

საქართველო

ფასი | დარი

გვერდი

gazeti@inbox.ru

გულთადად
გილოცავთ
დიდ საბავულო
ოვეში
გამარჯვების
70 წლისთავს!

«ერთობით
მოპოვებული
11 დიადი
გამარჯვება»

5 «დღეს
საქართველო
ამერიკის
ყველაზე
უფლებო,
უნარო შტაბია!»

7 «აქამდე
უკანინელაბს
პატივის
ვხედე, გაბრაბ
ყოფილან
«ჩემოკაბი»

9 «ევროინტეგრაცია
— ეს არის
ქვეყნების
ეკონომიკური
დამორჩილება,
ეკონომიკური
კოლონიზაციის
სახეობა»

ამერიკის
სახელმწიფო
დეპარტამენტში
გეირანუწებული
17 დანიუნან

ოპერაცია «ლოკომოტივი» ფინიშს უახლოვდება

3 «ოცნება» კალაუფლებას
ამერიკელთა ახალ «ბანალებს»
გადასცემს»

6 «თქვენ გენაცვალეთ, ბიჭებო!»

4 «ირაკლი
ღარიბაშვილი
უკვე გსოლოდ
სიბრალოდს იწვევს»

თსუნელები

მამა გრიგოლი (მეზფრიშვილი):
უნდობას ვითსოვ
ჯუღაშვილის სულიგან,
რას უსამართლოდ
მითქვამს მის მიმართ!

12

ადამიანებსა და ძველებს შორის ურთიერთობის მოწესრიგების გზები უნდა ვეძებოთ არა ძალისმიერ და ხისტი მეთოდებით, არამედ გმირობითაც, სამოქალაქო დაცვითაც და შეწყალებითაც!

ანდერსონი დაბარებული

გარდაიცვალა დიდი ქართველი ხელოვანი, საქვეყნოდ ცნობილი კინორეჟისორი, საზოგადო მოღვაწე და მამულიშვილი რეზო ჩხეიძე. ამ დღეებში ბევრს დანერგნ მის მრავალმხრივ შემოქმედებაზე, ბევრს და კარგს იტყვიან და ყველაფერი იქნება მართალი, რადგან მისი ფილმები, ყველა, როგორც ერთი, შედევრია, მისი მოღვაწეობა ქვეყნის სასიკეთოდ განწესდა შრომით, მისი პოზიცია ჭეშმარიტად ქათულია, ამაღლებული და უხინჯო. მატერიალიზებული სულიერებაა მალალი.

გარდაიცვალა რეზო ჩხეიძე, ლეგენდარული „ჯარისკაცის მამის“ ავტორი, დიდი გამარჯვების 70-ე წლისთავის ზეიმამდე ექვსი დღით ადრე.

ამ ომის თემაზე ესაუბრა თავის დროზე ბატონი რეზო „საქართველო და მსოფლიოს“. თქვა ის, რასაც ფიქრობდა, დაუფარავად, გულწრფე-

ლად, კონიუნქტურული სიბეცისა და სიცრუის სანინაღმდეგოდ ილაპარაკა.

„არ მიმარჩია სწორად, როცა ამბობენ, რომ ქართველებისთვის ეს იყო სხვისი ომი. ხომ ცნობილია, რომ ის მსხვერპლი, რომელიც ამ ომში გაიღო ქართველმა ხალხმა, ამერიკის, ამ კოლოსალური სახელმწიფოს მიერ გაღებული მსხვერპლს აღემატება. ასე მოხდა იმიტომ, რომ ქართველები ვაჟკაცურად იბრძოდნენ და არც უფიქრიათ, სიმბდალე და დეზერტირობა გაემართლებინათ იმით, რომ

ომი ყველაფერს ჩამოწერს, მათ შორის, სულმდაბლობასაც“.

ბატონი რეზო დარწმუნებით აცხადებდა, რომ ფაშისტებისგან კავკასიის, კეძოდ კი, საქართველოს დაცვის დროს ჩვენი თანამემამულეების მიერ გამოჩენილი გმირობა ისეთივე საამაყოა ჩვენთვის, მათ თავდადებას „ისეთივე პატივი უნდა მივცეთ, როგორც ლეგენდარული სამაის არაგველის, ცხრა ძმა ხერხეულიძის, თუნდაც ცოტნე დადიანის და სხვათა და სხვათა გმირობასა და თავდადებას“.

მსოფლიო დაპირისპირებიდან 2008 წლის აგვისტოს ომის კონკრეტულ რამდენიმე დღეში, აქაც პრინციპული იყო:

„ამ ომის დაწყებამ და მისი იმ კონფლიქტად გადაქცევა, რომელიც დღეს რუსეთსა და საქართველოს შორის ჩამოყალიბდა, არასწორ პოლიტიკად მიმარჩია. იგი საქართველოსთვის სასარგებლო არ არის. სხვა ქვეყნისთვისაა სასარგებლო და მომგებიანი, სხვა დიდი ქვეყნისთვის, ჩვენ ხომ ვიცით, რომელზეც ვლაპარაკობთ... ეს არ არის ეროვნული პოლიტიკა“.

მორალური დაცემა-დაკნინება ბატონ რეზოს დამანგრეველ ბუნებრივ კატაკლიზმებზე უარეს მოვლენად მიჩნედა. მისთვის კატეგორიულად მიუღებელი იყო ერის გმირული წარსულის ამოშანების ის მიზანიმართული მცდელობა, რომელიც ყოფილ ხელისუფლებას სახელმწიფო პოლიტიკის დონეზე ჰქონდა აღზევებული. უკომპრომისო იყო მისი პოზიცია „საქართველო და მსოფლიოსთან“ განცხადებული: „გამართლება არა აქვს ძველებსა და მემორიალების ნგრევას. მეშინია, რომ ის საომარი შინი და ვაჟკაცობა, რომლებიც ქართველებს ახასიათებდა, შეიცვლება ფულის კეთების შინით, რომლის რეციდივებიც, სამწუხაროდ, უკვე სახეზეა... არადა, იმის მაგალითი, როცა კაცი მალალი იდეალებისთვის თავს სწირავს, ქართველ ხალხს ძალიან სჭირდება“.

ასე ფიქრობდა და ამისკენ მოგვიწოდებდა მთელი თავისი შემოქმედებით ბატონი რეზო ჩხეიძე.

და „პროვოკაციულ“ შეკითხვას, აგვისტოს ომის დროს

გიორგი მახარაშვილი სად დადგებოდა, უბასუხა, როგორც შეჭვეროდა დიდ ჰუმანისტს ისე:

„მე მგონი, ამ პირობებში გიორგი მახარაშვილს საქართველოს მხარეზე უნდა ებრძოლა და, ამასთანავე, უნდა გამოენახა საშუალება, არ დაგვეკარგა ჩვენს მეზობელთან მისასვლელი გზები. ჰუმანიზმი ორივე მხარეს უნდა გამოეჩინა. მე მგონი, ჯარისკაცის მამა ამ ომშიც ისევე გადაარჩინდა რუს ჯარისკაცს, როგორც ფილმში გიორგი მახარაშვილი — სერგო ზაქარიაძე — გადაარჩინა რუს ჯარისკაცს. ეს ხომ ჩვენს ჯიშსა და გენშია. ხომ ყველას გვახსოვს „ლექსი ვეფხისა და მოყმისა“, უმაღლესი ჰუმანურობის გამოვლენა, მოყმის დედის მიერ გამჟღავნებული:

იქნება, ვეფხის დედა ჩემზე მწარედა სტირისა, ნავიდე, მეც იქ მივიდე, სამიმარ ვუთხრა ჭირისა, ისიც მიამბობს ამბავსა, მეც ვუთხრა ჩემი შვილისა, იმასაც ბრალი ექნების, უწყალოდ ხმლით დაჭრილისა.

დედის რძესთან ერთად შესისხლხორცებული მორალური კრედო!

„ეს გენიალური ხალხური ლექსი გვასწავლის, რომ ადამიანებსა და ძველებს შორის ურთიერთობის მოწესრიგების გზები უნდა ვეძებოთ არა ძალისმიერ, არამედ გმირობითაც, სამოქალაქო დაცვითაც და შეწყალებითაც! რადგან ისტორიულად ასე მომხდარა ყოველთვის“.

ანდერსონითაა, მომავალი თაობისთვის დატოვებულ სიტყვასავით.

არამაზ სანებლიძე

გააღლობო! გაეფვიდოებაბო!

ბატონო რეზო! თქვენს სახლში ჩვენ ხელი მოვანერეთ დიდ ქართულ დოკუმენტს — „ერთი სამშობლო, ერთიანი ერი, გაერთიანებული სახელმწიფო“ და მას „მოქმედების მანიფესტი“ ვწოდებთ. ეს იყო და არის თქვენი სულისთქმა.

გვახსოვს, მაშინ თქვით: „ჩვენი თაობის მეგობართა ფართო წრე ბოლო წლებში ბევრს ვფიქრობდით ასეთი დოკუმენტის შექმნაზე. ამ განწყობას გვიძლიერებდა ჩვენი პატრიარქის სიბრძნით სავსე ქადაგებები. ჭაბუა ამირეჯიბს, გიგა ლორთქიფანიძეს, მუხრან მაჭავარიანს, მერაბ ბერძენიშვილს, რეზო ამაშუკელს, ჯანსუღ ჩარკვიანს და არაერთ სხვა მოღვაწეს ღამეები გვითენებოდა ამ საქვეყნო სატკივარზე ფიქრში. ქვეყნის მდგომარეობით გამოწვეული ტვიკილი თან წაიღო სამმა გენიოსმა — ჭაბუამ, მუხრანმა და გიგამ. დიდხანს მინდა, ვიცოცხლო, ვიყო თქვენ გვერდით და ვიმოქმედოთ ერთად, რომ შევეკრათ გათითოკაცებული სიკეთე ბოროტების სიყვარულით დასამარცხებლად. გიყვარდეთ საქართველო! გაუფრთხილდით საქართველოს! დღიცივით საქართველო!

ვლო! ეს არის ჩვენი ანდერძი, ისეთივე მამაშვილური, როგორც ჩვენ მივიღეთ წინა თაობებისგან“.

მართლაც, გენიალური ნათქვამია, წინასწარმეტყველური. თქვენ გრძნობდით, რომ მიდიოდით ჭაბუასთან, მუხრანთან, გიგასთან და ძველით ახალი წლის წინა დღეებში, საავადმყოფოში დაწოლის წინა დღეს, გვითხარით, თქვენი თხოვნა ერისა და ბერისათვის გადასაცემად. იგი შოთა რუსთაველის 850 წლისთავის იუბილეს აღნიშნავს და საქართველოში მსოფლიო კონგრესის მოწვევას ეხებოდა და ასე დაასრულეთ: „ეს არის ჩემი თხოვნა, იქნებ უკანასკნელიც“.

მართლაც უკანასკნელი აღმოჩნდა, მაგრამ ზუსტად ის სთხოვეთ ერსა და ბერს, რაც მართლაც გამოკვეთილად სჭირდება დღეს საქართველოს. თქვენ მიგაჩნდათ და აბ-

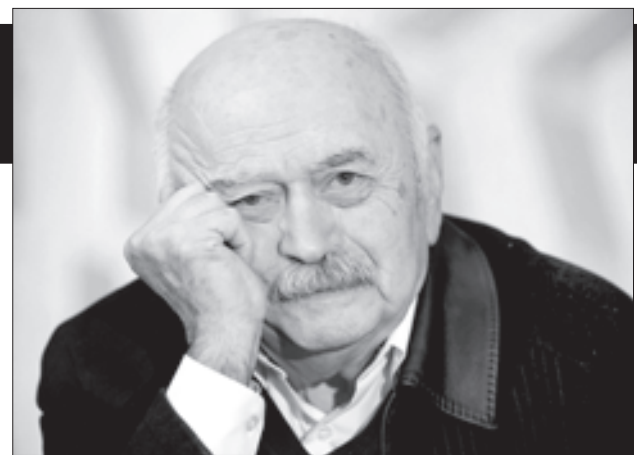
სოლუტურად ზუსტად, რომ მსოფლიო პოეზიის ერთი დიდი მწვერვალის, გენიალური შოთა რუსთაველის იუბილე ჩვენი სიძლიერისა და ჩვენი ერთობის დემონსტრაციად უნდა ვაქციოთ ხალხმა და ხელისუფლებამ.

სწორედ ჩვენი ქვეყნის დიდი ისტორიული წარსულის გათვალისწინებით, პლანეტარული აზროვნებით, უწმიდე-სისა და უნეტარესის ლოცვა-კურთხევით დავიწყეთ დიდი მოძრაობა გელათიდან „მოქმედების მანიფესტში“ ჩამოყალიბებული დიდი ქართული მიზნისათვის... ვიფიქრეთ „ყოველთა ქართველთა, საქართველოს შვილთა და საქართველოს მეგობართა მსოფლიო კონგრესის“ მოწვევაზე, ვიფიქრეთ გენიალური შოთა რუსთაველის 850 წლისთავის იუბილეზე... ყოველივე ეს საქართველოს გულსთქმაც არის, პრაქტიკულად, მომავლის საქართველოა, რომელზეც თქვენ ოცნებობდით!

ჩვენ ერთგულების კაცურ სიტყვას ვამბობთ: ეჭვი არ გვეპარება, რომ ერისა და ბერის ერთიანობაც იქნება და ყველაფერი ეს შესრულდება. გიყვარდათ გამოთქმა: „კი-

დევაც დაიბრძებიან ალგეთს ლეკვები მგლისანი!“ სწორედ ამის გამო იყო, რომ გენიალური მერაბ ბერძენიშვილის ქადაგება ჩვენს სიმბოლოდ ვაქციეთ, „პატივების სიგელზე“ გამოვკვეთეთ, იმ სიგელზე, რომელსაც ჩვენი საერთო ხელმოწერით გადავცემდით და გადავცემთ კიდევ მომავალში გულანთებულ ქართველებს, საქართველოს ნამდვილ მეგობრებს, რამეთუ, როგორც თქვენ ბრძანეთ, „პატივების სიგელი“ — ეს არის საქართველოსთვის ბრძოლის განწყობის აღიარება და მოქმედების მანიფესტით შეკავშირება იმ ადამიანებისა, რომელთაც გააცნობიერეს, რომ ქვეყანა, რომელიც ქრისტიანობამდე და მის შემდგომ ალიკობდა პირველივე საუკუნისა და სახელმწიფოს პირობითი ფასეულობებით ცხოვრობდა პირველივე საუკუნიდან, არ შეიძლება, 21-ე საუკუნეში უარყოფდეს საკუთარ ფასეულობებს და აფეტშივდეს სხვისას.

ეპოქალური ნათქვამია. თქვენ მიგაჩნდათ, რომ „მოქმედების მანიფესტს“ უნდა შემოუერთდეს სრულიად

საქართველო, ჩვენი სამშობლო ყველა მეგობარი, რომ მხოლოდ ასეთ ერთობას შეუძლია, დაასრულოს ქვეყნის გარედან მართვა, დაიბრუნოს საქართველო, გახადოს იგი რეალურად დამოუკიდებელი

და დემოკრატიული, გვაცხოვროს სულიერებითა და სიყვარულით.

ჩვენ სხვა გზა არ გვაქვს. ასეც იქნება!
გააღლობო! გაეფვიდოებაბო!

„ქართული ერთობის დარბაზის“ სახელით, ანსორ პარპოვაიშვილი, გივი თოიკა, ტარიელ ხარხელიანი, თაყაი ბუბუაშვილი, ოპარ მხიბია, არსულდ გეგეჭკორი, რომან რუბა, რამაზ შურაბაძე, გიგა ბათიაშვილი, გიორგი კანდელიანი, რამაზ ლომინაძე, ოთარ შაპათაძე, ავთანდილ ჩხაიძე, მისხილ ჩიკვილაძე, თაყაი შაპათაშვილი, ვილი შიქაია, გოგი ჯაოშვილი, ოლაგ ნიკოლოზიშვილი, ჯონი ჯანელიძე, როლანდ კილაძე, ალექსი კობაიძე, გიგა მჭედლიშვილი, ირაკლი მაჭავარიანი, შურად ანჯაფარიძე, ნიაზ ხოლქვაძე, ლეონი ნინიაძე, გიორგი ხიბუა, ლეონ ვინცხაძე

პოლიტიკა

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

რესპუბლიკური პარტიის წევრების მიერ მთავრობაში დაკავებულ და დასაკავებელ პოსტებს თუ დაუშვებელ პარლამენტის თავმჯდომარის პოსტს, რომელიც ასევე რესპუბლიკულ დავით უსუფაშვილს უკავია; პარლამენტში რესპუბლიკელთა 9-კაციან ფრაქციასა და უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის პოსტს (რესპუბლიკელი ნინო გვინეტაძე), ნათელი გახდება, რომ საქართველოში კიდევ ერთი რევოლუცია მოხდა და „ქართული ოცნება“, რომელზეც „ნაციონალური მოძრაობის“ 9-წლიანი მმართველობით გატანულ-გაუხადებელი ხალხი იმედს ამყარებდა, ნელ-ნელა გადასცემს კალაუფლებას ურეიტინგო, უცხო ძველის ინტერესების დამცველ რესპუბლიკურ პარტიას.

ოპერასია «ლოკოპოტივი» ფინიშს უახლოვდება —

საქართველოს მთავრობაში კვლავ დატრიალდა საკადრო კარუსელი, თუმცა გადაადგილებების ეს ახალი ტალღა ჯამსაც ცვლის და შინაარსსაც. რესპუბლიკურ პარტიას, რომელიც „ნაციონალური მოძრაობასთან“ ერთად საქართველოსთვის ბევრი უბედურების მომტანი „ვარდების რევოლუციის“ შემოქმედია, მინისტრთა კაბინეტში ორი პორტფელი დამატა — თავდაცვისა და გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრების. თავდაცვის მინისტრის პოსტზე თინა ხიდაშელის კანდიდატურა დასახელდა, გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის პოსტზე — გიგლა აგულაშვილის. შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში სახელმწიფო მინისტრის პოსტი კი რესპუბლიკელ პაატა ზაქარაიშვილს 2012 წლიდან უკავია, ანუ საქართველოს მთავრობის 20-წევრიან (პრემიერმინისტრის ჩათვლით) გუნდში სამი თითქმის ნულოვანი რეიტინგის მქონე რესპუბლიკური პარტიის წარმომადგენელია, იმ პარტიისა, რომლის მიმართ ქართველ საზოგადოებას მკვეთრად უარყოფითი დამოკიდებულება აქვს და, რომ არა „მაშველი რგოლი“ — ბიძინა ივანიშვილი, 2012 წლის საპარლამენტო არჩევნებში ბარიერს ნამდვილად ვერ გადალახავდა.

«ოცნება» კალაუფლებას ამერიკელთა ახალ «ბასალებს» გადასცემს

რესპუბლიკური პარტიის წევრების მიერ მთავრობაში დაკავებულ და დასაკავებელ პოსტებს თუ დაუშვებელ პარლამენტის თავმჯდომარის პოსტს, რომელიც ასევე რესპუბლიკელ დავით უსუფაშვილს უკავია, პარლამენტში რესპუბლიკელთა 9-კაციან ფრაქციასა და უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის პოსტს (რესპუბლიკელი ნინო გვინეტაძე), ნათელი გახდება, რომ საქართველოში კიდევ ერთი რევოლუცია მოხდა და „ქართული ოცნება“, რომელზეც „ნაციონალური მოძრაობის“ 9-წლიანი მმართველობით გატანულ-გაუხადებელი ხალხი იმედს ამყარებდა, ნელ-ნელა გადასცემს კალაუფლებას ურეიტინგო, უცხო ძველის ინტერესების დამცველ რესპუბლიკურ პარტიას. თუმცა ისიც საკითხავია, „ქართული ოცნება“ ძალაუფლებას თავისი ნებით გადასცემს რესპუბლიკელს თუ გარე ძალის თათვის დაქვეითდება. ზუსტად არათვის იცის, რა ეშვას კერძი იხარება „ქართული ოცნების“ კულისებში, მაგრამ ფაქტია: რესპუბლიკელი ბიძინა ივანიშვილს ალიანსის რანგში ჰყავს აყვანილი. მას ისე მოსწონს ეს პარტია, რომ პრემიერმინისტრმა ირაკლი ღარიბაშვილმაც კი, რომელიც წინასწარჩვენოდ გამოქვეყნებულ ერთ-ერთ ფარულ აუდიოჩანაწერში თინა ხიდაშელს ქრესტომათიული კახური გინებით ამკობდა, ეს ქალბატონი თავდაცვის მინისტრის პოსტზე დიდი მონივნებით დაასახელა. არადა, რომელსაც ერთ-ერთ პრეს-კონფერენციაზე პრეს-კამერის წინაშე უნდა დაესაბუთებინა — ციტატები გააცნეს, სადაც ისინი, ფაქტობრივად, აღიარებენ აფხაზეთის დამოუკიდებლობას, ივან-

ნიშვილმა გაიკვირა, — თინა მართლა ეპიქურს ამოვადამ?
საუბარია 2001 წლის 19-23 მარტს სოჭში ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის ასპექტების განხილვის ფარგლებში გამართულ დისკუსიაზე, სადაც „კავკასიის სტაბილურობის პაქტზე“ იმსჯელეს. ინტერნეტგამოცემა droni.ge ამ დისკუსიის ზოგიერთი ქართველი მონაწილის ფრაზებს ავრცელებს და იქვე აფრთხილებს მკითხველს: „ჩვენ შეგნებულად მოგვყავს ვრცელი ციტატები, რათა არ შეიქმნას შთაბეჭდილება, თითქოს მკითხველს კონტექსტიდან ამოვლებული, აზრობრივად დამახინჯებულ ფრაზებს ვანვით“.
მაშ ასე, მხოლოდ ციტატები: **პაატა ზაქარაიშვილი, შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში სახელმწიფო მინისტრი:**
„...აფხაზური საკითხის გადაწყვეტა მხოლოდ განვითარებულ, ძლიერ სახელმწიფოს შეუძლია. თუკი ჩვენ ახლა ვაღიარებთ აფხაზეთს, ეს არ ნიშნავს, რომ ყველაფერი რიგზე იქნება. აფხაზეთის აღიარება (ღმერთმა ქნას) მოხდება მხოლოდ ძლიერი სახელმწიფოს პირობებში, მაგრამ ეს ძალიან გრძელი პროცესი იქნება. შესაძლოა, ბოლო აკორდიც კი გახდეს. **აფხაზეთის აღიარებით საქართველოს ნაშთი დაინაშნდება.**“
თინა ხიდაშელი, თავდაცვის მინისტრის კანდიდატი, ამჟამად საგარეო მართლის დეპუტატი:
„...აფხაზეთის გარეშე თუ აფხაზეთთან ერთად — ეს ჩემთვის ყველაზე მცირე პრობლემათაგანია. ჩემთვის მთავარი გადასაჭრელი პრობლემა ისაა, ვიცხოვრო სახელმწიფოში. ...**მე კი ვიცი, რა მსურს, რადგან აფხაზეთი ჩემი პრობლემა არ არის... აფხაზეთისთვის სა-**

ქართველო თინა, ანუ, თინა გინდათ აღიარება საქართველოს მხრიდან და მირა აპირებთ, რაიმე გააკეთებთ, რამითაც არაა პრობლემა. აი, ამაშია სხვაობა ჩვენ შორის. პაატა ზაქარაიშვილი (აფხაზეთის კულტურისა და ისტორიული მემკვიდრეობის დაცვის მინისტრის მოადგილე — რედ.):
ჩვენ მუდამ ვლაპარაკობთ საქართველოზე, მაგრამ არა — აფხაზეთზე. რადგან, როცა თქვენ ლაპარაკობთ აფხაზეთზე, მხედველობაში გაქვთ ის, როგორც საქართველოს ნაწილი, ამიტომაც გამოვდის მხოლოდ საქართველოზე ლაპარაკი.
თინა ხიდაშელი: პაატა, მე კი გუპუნაბი, რომ აფხაზეთს საქართველოს ნაწილად არ განვიხილავ! —
დავით ბაქრაიშვილი, პარლამენტის წევრი, ფრაქცია „რესპუბლიკელების“ თავმჯდომარე:
„ნებისმიერ სხვა სიტუაციაში შეთანხმებები აფხაზურ

და ქართულ ნომენკლატურებს შორის ვერ იქნება ერთ სახელმწიფოში მათი თანაცხოვრების მყარი საფუძველი. ვფიქრობ, აფხაზეთს ამაში უფლება, შექმნან ცალკე სახელმწიფო...“
აი, ეს თვალსაზრისი აქვთ საქართველოს ტერიტორიულ მთლიანობაზე რესპუბლიკური პარტიის წარმომადგენლებს, რომლებიც ხელისუფლებაში ბიძინა ივანიშვილმა მოიყვანა და ახლა ძალაუფლების მნიშვნელოვან ბერკეტებს გადასცემს.
მოლოდინი, რომლისაც ბევრს ეშინოდა, დღითი დღე მართლდება — საქართველოში ხდება სახელმწიფო გადატრიალება — ბიძინა ივანიშვილი ნაბიჯ-ნაბიჯ აბარებს ხელისუფლებას რესპუბლიკური პარტიას, რომელიც ქართველ ხალხს არ აურჩევია და რომელიც, ამომრჩევლის დაუფარველი უკმაყოფილების მიუხედავად, ბიძინა ივანიშვილმა ჯოუტად შეიყვანა კოალიციაში. არადა, მოსაზრებას, რომ ივანიშვილის ხელისუფლება-

ში მოსვლის ნამდვილი მიზანი სხვა სიბრტყეში უნდა გვეძებნა და რომ ის ამერიკელებმა რესპუბლიკური პარტიის ლოკომოტივად გამოიყენეს, ჯერ კიდევ 2013 წლის აგვისტოში გამოთქვამდა (იხ. „საქართველო და მსოფლიო“ №31 (218). 21 აგვისტო-4 სექტემბერი, 2013 წ.). ცნობილი პოლიტოლოგი **ალექსანდრე ჭაჭია:**
„ივანიშვილს არანაირი პრინციპული უთანხმოება სააკაშვილსა და მის რეჟიმთან არ ჰქონდა, მაგრამ ეს თავხედი ახალგაზრდები მისგან სულ მეტ და მეტ ფულს მოითხოვდნენ, ამასთან, მაღლობის თქმითაც არ იწუხებდნენ თავს. უცერემონიო სააკაშვილმა, ეტყობა, აწყენინა მას, არ გამოვრიცხავ, რომ შეურაცხყოფაც მიიყენა. ივანიშვილი თავმოყვარე ადამიანია, საკუთარი ღირსების გამაფრთხილებელი გრძნობით. შეუძლებელია, ამერიკელებს ყურადღება არ მიექციათ ამ ურთიერთობებისთვის. მათ თავიანთი პრობლემა ჰქონდათ: ცხადი გახდა, რომ სააკაშვილისა და მისი გუნდის

შემდგომი დარჩენა ხელისუფლებაში შეუძლებელი იყო — უკმაყოფილება მოიცავდა მოსახლეობის სულ უფრო ფართო მასებს, მნიშვნელოვან მასშტაბური სტიქიური ბუნტი, „ნაციონალისტების“ სასარგებლოდ კიდევ ერთი არჩევნების გაყვალბებას ხალხი ვერ მოითმენდა, იქმნებოდა სოციალური აფეთქების რეალური საფრთხე. ეს არა მხოლოდ აშშ-ის იმიჯს ურტყამდა, რომელიც ბოლო 9 წლის მანძილზე საქართველოს „დემოკრატიის მუქურად“ აღიარებდა, არამედ შეუძლებელს ხდიდა კონტროლირებადი პოლიტიკური ძალების შემდეგი ემულიონის ხელისუფლებაში მოყვანას, რადგან ამერიკულ „ბასალებს“ სოროსის სტრუქტურებიდან ხალხი უკვე აღარ მიიღებდა. როგორც ჩანს, სწორედ მაშინ გადაწყდა ოპერაცია „ლოკოპოტივი“ ჩატარება. ამერიკელები მოელაპარაკნენ ივანიშვილს, რომ არ დაუშვებენ არჩევნების მასობრივ ფალსიფიკაციას, მაგრამ სასადაცოდ ივანიშვილმა თავისთან ერთად პარლამენტში ის პარტიები უნდა შეათრიოს, რომლებსაც რეკომენდაციას ამერიკელები მისცემენ. ამგვარად, ივანიშვილმა შური იძია სააკაშვილსა და მის თანამზრახველებზე, დაიკმაყოფილა საკუთარი თავმოყვარეობა, ხოლო ამერიკელებმა მიიღეს სასურველი პარლამენტი.“
როგორც ხედავთ, ცნობილი პოლიტოლოგის ეს პოლიტიკური პროგნოზი (ისევე, როგორც სხვა არაერთი) ზედმინევიანად ახდა. დღეს კი ოპერაცია „ლოკოპოტივი“, ანუ ხელისუფლების გადაბარება ამერიკელთა სასურველი ძალისთვის, ფინიშის სწორზე გადის.
ქართული საზოგადოება კი, თუ ამ ოპერაციის განხორციელებას წინ არ აღუდგება, სულ იმის შიშით იცხოვრებს, რომ ამერიკელთა მიერ ხელდასხმულმა ახალმა „ბასალებმა“ აფხაზეთის დამოუკიდებლობა არ აღიარონ და, მათთან უნაყოფიერად ახლოს მყოფი ივანიშვილი „ნაციონალისტების“ მსგავსად, ხალხის ნაშთსა-გაუხადებელი ურება არ დაინდონ...“

მოამზადა
ბიორბი ბანევილაკაძე

ინტერვიუ

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

„ნატოს სანვრითელი ცენტრი უკვე არის პროვოკაცია. ვფიქრობ, ლუკაშენკოს ჩამოსვლა სწორედ სანვრითელი ცენტრის განთავსებას უკავშირდებოდა. საქართველო ომის საფრთხის წინაშე ყოველთვის დგას და იღვება იქამდე, ვიდრე ჩვენი ძვირფასი ხელისუფლება არ მიხვდება, რომ რუსეთს უნდა დაეღაპარაქოს, ვიდრე არ მიხვდება, რომ რუსეთის დანებრება ჩვენ ხელს არ გვაძლავს, და პირველი ვიძენებით, ვინც ნანგრევებში მოყვება.“

ვასილ ჭიჭინაძე: დღეს საქართველო ამერიკის ყველაზე უუფლებო, უუნარო შტაბია!

პრემიერმა ლარიბაშვილმა 2 მაისს, არასამუშაო დღის ბოლოს, თავისი გადაწყვეტილებით ხალხი გააოცა — თავდაცვის მინისტრის თანამდებობაზე წარადგინა რესპუბლიკელი თინა ხიდაშელი, რომელმაც თავის დროზე განაცხადა: „ვიცი, რა მსურს, რადგან აფხაზეთი ჩემი პრობლემა არ არის.“

მიუხედავად იმისა, რომ ჯერ არც პრეზიდენტს გამოუთქვამს მოსაზრება და არც პარლამენტს მოუწონებია ლარიბაშვილის გადაწყვეტილება, თავდაცვის მინისტრობის კანდიდატი უკვე განკარგულებებს იძლევა.

ხელისუფლებაში ბევრი საკვანძო თანამდებობა უკვე რესპუბლიკელების ხელშია, რაც ნამდვილად აშფოთებს ქართველ საზოგადოებას. სოციალურ ქსელში წერენ — არ დაუფუჭათ ხიდაშელის გამინისტრება, ქუჩაში გამოვიდეთო, მაგრამ, როგორც წესი, ხალხს არავინ უსმენს.

ლოგია კარგად იცის, ისიც უნდა იცოდეს, ადამიანს რომ შეურაცხყოფს, ამით მის ნდობასა და პატივიცემას კარგავს. ბოლოში რომ მოეხადა, ქართველი აპატიებდა, მაგრამ ბიძინა ხალხს უშუალოდ, კარგად ცნობრობთ, მაგრამ ისეთი იდენტობა ხართ, ვერ გრძნობთო. ეს ყველაფერი ხომ იმას ნიშნავს, რომ ბიძინა ვიღაცის ან რაღაცის ზეგავლენის ძველ არის...

— რას ნიშნავს თინა ხიდაშელის თავდაცვის მინისტრად დანიშვნა, რას უნდა ველოდეთ?

— თინა ხიდაშელი ქალია და მასზე ვერაფერს ვიტყვი, მაგრამ მისგან რას ველოდებით, რა უნდა ქნას? რასაც ზემოაღნიშნული უკარნახავს...

ქართველი მეფეები გადაცემული გადიოდნენ ხალხში და სიმართლის მოსმენას ცდილობდნენ. მუშავე ბიძინას, ბავიძეს ხალხში და ბავიძეს ყველაფერი თავისი ყურით, საკუთარი თვალით ნახოს, რა დღეში მოსახლეობს. მუშაველი-ტაბს ეჩხუბება, ოპოზიციის არ ჯერა, მესაპრეტებს კომპატიმენტის უნუხავს, ანაღნ თვითონ შიშხოს სიმართლა.

— ბატონო ვასილ, ამერიკა კი ცდილობს, რესპუბლიკელები ხელისუფლებაში მოიყვანოს, მაგრამ ხალხი ხმას მისცემს? ხომ არ მოხდება ისე, ოღონდ რესპუბლიკელები არ მოვიდნენ ხელისუფლებაში და ისევე „ნაციონალურ“ დაუჭირონ მხარი ან სუ-

პოლიტოლოგებისთვის რესპუბლიკელების დანიშნულება გასაკვირი არ ყოფილა. 2013 წელს, მას შემდეგ, რაც ყოფილა პრემიერმა თანამდებობა დატოვა, ცნობილი პოლიტოლოგმა ალექსანდრე ჭიჭინაძემ განაცხადა:

„ივანიშვილი, რომელიც ჩანს, ტოვებს თავის პოსტს. ის სხვადასხვახარისხად შეიძლება შეფასდეს, მათ შორის, კალიან ნება-ტიურადაც, მაგრამ უნდა გვანახოვდეს, რომ მან უდიდესი ეროვნული საქმიანობა — ხელისუფლებას მოაპირა და მარცხიდან აძვირა საზოგადოებრივი „ნაციონალური მოქრობა“. ივანიშვილის ბარდა, ამ სამხრეთ ამერიკელის მხარეს არავის დაუჭირებენ. პარალელურად მან, რა თქმა უნდა, შეასრულა ამერიკელის დავალება — ითავაზა ლოკომოტივის როლი და ხელისუფლებასში მოიყვანა ის პოლიტიკური ჯგუფები, რომელთაც ხელისუფლებაში დამოუკიდებლად მოსვლის არანაირი შანსი არ ჰქონდათ.“

ნიშნავს თუ არა ხელისუფლებაში რესპუბლიკელების პოზიციების კიდევ უფრო გაძლიერება „ნაციონალურების“ დაბრუნებას? — ამ და სხვა მნიშვნელოვან თემებზე დიპლომატ მანსილ ჭიჭინაძეს ვესაუბრეთ.

— ბატონო ვასილ, თუ ელოდით ასეთ სამთავრობო ცვლილებებს?

— ხიდაშელის გამინისტრებას — არა, მაგრამ რესპუბლიკელებზე ფსონის დადებას ნამდვილად ველოდი. „ნაციონალურების“ „გათეთრება“ „გაპატივისწმენა“ ძნელი საქმეა, ირაკლი ალასანიას სერიოზული პრობლემები გაუჩნდა ხელი-სუფლებასთან, ამიტომ საქართველოში ამერიკელების ერთადერთ დასაყრდენ ძალად რესპუბლიკელები დარჩნენ.

არავის სჯერა და არც არავინ ალარ „ჭაბს“ იმას, რომ ამერიკის ელჩი ბიძინა

«არავის სჯერა და არც არავინ ალარ «ჭაბს» იმას, რომ ამერიკის ელჩი ბიძინა ივანიშვილთან ყავის დასალევად მივიდა, თანაც — საღამოს... ერთადერთი გზა, რომელიც ამერიკას დარჩა საქართველოს შესანარჩუნებლად, რისკუბლიკელების ხელისუფლებაში მოყვანა»

გვაძმს, ამერიკელის ნებართვის გარეშე ნაბიჯის გადადგმა არ შეიძლება... თინა ხიდაშელი კი გვარნმუნებს, ამერიკა დემოკრატიული ქვეყანაა და ისე არ ხდება, როგორც გგონიათ, რომ ჩვენს საქმეებში ერევო, მაგრამ ჩვენ კარგად ვიცით, რომ ზუსტად ასე ხდება: ამერიკა იქ, სადაც საჭიროა, ისე მოქმედებს, როგორც სურს. მიუხედავად იმისა, რომ გავრო არ ეთანხმებოდა, იუგოსლავიაში ამერიკამ სამხედრო ჩაიღიანა...

პროცესების დაჩაბება ალექსანდრე ლუკაშენკოს ჩამოსვლამ გამოიწვია. ყველაფერი იმით, რომ ბელარუსის პრეზიდენტი სასენიროდ არ ჩამოსულა და მართლაც ბრძანება და გაუთუხს შორის ხელშეკრულება გაფორმდა... ლუკაშენკო გავაცივით და უცხად, რამდენიმე მინუტის განმავლობაში მინისტრმა ერთდროულად გადაწყვიტა თანამდებობის დატოვება და არც პარლამენტის თანხმობა. თუ საჭირო არაფერია, მაშინ რატომ ვინახავთ ან პრეზიდენტის აპარატს, ან ამდენ პარლამენტარს?!

ორწლიანად-ნახევრის თავზე აღარავინ მიკვირს. ახალმა ხელისუფლებამ ვერ გამოიჩინა ფხა და შესაძლებელია, წინააღმდეგობა და უნდა იქნებოდეს, რამაც შეიძლება არ ჰქონდეთ. დღეს საქართველო ამერიკის ყველაზე უუფლებო, უუნარო შტაბია. გადაწყვეტილების მიღების უფლება არ

დერი ლიდერი ამერიკელთა ფულს არ დახარბებოდა, თითხ ვერავინ დაუქნევდა და ქვეყნისთვის სასიკეთო ნაბიჯების გადადგმას შეძლებდა. რატომ ვერ გამოიჩინა პრინციპული ივანიშვილი?

— ივანიშვილი ამერიკის ფულს არ დახარბდა, მაგრამ რაც ამის, იმას უფრთხილდება. ამერიკელთაგან რომ მოინდომონ, ბიძინას ერთ საათში „პომპად“ აქცევენ.

— „ნაციონალური“ ამბობენ, რომ ივანიშვილს ფული რუსეთში აქვს...

— არა, რა რუსეთში, იქ რაც ჰქონდა, ყველაფერი გაყავდა. ბიძინაში იმით, რომ ბელარუსის პრეზიდენტი სასენიროდ არ ჩამოსულა და მართლაც ბრძანება და გაუთუხს შორის ხელშეკრულება გაფორმდა... ლუკაშენკო გავაცივით და უცხად, რამდენიმე მინუტის განმავლობაში მინისტრმა ერთდროულად გადაწყვიტა თანამდებობის დატოვება და არც პარლამენტის თანხმობა. თუ საჭირო არაფერია, მაშინ რატომ ვინახავთ ან პრეზიდენტის აპარატს, ან ამდენ პარლამენტარს?!

ბენ, ისა მოიძევა. თინა ამერიკელის მიტითებას დაელოდა და კარგი შემსრულებელი იქნება. თუ სხვა მინისტრი რაღაც ფორმით პროცესების განხორციელებას შეეცდებოდა, ხიდაშელი ამათ უსწრაფესად დაინერგებდა და დაელოდა.

ქალიან მალე ამერიკაში არჩევნები უნდა ჩატარდეს, სავარაუდოდ, იქ რესპუბლიკელები გაიმარჯვებენ, ჰოდა, გზაც მოაუფთავებს — საქართველოშიც ხელისუფლებაში რესპუბლიკელები მოვლენ.

— სოციალურ ქსელში ბევრი წერს, რომ ხიდაშელის თავდაცვის მინისტრობამ, შესაძლოა, კვლავ ომში ჩაგვებას და პროვოკაციის მსხვერპლნი გავხდეთ, როგორც 2008 წელს...

— მეტი რა პროვოკაცია გინდათ? ნატოს სანვრითელი ცენტრი უკვე პროვოკაციაა. ვფიქრობ, ლუკაშენკოს ჩამოსვლა სწორედ სანვრითელი ცენტრების განთავსებას უკავშირდებოდა. საქართველო ომის საფრთხის წინაშე ყოველთვის დგას და იღვება იქამდე, ვიდრე ჩვენი ძვირფასი ხელისუფლება არ მიხვდება, რომ რუსეთს უნდა დაეღაპარაქოს, ვიდრე არ მიხვდება, რომ რუსეთის დანებრება ჩვენ ხელს არ გვაძლავს, და პირველი ვიძენებით, ვინც ნანგრევებში მოყვება.

ლაც, მოსალოდნელი ხომ არ არის რესპუბლიკელებისა და „ნაციონალურების“ გაერთიანება?

— რესპუბლიკელები მართლა არ უყვარს ხალხს და არც არასოდეს მიუციათ ხმა, მაგრამ უნდა ვაღიაროთ, რომ მათი ლიდერები ძალიან ჭკვიანები არიან. ნაბიჯ-ნაბიჯ მოვიდნენ ხელისუფლებაში. რამესაუბლიკელებს ლიდერებს ჰყოფნით ჭკუა, რომ არჩვენებში მართლაც არ მიიღონ მონაწილეობა. ხომ ხედავთ, სულ იმეორებენ — თუ კოალიცია დაიშლება, პოლო ვიძენებით, ვინც „ოცნებას“ დატოვებსო. დღეს რაც ხდება, მათ აძლევთ ხელს. შეეცდებიან, არჩევნებში ასპარეზზე გამოიყვანონ უცნობი, არაოლიოზური ფიგურები, მათ შორის, „ნაციონალური“ და ასე შეძლონ ხელისუფლების სათავეში მოსვლა.

თუ ქვეყანაში ვითარება არ შეიცვალა და ვიღაცის დიდი ფული არ დაუპირისპირდა ივანიშვილის ფულს, მაშინ პროცესები სწორედ ისე წავა, როგორც ახლა ვთქვით.

გვინდა თუ არა, „ნაციონალურების“ რაღაც ნაწილს მოაბრუნებინოთ. ამერიკელთა „დამოკრბების შუქურის ჩაქრობა“ ხელს არ აქვთ. ნელ-ნელა ჯერ, „ნაციონალური“ მოგზავნებიან და მერა მიშვებ ჩამოვ.

ქესუბრა მკა ნასხილავილი

გაქარსებული საქართველო

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

რესპუბლიკური პარლამენტის კვლევა კვლავ გაუმკაცრდა

„რესპუბლიკური“ მთავრობა მივიღეთ! ეს კი ის ძალაა, რომლის ერთ-ერთი (სქანს კიდევ ერთხელ შევხვებით) ლიდერს სრულიად უტიფრად შეუქმლია, განაცხადოს სრულიად უტიფარი ტყუილი: „ნაციონალური მოძრაობასთან“ კოპაპიტაცია უარსთავდა ხალხზე დაგვივალა... მანამდე მას შეუქმლია, ასევე, თქვას: „მე აფხაზეთს საქართველოს ნაწილად არ განვიხილავ“. ახლა კი მას შეუქმლია თქვას: „ჩემთვის ეს სწავრო სრულიად არ არის უცხო და მე მას შესანიშნავად გავართმევ თავს“.

თქვენ გა-ნახ-ვალეთ, ბიჭებო!

ანუ როგორ გა-ცოცხ-ლდნენ ნახები

დღევანდელი დღია (4 მაისი, 2015 წელი) ასეთი ინფორმაციით დაიწყო ჩემი „ფეისბუქის“ ე.წ. სიახლეების ზოლზე: „ნაციონალური მოძრაობა“ რიგგარეშე არჩევნების ჩატარებას მოითხოვს! — რომელიც სააგენტოს მიერ გამოქვეყნებული ამ ინფორმაციის ქვეშ დადებულ ფოტოზე კახეთის გზატკეცილზე „ნაცების“ ოფისის წინ გამოფხვიანულან რჩეულ-რჩეული „ნაცმანიაკები“ და მათი 9-წლიანი მანიაკობის მხარდამჭერი-„გამპრავებლები“...

არა, არ გეჩვენებათ, მართლაც ისეთ სტილით ვყვები ახლა ამას, ახალგაზრდობის ადამიანი სიზმარს რომ მოგიყვება... თუმცა რა გასაკვირია? აჰი, ყველაზე, ყველაზე, ყველაზე კომპარულ სიზმარშიც კი ვერავინ წარმოდგენდა, 2012 წლის ოქტომბრის საერთო სახალხო ტრიუმიდან 3 წელიწადში ვინ-ვინ და, ისევ „ნაციონალური მოძრაობა“ რომ მოითხოვდა რას-რას და, არც მეტი, არც ნაკლები, რიგ-გარეშე საპარლამენტო არჩევნებს!

ლიტოლოგ-ექსპერტი“ ირონიული ლიმილით აცხადებდა: სააკაშვილის რეალური რეიტინგი 12-14 პროცენტია და, ეგ კაცი ხელახალ არჩევნებს რომ ითხოვს, ჭკუაზე ხომ არ შერყეულა, მიღებულ 20-25 პროცენტსაც ველარ ელერსება მერეო.

ბის პასაჟადს, აუცილებლად უნდა ვთქვათ: ამ მინუსვალეობა სულაც არ აქვს „ნახსადას“, მთავარი ამ „მოსულაბია“...

მოდი, ნუ მივაქცევთ ყურადღებას სექსს, გარეგნობას, სხვა მორალურ-ზნეობრივ დახასიათებებს (რომელთა შესახებაც უჩემოდაც დაწერს ბეგვი სხვა) და პირდაპირ ვთქვათ — „რესპუბლიკური“ პარლამენტის კვლევა, რესპუბლიკური მთავრობის მივიღეთ!

ეს კი ის ძალაა, რომლის ერთ-ერთი (სქანს კიდევ ერთხელ შევხვებით) ლიდერს სრულიად უტიფრად შეუქმლია, განაცხადოს სრულიად უტიფარი ტყუილი: „ნაციონალური მოძრაობასთან“ კოპაპიტაცია უარსთავდა ხალხზე დაგვივალა... მანამდე მას შეუქმლია, ასევე, თქვას: „მე აფხაზეთს საქართველოს ნაწილად არ განვიხილავ“. ახლა კი მას შეუქმლია თქვას: „ჩემთვის ეს სწავრო სრულიად არ არის უცხო და მე მას შესანიშნავად გავართმევ თავს“.

ლის გამინისტრებასთან — ასეთ კითხვას, ალბათ, ყველაზე გაუთვითცნობიერებელი ადამიანი თუ დასვამს.

კავშირი ძალიან თვალსაჩინოა ჩემთვის და, ალბათ, არაერთი ამ ადამიანისთვის, რომელიც 2003 წელს „ვარდების“ მოახლოებას სწორედ მსგავსი პროცესების კვლადკვალ შედგა. იმ ადამიანებისთვის, რომლებსაც მაშინ ირონიული ლიმილით უპასუხებდნენ მავანი ხელისუფალი — „კაცი, კაცი, რა გაპანიკებულია, მაგ ცანცარა მიმას პრეზიდენტად ვინ მოიყვანს?!“.

აი, ასეთმა არასერიოზულმა მიდგომებმა, „არხებიზმა“ დალუბა ქვეყანა მაშინ და საგანგაშო ახლაც სწორედ ეგ არის, რომ „არხებიზის“ დონე არანაკლებ ნიშნულს აღწევს „ოცნების“ ხელმძღვანელებშიც.

გოლო სანი წლის განმავლობაში არაერთი „ნიმონიშნობითი“ გამოთქმა, პუბლიკაცია, თვესათვის არის ვნახ მათი მისახარებით, ვინც ჩემსავით, სხვადასხვა კონკრეტული პროცესების დროს შევხვებართუბანს გამომთქვამი „ნაციონალიზმის“ ხელისუფლებაში შესაქმლ დაბრუნების გამი.

გარკვეული ცალკეული პროცესები, რომლებიც შემდეგ „ნაციონალთა კრახად“ ფასდებოდა და „პანიკორებს“ სწორედ ასეთი ირონიული ფრანზებით ამუნათებდნენ. სინამდვილეში კი, ეს ცალკეული პროცესები იყო არა „ნაციონალთა“ დამარცხებები ან მათი კრახი, არამედ სწორედაც მეთოდური, თანმიმდევრული მზადება და სიტუაციის საბოლოო მომზადება იმისთვის, რომ ისინი ხელისუფლებაში მოსულიყვნენ.

„უბლიკაციის თითქმის ბოლოშიც გავყვით და უკვე დროა, ვახსენოდაც ვთქვათ: **ის, ვინც „ცანცარათა“ „არასერიოზულ“ მოთხოვნებს რეალურ, დროულ და სწორ აოლიტიკურ ჩარევას აქლავს, რაღა თქმა უნდა, „დიდის ბაზა“, ანუ ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩო საქართველოში!**

დღეს უკვე საიდუმლო აღარ არის, რომ „მარტაბადა“ დაახლოებით 1 წლით ადრე „პრორუსებად“ მონათლული ქალკვანი მინისტრების გაშვება სწორედ გამინდელი „ნორლანდის“ (არავითარი მინისტრობა არ აქვს იმ დროს იყო ის, ვინც ახლანორლანდი, თორაბ არც მათი განცხადება გამიჭირდა) პირდაპირ ჩარევას და დაჭინებულ მითხოვრების შედეგად მითლდ ასა, 100 პროცენტით არ იყო „ჩამოკიდებული“ ამერიკის „დიდის ბაზაზე“ და მათ დასაბუთებინებად გამიჭინებული „პრორუსი“ მინისტრების „არც ისა ამერიკალებით“ ჩანაცვალა მოხერხდა...

სხვა პოლიტიკური პარტიკავართიანებები ან ბევრფულიანი, მაგრამ გაურკვეველი, ურთერთგამომრიცხავი იდეოლოგიის მქონე, უფორმო, უმინარსო და უნესრიგო კონგლომერატი, ანდა — არასერიოზული ფაგუფები, რომლებიც მოქმედებენ სრულიად გაუმართლებელი ფორმულით: „დაფინანსება არ გვაქვს, მაგრამ ხელისუფლებაში გვიწინდა. იმ ლეგენდარული „9 წლის“, მანამდელი 3 წლისა და შემდგომი 3 წლის გამოცდილებებითა და მივითხრობს, რომ „ენმა“-მ ყოველთვის ზუსტად იცოდა, რა სურდა და, თუკი ზოგჯერ მათი გარკვეული მოთხოვნები საზოგადოების დიდ ნაწილს „სიგიჟად“ ერეგებოდა და ბევრი ირონიულად იღიმიებოდა, — „რა უაზრო მოთხოვნები აქვს ამ ხალხსო“, — უკვე მოგვიანებით მიხვდარან, რატომ ითხოვდა ეს პოლიტიკური ძალა კონკრეტულად იმ ეტაპზე კონკრეტულად იმას, რასაც ითხოვდა. **გაქარსებული საქართველო 2003 წელს მიხანილ სააკაშვილის მიერ ბრიგადოების სახალხოების თეატრთან შედგენილი 150-მდე ადამიანი, რომლებიც ჩატარებულ არჩევნების (რომლის შედეგადაც სააკაშვილს 5 პარტიის ილ-ებად პარლამენტში, ხელმომართველ ძალას უპარლანდოვარად შეგროვდა) გათვალ ცნობას და ხალხს აღარჩვენებს ითხოვდნენ...**

იმხანად ბევრმა, უბრალოდ, „არასერიოზული“ უნდა ამ ყველაფერს და არაერთი „პო-

ლოლოგ-ექსპერტი“ ირონიული ლიმილით აცხადებდა: სააკაშვილის რეალური რეიტინგი 12-14 პროცენტია და, ეგ კაცი ხელახალ არჩევნებს რომ ითხოვს, ჭკუაზე ხომ არ შერყეულა, მიღებულ 20-25 პროცენტსაც ველარ ელერსება მერეო.

პროცესები როგორ განვიტარდა და ვინ რა პროცენტი მიიღო, ყველა კარგად ვნახეთ!

ეს მგაბლითი მსოფლიო იმითმე გავიხსენო, რომ ის, რომელიც „ნაცების“ დღევანდელი მოთხოვნა, კონკრეტულად არჩევნებს შეხება. თორაბ ირა, არაერთი მსგავსი მგაბლითი განცხადება შეიქმნა, რომელიც „არასერიოზული“ მოთხოვნაა სრულიად სერიოზულ პოლიტიკურ პროცესად შემოტარებული.

არა, სულაც არ ვაპირებ ვამტკიცო, რომ ერთი ჩვეულებრივი ავანტიურისტ-უნიგენური მიხეილ სააკაშვილი შორსმჭვრეტელი პოლიტიკოსია, ან ვინმეზე მეტად გათვითცნობიერებული რამე.

და **საქმეც სწორად ის არის, რომ „ერთი ცანცარა ტიპის არასერიოზული გამომწვევები“ სინამდვილეში ზუსტ და დროულ პოლიტიკურ ნახიჯებად გადაიქცევა ხოლმე. დიდმა განსაკუთრებული გონებად არ უნდა სჭირდებოდეს იმის მიხედობას, რომ ან „ცანცარა“ ტიპს, ასეთ ერთ შეხედვით „ცანცაროებას“ კონკრეტული „უსილაჰი“ ძალა აკითხვინება და იგივე ძალა განაწინებობა იმის მიხედობას, რომ ის „უხილაჰი“ კონკრეტულად ადგილსამყოფელსა და კონკრეტულ სახელ-გვარებს. იმაშიც დამეთანხმებინ, რომ ეს „უხილაჰი ძალა“ სულაც არ არის „ზედუნიზიტი“ და უცხოპლანეტური. პირიქით — თუ ყველაფერს ზუსტად გავანალიზებთ და ანალიზობებსაც მოვიმწველებთ, ამ „უხილაჰი ძალის“ კონკრეტულად ადგილსამყოფელსა და კონკრეტულ სახელ-გვარებს. იმაშიც დამეთანხმებინ, რომ ეს „უხილაჰი ძალა“ სულაც არ არის „ზედუნიზიტი“ და უცხოპლანეტური. პირიქით — თუ ყველაფერს ზუსტად გავანალიზებთ და ანალიზობებსაც მოვიმწველებთ, ამ „უხილაჰი ძალის“ კონკრეტულად ადგილსამყოფელსა და კონკრეტულ სახელ-გვარებს. იმაშიც დამეთანხმებინ, რომ ეს „უხილაჰი ძალა“ სულაც არ არის „ზედუნიზიტი“ და უცხოპლანეტური. პირიქით — თუ ყველაფერს ზუსტად გავანალიზებთ და ანალიზობებსაც მოვიმწველებთ, ამ „უხილაჰი ძალის“ კონკრეტულად ადგილსამყოფელსა და კონკრეტულ სახელ-გვარებს.**

მინისტრების ცვლილება — აი, სწორად ის, ერთი შეხედვით, ჩვეულებრივი დემოკრატიული პროცესი, რომლის განხორციელება უპირობოდ უნდა ხდებოდეს, რომელიც ნინო ბურჯანიძის „ცანცარული“ მოთხოვნა-

თავდაცვა ამას წინაშე გაშვებული პირდაპირ-ნილი პროპაგანდის ნაცვლად (ანალიტიკს არ ვგულსხმობ, რა თქმა უნდა), ისევ და ისევ არა მსოფლიო „პრო“, არამედ თხამით ტიფრადე ამერიკაზე სიდასავლამ, რომელსაც, ალბათ, მსოფლო გვარი და მოქალაქეობა-ღა თუ ამდს შიკრიანი ქართული. სხვა მხრივ, იგი ამერიკის სახელმწიფო ინტერესების განუხრელი გამაგრებაა და, რომორც უკვე აღვნიშნეთ, აფხაზეთის შესახებ ამერიკალებისთვის მისაღები პოზიციის „მონიშვნაზე“ არის ნამსვლელი და იმაზეც, რომ ამერიკელთაგან თავს მოხვეული კოპაპიტაცია ქართულ სულს „ნახსადას“ შექმნოს.

საბოლოოდ, ვაქტიბა, რომ მივიღეთ ამას წინაშე გა-ცოცხილთა გა-ცოცხელები! უფრო ზუსტად, მათი გა-ცოცხელების საშლიანი პერიოდული უკვე ახალი ტიპის გა-ცოცხელების ეტაპად გადაიქცა და ამასწინანდელი მოქმედებები „კოპაპიტაცია“ უკვე „ნაცთა“ ხამადალა, გაბედულმა განცხადებებმა ჩანაცვლა!

საკახუხოდ კი „ოცნების“ ხელისუფლება, კონკრეტული ქმედებების ნაცვლად, მხოლოდ და მხოლოდ ეგა ბესელი-ასებრთა ირონიულ-არხებიული განცხადებებით შემოიფარგლებს: „საინტერესოა, მართლა რომ დავაპაგაყფილეთ ეს მოთხოვნა და დაინდომოს რიგგარეშე არჩევნები, სადა ხელდასვა სააკაშვილს თვს ნაციონალიზმი“?

მოკვლევით: ამ კითხვას ისინი პასუხს მხოლოდ მაშინ გასცემენ, როდესაც უკვე თქვენც საკუთარი თვლით დაინახავთ, თურმე სად, რას და როგორ ხედავდნენ „ნაციონალები“...

წინასწარ ხედვის უნარი, როგორც ჩანს, „ოცნებებისა“ ჩადირული!

ამოღ ველოს ვინმე, რომ მე ახლა რაიმე კონკრეტულ პროგნოზს ვიტყვი — რა მოხდება, როგორ მოხდება და როდის მოხდება. არა, უკვე საკმაოდ ვისწავლე ჭკუა. სულაც არ ვაპირებ პანიკორის, შეგზავნილის, ინტრიგის ეპითეტები ვისმინო ჩემი მისამართით, იმ დრომდე, ვიდრე იგივენი მოგვიანებით არ მოვლენ და „ვას, საიდან იცოდა, კაცო, რომ ასე მოხდებოდა“-ს თანხლებით ბოდიშს არ მომიხდინა.

მე, უბრალოდ, შეგახსენეთ ის, რაც იყო...

სხვა მხრივ, რადგან სიმართლის თქმას მშობობად და პანიკორობად მიიჩნევა, არც მე გამიჭირდება ერთი გამამხნეველი შეტახილი შეგანიით: **აბა, თქვენ იცით! არაფრის შეხედვით! იპაპით არჩინად, თქვენ გა-ნახ-ვალთ, ბიჭებო!**

პირდაპირ მთავრობის მივიღეთ!

ეს კი ის ძალაა, რომლის ერთ-ერთი (სქანს კიდევ ერთხელ შევხვებით) ლიდერს სრულიად უტიფრად შეუქმლია, განაცხადოს სრულიად უტიფარი ტყუილი: „ნაციონალური მოძრაობასთან“ კოპაპიტაცია უარსთავდა ხალხზე დაგვივალა... მანამდე მას შეუქმლია, ასევე, თქვას: „მე აფხაზეთს საქართველოს ნაწილად არ განვიხილავ“. ახლა კი მას შეუქმლია თქვას: „ჩემთვის ეს სწავრო სრულიად არ არის უცხო და მე მას შესანიშნავად გავართმევ თავს“.

და არც არავინ არაფერს იტყობს, „ეს სფერო“ გრანტების ათვისება, ქართული სახელმწიფოებრიობის წინააღმდეგ მოქმედება ან თუნდაც, ჯანდაბას და, რაიმე ისეთი სფერო რომ ყოფილიყო, რომელიც მხოლოდ თეორიულ-იურიდიულ ცოდნას მოითხოვს.

მაგრამ, აი, რატომ და რადინიად არ არის თანდაც-ვის, ჯარის, ომის სფერო თინდა სიდაპელებისთვის (სქანს კიდევ ერთხელ მივითხრო) უცხო და რადინიად იმისთვის, ეს მართლაც ამოუცნობი და ამოუცნობი იქნებოდა, რომ არ ვიცოდით რა ტიპის და რადინიად გვავის საძვე.

კი მაგრამ, რა კავშირშია „ნაციონალიზმის“ მიერ რიგგარეშე საპარლამენტო არჩევნების მოთხოვნა სიდაპელ-აბულაჰის-

მაშინაც სწორედ ასე ხდებოდა. საქმე ის არის, რომ ეს მიდგომაც ძალიან ნაცნობია! აჰი, 2003 წელსაც მათივე, მთელი 3 წელიწადი მნიშვნელოვანად იმისთვის, რაც შევხვებ ვეყვანას თავს დაახლოდა „ლეგენდარული 9 წლის“ სანი და რომლის შესახებაც სრული 3 წლის განმავლობაში არაერთი შურანდისტი, მართლა პარტი ექსპერტი თუ ჩვეულებრივი მოქალაქე აფრთხილებდა „უდარდალ“ ხელისუფლებს. მაშინაც სწორედ ასე ხდებოდა.

დღეს უკვე საიდუმლო აღარ არის, რომ „მარტაბადა“ დაახლოებით 1 წლით ადრე „პრორუსებად“ მონათლული ქალკვანი მინისტრების გაშვება სწორედ გამინდელი „ნორლანდის“ (არავითარი მინისტრობა არ აქვს იმ დროს იყო ის, ვინც ახლანორლანდი, თორაბ არც მათი განცხადება გამიჭირდა) პირდაპირ ჩარევას და დაჭინებულ მითხოვრების შედეგად მითლდ ასა, 100 პროცენტით არ იყო „ჩამოკიდებული“ ამერიკის „დიდის ბაზაზე“ და მათ დასაბუთებინებად გამიჭინებული „პრორუსი“ მინისტრების „არც ისა ამერიკალებით“ ჩანაცვალა მოხერხდა...

თუმცა საბოლოოდ ვერც მან უშველა სიტუაციას და მოხდა ის, რაც ლოგიკურად მოსალოდნელი იყო!

ამჯერად კი, როგორც ჩანს, მაშინდელი გამოცდილების გამო, ნორლანდ-ბატონის მკაცრი და უშუალო მონიტორინგის ქვეშ აჩივარა

ინტერვიუ

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

„ამერიკა მსოფლიო საქართველოს საქმეებში კი არ ერივს უხეშად, ეს ძველანა მოწოდებაა მსოფლიო იზატონოს. მე მათ საქართველოს ამოხრება ურდოებს ვადარბა. დღეს, XXI საუკუნეში, ამერიკა არის ნომერი პირველი დამაჯერებელი, რომელიც მოწოდებას, მსოფლიო იზატონოს და ახას არც მალავს. თუ სადმე რამე ცუდი ხდება, ყველგან ამერიკის ხელი ურავია და ისეთი ბინძური ხერხებით აკეთებს ახას, გული მერევა. მაგალითად, რუსეთს უპრანინსა და საქართველოს ხელით უპირისპირდება“.

თამაზ ელიზბარაშვილი: საქმეა უპრანინალებს პატივს ვცხადო, მაგრამ ყოფილან «ჩემო რეპი»

ნებისმიერი ქვეყნის ადგილი მსოფლიოს პოლიტიკურ რუკაზე, პირველ რიგში, ფასდება მისი ეკონომიკით, ხოლო ეკონომიკის მამოძრავებელი ძალა ბიზნესია. მაგრამ რა როლს თამაშობს ქართული ბიზნესი ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებაში, ჩვენთვის კი არა, ექსპერტებისთვისაც გაუგებარია. რატომ კვდება ქართული ბიზნესი, რატომ არ უნდა ველოდოთ პროგრესს, რატომ გადაწყვიტა პოლიტიკური პარტიის შექმნა და ვისთვის არის გამზადებული ცოცხები — ამ და სხვა საკითხებზე „საქართველო და მსოფლიოს“ ბიზნესმენი თამაზ ელიზბარაშვილი ექსკლუზიურად ესაუბრა:

— ქართული ბიზნესი კვდება, დიას, კვდება! — აი, ზუსტად ასე დანერეთ. ნარმიდგინეთ ასეთი ვითარება: კარგი მენეჯერი ზის და გეგმავს ყველაფერს, დაგეგმა კი ხდება ელემენტარული ფორმულით, რომელიც უნდა ჩასვას ეს ავადსახსენებელი ლარის კურსი. და, თუ ვერ ჩასვა (არ იცის, რა კურსი უნდა ჩაწეროს), როგორ უნდა აკეთოს ბიზნესი, თანაც — ქვეყანაში, სადაც პროდუქციის 80% იმპორტირებულია?! თუმცა ისიც უნდა ითქვას, რომ დღეს ბიზნესი თავისუფალია. გათავისუფლდა იმ შავი ჭირისგან და წინისგან, რომელიც იყო სააკაშვილის რეჟიმის პერიოდში, როდესაც შემოვიდოდნენ და პირდაპირ გეტყოდნენ, — აი, ამდენი და ამდენი თანხა გაქვს გადასახდელი ნახევარ საათში, თუ გადაიხდი, ხომ კარგი, თუ არა, ნახვალ გლდანშიო. ვინც გააპროტესტებდა, გლდანის ციხეში ამოყოფდა თავს, მეც ამიტომ მოვხვდი გლდანის საპრობოლიტოში. **მე არ ვეპუტვნი იმ ბიზნესმენების კატეგორიას, რომლებიც თავის დროზე სააკაშვილის ოყენა იყვნენ, ამიტომაც განიშვს პირდაპირ გლდანში.** ამ ყველაფერმა გამოიწვია ის, რომ 2012 წელს აქტიურად ჩაერთო ოპოზიციურ მოძრაობაში, ვაფინანსებდი კიდევ რამდენიმე ოპოზიციურ ფრთას.

— **რომელ ოპოზიციურ ძალას?**

— ვერ დავსახელებთ. მხოლოდ გეტყვით, რომ ამ პარტიებიდან ერთ-ერთი ხელისუფლების სათავეშია. რაც შეეხება სამართლიანობის აღდგენას, ჩემს მეგობართან ერთად ციხეშივე გადაწყვიტეთ, შექმენა იურიდიული კომპანია „სამართლის სახლი“. შევქმენა კიდევ და დავინყუთ ბრძოლა ქვეყანაში სამართლიანობის აღსადგენად. იმ ადამიანებს, რომლებსაც სააკაშვილის რეჟიმმა ყველაფერი წაართვა, უფასოდ ვემსახურებით. ჩვენთან ბევრი მოდის და ყველას ვეუბნებთ: თუ ამ ბრძოლაში ბოლომდე გამოწყვიტება და უკან არ დაიხევთ, მაშინ გადაგიხდით ბაჟის ფულს და ვინცერთ ბრძოლას-მეთქი. რა ხდება, იცით? მეორე მხარე, რომელიც აქვს ამ ადამიანის-

თვის წართმეული ქონება, კერძო პირია ეს თუ სახელმწიფო, კერძოდ, ეკონომიკის სამინისტრო, როცა უკვე ყველა ბურკეტი გვიჭირავს ხელში იმისა, რომ საქმეს მოვიგებთ, დაზარალებულთან მიდის და იწყება მოლაპარაკება-გარიგება. შემდეგ ეს დაზარალებული გვეუბნება, აღარ მიინდა დახმარება, დიდი მადლობაო და მიდის. ჰოდა, **ახლა ვეუბნები ყველას: არა, ჩემო კარგებო, გინდათ ბრძოლა? — ვიბრძოლოთ, სხვანაირად არ გამოვა! აბარ, ცოცხალი მაგალითი ვარ, ვიბრძოლე და, რაც ნამართლა სააკაშვილმა, ყველაფერი დავიბრუნე, მსოფლიო ერთი მანქანა და მარცხი დამარჯავს, რომელიც დღეს ეკონომიკის სამინისტროს აქვს მისაკუთრებული.** სიმბოლურად ერთ ლარს ვითხოვ. პირველი ინსტანციის სასამართლო მოვუგე ეკონომიკის სამინისტროს და გაასაჩივრა. ეკონომიკის სამინისტრო აცხადებს, ელიზბარაშვილმა ეს მანქანა თავისი სურვილით აჩუქა სააკაშვილს, 6 მილიონი ჰქონდა გირაოზე დადებული და გადაწყვიტა, მანქანაც ეჩუქებოდა. **სვდებით, რისი დამონსტრირება მოხდინდა ეკონომიკის სამინისტროს, ამ მართლად დიდი მადლობა და ბიზნეს კვირიკაში?**

დიახ, დებილია და რატომ, იცით? იმიტომ, რომ მე არ ვარ დებილი. მან დებილი მიწონდა კულტურული ფორმით, მაგრამ მე პირდაპირ ვეუბნებთ უზრდელურად: **დებილი ხარ შენ, კვირიკაში, ახას მე რომ მიაკადრება, იმიტომ!** ხომ ხვდებით, ამას რატომ აკეთებს? არ აინტერესებს სამართლიანობის აღდგენა და იმიტომ! ჩემსავით უამრავ ადამიანს წაართვეს მანქანა და არ სურთ, დაუბრუნონ პრეტენდენტი, რომ ეკონომიკის სამინისტრომ თუნდაც ერთი ლარი დამიბრუნოს. ანუ, როცა მე აღვიდგენ სამართლიანობას, მერე სხვებიც მიადგებიან, — აგერ, ელიზბარაშვილს რომ დაუბრუნეთ წართმეული მანქანა, მეც წაართვეს და დამიბრუნეთო. ამათ უნდოდათ, მხოლოდ ბიძინა ივანიშვილს დაებრუნებინა 80 მილიონი და დაიბრუნებდა კიდევ პირველივე დღეს.

«ამერიკა მსოფლიო საქართველოს საქმეებში კი არ ერივს უხეშად, ეს ძველანა მოწოდებაა მსოფლიო იზატონოს. მე მას საქართველოს ამოხრება ურდოებს ვადარბა»

თუ ივანიშვილს წაართვის მანქანა, არ შეიძლება მოხდეს, რომ სხვანაირად არ მოხდეს? — თურმე მსოფლიო ბიძინა ივანიშვილი დაუზარბავთ. ვიყავი: „ქართული ოცნების“ აქტიური მხარდამჭერი ვიყავი, არც ახლა მაქვს მათზე გული აყრილი, ძალიან ბევრთან ვემგობრობ, მაგრამ კვირიკაში ეკონომიკის სამინისტროს წაძირალა და სულელი დამლუპველია „ოცნებისთვის“. თქვე კაი დედამამიშვილებო, რომ მოხვედით აქ დიდი ღონისძიებით და დაპირებებით, რატომ არ ასრულებთ?! ბიძინა ივანიშვილი ჩვენ გარეშე რეჟიმის გადაგდებას ვერ შეძლებდა, ჩვენ კი ამას ლიდერის გარეშე ვერ შევძლებდით, ამისთვის დიდი მადლობა ივანიშვილს, მაგრამ დაპირებები, რატომ? — **ამბობენ, სწორედ ივანიშვილი ცდილობს სააკაშვილის გაცოცხლებასო ...**

— არ მიინდა, ვიფიქრო, რომ ივანიშვილი ვერ ხვდება: „არ გათეთრდები ყორანი!“ თუ სააკაშვილი დაბრუნდა ხელისუფლების სათავეში და ბატონი ბიძინა იმედოვნებს, რომ მიშა გათეთრდა და მასთან კოალიტაცია დაინყებს, ძალიან შემცდარა. **საკაშვილი რომ დაბრუნდეს, პირველი, რასაც მიადგება, იქნება შუშის სასახლე და ნანინა-ნანინა დასაშვილებს ივანიშვილს საკუთარს ივანიშვილს საკუთარს**

არი ხელით. ბატონო ბიძინა, ხომ გვირდებოდით, დამნაშავეები დაიხვეწიან და სამართლიანობა აღდგებაო, რატომ არ შეასრულეთ სიტყვა? და რა მივიღებთ? — ამერიკელებისგან თავს მოხვეული კობაიტაცია.

— ამერიკა უხეშად ხომ არ ერევა დამოუკიდებელი სახელმწიფოს საშინაო საქმეებში?

— ამერიკა მსოფლიო საქართველოს საქმეებში კი არ ერივს უხეშად, ეს ძველანა მოწოდებაა მსოფლიო იზატონოს. მე მას საქართველოს ამოხრება ურდოებს ვადარბა. დღეს, XXI საუკუნეში, ამერიკა არის ნომერი პირველი დამაჯერებელი, რომელიც მოწოდებას, მსოფლიო იზატონოს და ახას არც მალავს. თუ სადმე რამე ცუდი ხდება, ყველგან ამერიკის ხელი ურავია და ისეთი ბინძური ხერხებით აკეთებს ახას, გული მერევა. მაგალითად, რუსეთს უპრანინსა და საქართველოს ხელით უპირისპირდება.

— **ამერიკა უხეშად ხომ არ ერევა დამოუკიდებელი სახელმწიფოს საშინაო საქმეებში?**

— ამერიკა მსოფლიო საქართველოს საქმეებში კი არ ერივს უხეშად, ეს ძველანა მოწოდებაა მსოფლიო იზატონოს. მე მას საქართველოს ამოხრება ურდოებს ვადარბა. დღეს, XXI საუკუნეში, ამერიკა არის ნომერი პირველი დამაჯერებელი, რომელიც მოწოდებას, მსოფლიო იზატონოს და ახას არც მალავს. თუ სადმე რამე ცუდი ხდება, ყველგან ამერიკის ხელი ურავია და ისეთი ბინძური ხერხებით აკეთებს ახას, გული მერევა. მაგალითად, რუსეთს უპრანინსა და საქართველოს ხელით უპირისპირდება.

პროამერიკული პარტიები, ხომ შეიძლება ერთი პარტია მაინც იყოს პროქართული, რომელიც მხოლოდ საქართველოზე იზრუნებს. ვიყოთ ნეიტრალური სახელმწიფო, მაგრამ კეთილმეზობლური ურთიერთობა გვექნება ყველასთან.

არ მიინდა ეს ნატო, თუ ის რუსეთს დაემუქრება და ამით საფრთხეს საქართველოს შეუქმნის. საგარეო პოლიტიკური კურსი აუცილებლად გადასახდია. რესპუბლიკელები აცხადებენ, ამერიკა ჩვენი მეგობარიაო, მაგრამ არის კი ჩვენი მეგობარი?! მან ჩვენი დამატყვევარი კაცი შეიფარა, ნაიყვანა და საწყალ უკრაინელებს თავზე დაასვა. **ახამდე უპრანინალებს პატივს ვცემდი, მაგრამ ყოფილან „ჩემო რეპი“**

ბი“, დიას, „ჩემო რეპი!“ გამოვიდნენ და დაარქვან ყველაფერს თავისი სახელი მათაც და ჩვენმა ხელი-სუფლებამაც. **ჩემს მემორანდუმს „ოცნებიდან“ ვეუბნები: თუ კაცები ხართ და გინდათ, ძარბოვით და თქვით, იმიტომ ვერ აღვადგინეთ სამართლიანობა, რომ ამერიკამ გვიპოლა და ვერ ვინანებდებო?**

ჩემთვისაც გამზადებულია ცოცხი უკრაინაში, მაგრამ ამას ვერ მოუხსნებოდა და რატომ, იცით? — ცეცხლითა და მახვილით დაფხვნილი სააკაშვილის მე ამას შევწინიერებ, ხოლო ის, ვინც ნაიკუხება (და ნამკუხველი ბევრია „ოცნებაში“), ცოცხი დამისახურებს... სააკაშვილის ხროვა ფიქრობს, შემოდგომამდე ისე აირ-დაირევა ყველაფერი საქართველოში, ისე გაგიუდება და გადატაცდება ხალხი, რომ იქნება საფუძველი კიდევ ერთი „ფერადი რევოლუციის“ მოწყობის.

— **რამაც „ნაცებს“ ხელს რესპუბლიკელებიც შეუწყობენ...**

— ეს თუ ასეა, მაშინ მე ვიქნები პირველი მტერი რესპუბლიკელების! სააკაშვილის რეჟიმის დაბრუნება იმას ნიშნავს, რომ, 9 კი არა, 90 წელს გაგრძელდება ხალხის გაუპატიურება საქართველოში და ყველა ქართველი იქნება ნაკუხული და მოვლენი მდგომარეობაში.

ესაუბრა ქათი სოფერიკი

გამოიწვია ეს, ვინ ხელი ურავია? ისევ და ისევ ჩვენი მეგობარია — ამერიკის, ანუ ეს გამოიწვია პოლიტიკური-ეკონომიკური სასაქმეო, რომელიც ევროპაში და ამერიკაში დაუნდას რუსეთს. მოგონა, რუსეთი დამატყვევია, მაგრამ ფინანსი ვერ მოჭამის და ვერც მოჭამენ. და რატომ, იცით? ყველაფერი თავი რომ დაგანგოთ, მხოლოდ მართლმადიდებლობა დაცავს ამ ქვეყანას!

რატომ არ უნდა წინააღმდეგობას „ოცნება“ ამერიკას, ვერ გამოიწვია, რომელიც შეიძლება, თან ვი დაუხარო ამ ძველანა? პირველი ვეუბნები ჩემს მეგობარ რესპუბლიკელებს, გამოდი და უთხარით ხალხს სიმართლე, უთხარით, რა უხეშობაა არის ეს ამერიკა-მითი.

— და რა არის მათი პასუხი?

— ნაწილი მეუბნება, აუცილებელი იყო კოალიტაცია, რადგან არ გვინდა, ამერიკას ვანყენინოთ. სწორედ ამიტომ გამოვდივარ პოლიტიკურ ასპარეზზე და ყველაფერს თავის სახელს დავარქმევ.

როგორ გგონიათ, ამერიკელები სულაბი არიან და იმიტომ ნაიყვანეს სააკაშვილი უკრაინაში, რომ იმ პირებთან მის დატყვევებას უკრაინაში სააკაშვილი დასაბრუნებლად ახადებენ. მისი თანაგუნდელები კი ახალ ცოცხებას აგროვებენ და, ხელისუფლებაში რომ დაბრუნდებიან, ამ ცოცხებით პირველს ვინაც დაეკავიან, ხომ აღმადგინებენ იმის გამოცხადება?

ჩემთვისაც გამზადებულია ცოცხი უკრაინაში, მაგრამ ამას ვერ მოუხსნებოდა და რატომ, იცით? — ცეცხლითა და მახვილით დაფხვნილი სააკაშვილის მე ამას შევწინიერებ, ხოლო ის, ვინც ნაიკუხება (და ნამკუხველი ბევრია „ოცნებაში“), ცოცხი დამისახურებს... სააკაშვილის ხროვა ფიქრობს, შემოდგომამდე ისე აირ-დაირევა ყველაფერი საქართველოში, ისე გაგიუდება და გადატაცდება ხალხი, რომ იქნება საფუძველი კიდევ ერთი „ფერადი რევოლუციის“ მოწყობის.

— **რამაც „ნაცებს“ ხელს რესპუბლიკელებიც შეუწყობენ...**

— ეს თუ ასეა, მაშინ მე ვიქნები პირველი მტერი რესპუბლიკელების! სააკაშვილის რეჟიმის დაბრუნება იმას ნიშნავს, რომ, 9 კი არა, 90 წელს გაგრძელდება ხალხის გაუპატიურება საქართველოში და ყველა ქართველი იქნება ნაკუხული და მოვლენი მდგომარეობაში.

„9 აპრილს გვიანობაში ვიყავით უზანაეს საბჭოში, მერა ზვიადი შინ წავიდა, ეს დოკუმენტიც თან წაუღია და იმ დღიდან ჩხუბი და დავიდარაბა ატეხილა. იმ მოუხარია მანანა გამსახურდიასაც ამ აქტზე ხელი... მეორე დღით მისი ხელმოწერა რომ ვნახეთ, ყველაზე გავაპროტესტეთ... დამოუკიდებლობის გამოცხადებას მერაბ კოსტავას დედა ოლღა დემურიაც ესწრებოდა და, გუნებრივია, აქტზე მანაც მოაწერა ხელი. ეს რომ უნახავს მანანას, გაგიჟებულა, — რას ჰქვია, ეს თუ ანერს ხელს, უზანაესი საბჭოს თავმჯდომარის ცოლი ვარ, მე რატომ არ უნდა მოვწეროო?!“

სად ინახებთ საქართველოს 1991 წლის 9 აპრილის დამოუკიდებლობის აქტს?

ბერდია გუგაია:

უნეინდესა თავე დაელო ხელი და მკითხა, დოკუმენტზე ჩემი ხელმოწერა არისო? — არა-მეთქი. მანანა არჩვამ-გამსახურდიასი თუაო? — კი-მეთქი...

1991 წლის 9 აპრილს საქართველოს პირველი პრეზიდენტის — ზვიად გამსახურდიას მიერ უზენაეს საბჭოში გამოცხადებული დამოუკიდებლობის აქტის დედანი დღემდე ყველას დაკარგული ჰგონია. თითქმის 25 წელია, ამ საკითხის გარშემო მითქმა-მოთქმა არ წყდება. ზოგი ფიქრობს, რომ აქტი თავის დროზე საბჭოთა უშიშროების კომიტეტმა წაიღო და დღეს ის, შესაძლოა, მოსკოვში ინახებოდეს. ზოგი დოკუმენტის კვალს ჩერხეთში, კერძოდ, გროზნოში ხედავს, ხოლო ზოგი მის პოვნას შეუძლებლად მიიჩნევს. მოკლედ, ეს ის ვერსიებია, რომლებიც დღემდე არსებობდა და რომელთა კვლადკვალ დისკუსია არ წყდება... „საქართველო და მსოფლიოს“ ყოფილი უზენაესი საბჭოს წევრი, ლენტიხის რაიონის მაჟორიტარი დეპუტატი 1990-1991 წლებში, ბერდია გუგაია, შეხვდა და საქართველოს დამოუკიდებლობის აქტზე ექსკლუზიური ინფორმაცია მიაწოდა:

— 1990 წელს, მას შემდეგ, რაც უზენაესი საბჭოს დეპუტატი დილარ ხაბულიანი მიწისქვეშა გახდა, ჩატარდა ხელახალი არჩევნები და გავხდი მაჟორიტარი დეპუტატი ლენტიხიდან. შესაბამისად, 1991 წლის 9 აპრილს მეც ვესწრებოდი დამოუკიდებლობის გამოცხადებას და იმ დოკუმენტზე ხელი მოვაწერე.

ასაც ამ აქტზე ხელი... მეორე დღით მისი ხელმოწერა რომ ვნახეთ, ყველაზე გავაპროტესტეთ. ეს იყო ჩვენი მიუღებელი, რადგან ამით სდავობდა ზვიადის დისკრედიტაცია...

— დავიდარაბა რატომ ჰქონია ზვიადს ოჯახში?

— დამოუკიდებლობის გამოცხადებას მერაბ კოსტავას დედა ოლღა დემურიაც ესწრებოდა და, გუნებრივია, აქტზე მანაც მოაწერა ხელი. ეს რომ უნახავს მანანას, გაგიჟებულა, — რას ჰქვია, ეს თუ ანერს ხელს, უზანაესი საბჭოს თავმჯდომარის ცოლი ვარ, მე რატომ არ უნდა მოვწეროო?! ამაზე მე და კიდევ ერთი საგარეოეული დეპუტატი საპროტესტო წერილს ვამზადებდით, მაგრამ შეგვარჩერეს. მერე დაიწყო არეულობა და ამისთვის უკვე არავის ეცალა.

— საბოლოოდ როდის დარწმუნდით, რომ დამოუკიდებლობის აქტი, რომელსაც შინ ინახავდით, ასლი კი არა, დედანი იყო?

— პირველად მაშინ დავეჭვადით, როცა კლიპის გადასაღებად მოსულმა პროდიუსერმა გვითხრა, დედანიაო, მერე სხვებმაც ნახეს და იგივე თქვეს. შემდეგ, 2001-2002 წლებში, ამ საკითხმა წამოიწია, მიდიოდა დისკუსიები და ზოგი რას ამბობდა, ზოგი რას — კა-გებზე წაიღო, ამაწ წაიღო, იმან წაიღო. მოკლედ, ეს დოკუმენტი დაკარგულად ითვლებოდა და ითვლება დღესაც... ამის შემდეგ მეც სერიოზულად დავეინტერესე, მართლა იყო თუ არა ის დედანი... — როცა დარწმუნდით, რომ დედანი იყო, რა გადარწმუნებდა?

ვეტილება მიიღეთ — ისევე თქვენთან დატოვებთ თუ სადმე გადაიტანებთ, უფრო დაცულად დავიდა?

— როცა დარწმუნდი, რომ ეს იყო არა ასლი, არამედ დედანი, მოსვენება დაეკარგე, არ ვიცოდი, რა მექნა. ვერც შევარდნაძის ხელისუფლებას გადავცემდი მას და ვერც — სააკაშვილის. მერე აუთოტაფი ატყდა, ვინრო წრეში ინფორმაციამ გაჟონა და ვიღაცამ ისიც შემომთავაზა, გავეიდოთ და დიდძალ ფულს ვიმოვიტო — ექვსნიშნა ციფრზე იყო საუბარი. მოკლედ, შემაშინა ამ ყველაფერმა და დავინწყე გამოსავლის ძებნა. ბოლოს მივედი ჩემს მოძღვართან, მამა კონსტანტინესთან (გიორგაძე) და რჩევა ვკითხე. მითხრა, საპატრიარქოს, უშუალოდ პატრიარქს გადავცეთო. მეც დავთანხმდი. ეს იყო 2006 წელს. ჩავჯექით მე და ჩემი მეგობარი მანქანაში, გავუარეთ მოძღვარს და მივედით საპატრიარქოში. მოვიდა პატრიარქი და მეუბნება, აბა, მომიყვები, შვილო, რა ხდებოა. ყველაფერი მოვუყვი. მერე უწინდესა თავე დაელო ხელი და მკითხა, დოკუმენტზე ჩემი ხელმოწერა არისო? — არა-მეთქი. მანანა არჩვამ-გამსახურდიასი თუაო? — კი-მეთქი. აბა, დედანი ჩაუბარებია, შვილო, დედას ხელს უწერო, და დაახლოებით ხუთი თვეზე ჰქონდა ხელი დადებული. ამის შემდეგ დედანი პატრიარქს გადავაცემდი. რომ გაშალა და დახედა, გააღიზა. მერე დაბრუნდა ისევ ეს ფურცელი, გაალო სიიფი და შინანახა, — მოვა დრო და მე ამათს გამოვაცხადებო. არ ვიცი, ეს დრო მოვიდა თუ არა (სხვათა შორის, ვიდრე ინტერვიუს მიცემას გადაწყვეტილი, მოძღვარსაც ვკითხე, უნდა მე-საუბრა თუ არა ამ თემაზე), მაგრამ ახლა ამ ყველაფერს პირველად ვამბობ თქვენს გაზაქმთან...

— მას შემდეგ ცხრა წელი გავიდა და ამ ხნის განმავლობაში საპატრიარქოსთან არ გქონიათ კონტაქტი? არ გიკითხავთ, რატომ არ კეთდებამ დოკუმენტის არსებობაზე განცხადება?

— არანაირი კონტაქტი მე მათთან არ მქონია ან რა უფლება მაქვს, რამე მოვიკითხო, აქტი შეინახა მისმა უწინდელმა, მასზე უფრო სანდოს ვის გადავცემდი?! — თვითონ აქტი რა მდგომარეობაშია, რამე დაზიანება რომ არ ჰქონდა?

აბა, დედანი ჩაუბარებია, შვილო, დედას ხელს უწერო, და დაახლოებით ხუთი თვეზე ჰქონდა ხელი დადებული. ამის შემდეგ დედანი პატრიარქს გადავაცემდი. რომ გაშალა და დახედა, გააღიზა. მერე დაბრუნდა ისევ ეს ფურცელი, გაალო სიიფი და შინანახა, — მოვა დრო და მე ამათს გამოვაცხადებო

მარეობაშია, რამე დაზიანება რომ არ ჰქონდა?

— ვიდრე ჩემს ხელში იყო, ვუფროთხილდებოდი, რომ იტყვიან, თვალის ჩინივით, და პატრიარქის ხელში კიდევ უფრო რომ გაუფრთხილდებიან, ეჭვი არ მეპარება. ეს არის ძალიან მაღალი ხარისხის, სქელი ცარცის ფურცელი (ასეთს მაღაზიაში ვერ იყიდო), ხელმოწერები გაკეთებულია სხვადასხვა ფერის მელნით და დასხვა ფერის მელნით და დასმული აქვს ლურჯი ფერის ბეჭედი. სხვათა შორის, ეს აქტი ვიდრეოფორზეც მაქვს გადაღებული და, თუ დაგჭირდებოდა, ნებისმიერ დროს გარეგნულად ვიცი გადავცემდი?! — თვითონ აქტი რა მდგომარეობაშია, რამე დაზიანება რომ არ ჰქონდა?

ნათლად და გარკვევით ჩანს.

— ამდენ ხანს საიდუმლოდ ინახავდით ამ ამბავს, დღეს რატომ ჩათვალეთ აუცილებლად, რომ საზოგადოებამ უნდა იცოდეს სიმართლე?

— სიმართლე ყველამ უნდა იცოდეს, ეს მხოლოდ ჩემი საკუთრება არ არის, ყველასია. მანამდეც მინდოდა ამ ამბის გასაჯაროება, მაგრამ ასეთი აუთოტაფი რომ ატყდა და, მით უმეტეს, ვიღაცებმა ფულიც რომ შემომთავაზეს, გადავწყვიტე, ჩემად, უზმალურად მისი უწინდესობისთვის ჩამება-რებინა ეს დოკუმენტი. უფრო სწორად განაცხადებულა, ალბათ, ვერც მივიღებდი. დანარჩენი, უფალმა განსაჯოს, მე,

პირველ რიგში, საკუთარ თავთან და სინდისთან უნდა ვყოფილიყავი მართალი...

— დასაწყისში თქვით, რომ არ გახსოვთ, როგორ აღმოჩნდა ეს დოკუმენტი თქვენს ხელში, მაგრამ, თეორიულად მაინც, როგორ შეიძლება ეს მომხდარიყო?

— ძალიან ბევრი მიფიქრია ამაზე, სულ ვცდილობ, მეხსიერებაში ალვიდგინო, მაგრამ ვერაფრით ვიხსენებ... მე, როგორც დეპუტატმა, ხელი მოვანერე და მორჩა. ასე ქნეს სხვებმაც, დანარჩენი, ღმერთის წინაშე დავიფიცებ, წარმოდგენაც არ მაქვს, როდის და როგორ მოხვდა ეს ფურცელი ჩემს ხელში.

— იმჟამინდელი ხელისუფლება, გამსახურდიას ხელისუფლებას ვგულისხმობ, არ ექებდა ამ დოკუმენტს?

— ხელმოწერის შემდეგ მალე არეულობა დაიწყო და დოკუმენტი ვის ახსოვდა, ისეთი ამბავი ატყდა, დედა შვილს არ აიყვანდა. ყოველ შემთხვევაში, მე არ გამიგია, რომ ეს დოკუმენტი ვინმეს მოეკითხოს. ამაზე მოგვიანებით დაიწყეს საუბარი, შევარდნაძის ხელისუფლება რომ მოვიდა. ასეა თუ ისე, მთავარია, აქტი დაკარგული არ არის. მით უფრო სასიხარულოა და მამშვიდებს ის, რომ იგი ძალიან სანდო ხელეწიფა. რაც შეეხება, რატომ არ საუბრობს პატრიარქი ამაზე, ეტყობა, მიაჩნია, რომ ჯერ ამის დრო არ დამდგარა. როგორც ჩანს, ჯერ არ მოსულა სათიშველი ხელისუფლება, რომელიც ამ დოკუმენტს გადაცემის ღირსი იქნება.

ესაუბრა ჯაბა შვანიძე

P.S. იმედია, ამ ინტერვიუს ნაკითხვის შემდეგ შესაბამისი პირებისგან კონკრეტული განცხადებები გაკეთდება და ამომწურავი პასუხი გავცემა ყველა შეკითხვას, რომელიც წლების განმავლობაში დაგროვდა ქართველებისთვის სანუკვარ დოკუმენტზე...

როდესაც ომის ისტორიებს უსმენ, სვლავი, რომ თითოეული დაღუპული ჯარისკაცის მიღმა უამრავი ადამიანისა თუ ოჯახის ტრაგედია იმალება. ამიტომ სამარცხვინოა, როდესაც დიდ სამამულო ომში მონაწილე ადამიანების გმირობისა და ფაშისგან გამარჯვების დაკნინებასა და გაუფასურებას ცდილობენ, გამარჯვებისა, რომელიც უამრავი ადამიანის მამაცობასა და დამსხვრეულ ოცნებებს აერთიანებს. ამ ომის დაღუპული ჯარისკაციდან მხოლოდ ერთს ჰყავდა მეუღლე — ვლადიმერ სუჯაშვილი. მას ცოლი სიცოცხლის ბოლომდე ელოდებოდა და ისე გარდაიცვალა, ძმის შესახებ არაფერი შეუტყვია.

ტარლოვკაში უგზო-უკვლოდ დაკარგული ქართველი ჯარისკაცების საფლავები იკოვრეს

9 მაისს ფაშისგან გამარჯვების 70 წლისთავი აღინიშნება. როგორც ცნობილია, დიდ სამამულო ომში საქართველოდან 700 ათასამდე კაცი მონაწილეობდა — ყოფილ საბჭოთა რესპუბლიკებს შორის პროცენტულად ყველაზე მეტი; მათგან 300 ათასი შინ ველარ დაბრუნდა — ან დაიღუპა, ან დღემდე უგზო-უკვლოდ დაკარგულად ითვლება. ჩვენი წერილის გმირებიც, დიდი სამამულო ომის მონაწილე ქართველი ჯარისკაცები, 70 წლის განმავლობაში უგზო-უკვლოდ დაკარგულთა სიაში ირიცხებოდნენ. მხოლოდ ახლახან, გულისხმიერი ადამიანების წყალობით, ოჯახის წევრებმა მათი ტრაგიკული ბედის შესახებ შეიტყვეს. ესენი არიან: 1923 წელს დაბადებული რიგითი ბიორბი ტაბიძე ხონის რაიონიდან, 1923 წელს დაბადებული რიგითი ბიორბი ტაბაბაძე სურამიდან, 1922 წელს დაბადებული უფროსი ლეიტენანტი ნოე გომიძე ცაგერის რაიონიდან და 1922 წელს დაბადებული ვლადიმერ სუჯაშვილი ყაზბეგის რაიონის სოფელ არშადან. ისინი რუსეთის ფედერაციის თათრეთის რესპუბლიკის სოფელ ტარლოვკის (ქალაქ ნაბერეჟნიე ჩელნისთან ახლოს) ძმათა სასაფლაოზე განისვენებენ. სრულიად ახალგაზრდა, მომავლის იმედითა და გეგმებით აღსავსე ქართველმა ჯარისკაცებმა სიცოცხლე სამშობლოს შესწირეს.

იოსებ კობახიძე მემორიალთან

ქართველი ჯარისკაცების საფლავების ადგილმდებარეობის შესახებ ადგილობრივმა მცხოვრებმა მინგალი ბაინუტაძემ — ბანადი ბითაქსა და დავით ბაბათაშვილს აცნობა, რომლებმაც გულთან მიიტანეს უცნობი ჯარისკაცების ტრაგიკული ბედი და მათი ოჯახების მოძებნა გადაწყვიტეს. ერთად ჩამოვიდნენ საქართველოში და საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში ოთხივე ჯარისკაცის ოჯახები მოიხიზნულეს. მინგალ გაინუტინოვი ხელცარიელი არ ჩამოსულა, მან დაღუპული ჯარისკაცების ოჯახებს საფლავებიდან წამოღებული მინა ჩამოუტანა, აქედან კი ქართველი ჯარისკაცების საფლავებზე მოსაბნევედ წაიღო ქართული მინა.

დაჭრილები ტარლოვკაში, №4098 სამხედრო ჰოსპიტალში გარდაიცვალნენ. ომამდე იქ ტუბერკულოზის სანინაღმდეგო სანატორიუმი ყოფილა, რომელიც ომის დროს საევაკუაციო ჰოსპიტლად გადაკეთებოდა, დღეს კი სახელმწიფო იცავს, როგორც ადგილობრივი მნიშვნელობის ისტორიულ ძეგლს. თავის მხრივ, მოსახლეობაც უვლის და პატივს სცემს მემორიალს.

საარქივო მასალებიდან საინტერესო ისტორია შევიტყვერადგან ფრონტზე ერთ-ერთი ყველაზე გავრცელებული დაავადება ტუბერკულოზი იყო, ჰოსპიტლის დირექტორს არალეგალურად 12 თხა ჰყოლია, რომელთა რძით დაჭრილი ჯარისკაცებს გამოჯანმრთელებაში ხელს უწყობდა. ეს ამბავი მაინც გამჟღავნებულა და, რადგანაც შინაგან საქმეთა სახლხო კომისარიატს გაუგია, კინაღამ დაუჭერიათ, მაგრამ, რადგან საპატიო მიზეზი ჰქონდა, უპატივითა. ომის პერიოდში ამ ჰოსპიტალში 9 981 ადამიანი იმკურნალა.

ახლახან ძმათა სასაფლაო ცნობილმა მომღერალმა იოსებ კობახიძემ მოინახულა და ობელისკი ყვავილებით შეამკო. უამრავი ხალხი შეგროვდა. კობახონს ვთხოვე ვიზების საკითხის მოგვარება, დიდი სურვილი მაქვს, დაღუპული ჯარისკაცების საფლავები მათი ოჯახების წევრებმა მოინახულონ.

— როგორი დამოკიდებულება აქვს ადგილობრივ მოსახლეობას ამ სასაფლაოებისა და მემორიალისადმი?

— ჩვენთან სამამულო ომის ყველა მონაწილეს დიდ პატივს სცემენ. საფლავებს, მემორი-

ალს, ადგილობრივი მოსახლეობა და ნაბერეჟნიე ჩელნის საზოგადოებრივი ორგანიზაცია დიდ ყურადღებას აქცევენ.

ალსანიშნავია, რომ მინგალი გაინუტინოვს ლარსის საბაჟო-გამშვებ პუნქტზე საქართველოს მხრიდან უსამართლო ფაქტი შეემთხვა. მას ე.წ. გეორგიევკის ბაფთები ჩამოართვეს და საჩუქრის ყუთის წარმევაც დაუპირეს, ვინაიდან მასზე, რუსულ წარწერებთან ერთად, იგივე ბაფთა იყო მიხატული. საჩუქრები მინგალი გაინუტინოვს ომში დაღუპული ქართველი ჯარისკაცების ოჯახებისთვის მოჰქონდა. იმედი გვაქვს, მომავალში მსგავს შემთხვევებს ხელისუფლება ყურადღებას მიაქცევს და საქართველოში კეთილშობილური მიზნით მომავალ ტურისტებს ჩვენს სტუმართმოყვარე ქვეყანაზე წარმოდგენას არ გაუფუჭებს.

ზოიბ ტაბიძე, ომში დაკარგული გიორგი ტაბიძის ძის ცოლი:

— ეს ამბავი ისეთი მოულოდნელი, სასიხარულო და შემადრწუნებელი იყო, რომ გა-

შენხვედრა ტაბიძის ოჯახის წევრებთან

მინგალი საჩუქარს აქლავს ოჯახს

ოგნებული ვარ. ჩემი მამა, გიორგი ტაბიძე, 1941 წელს 18 წლისა წავიდა ომში და, როგორც ახლა შევიტყვეთ, ნაბერეჟნიე ჩელნიში, ჰოსპიტალში გარდაცვლილა. ჩემს უფროს ვაჟს, ბიძის პატივსაცემად, მისი სახელი დავარქვით. ოჯახში არავინ არაფერი იცოდა, მხოლოდ ჩემს მამამთილს სცოდნია სიმართლე, მაგრამ შვილის დაღუპვის შესახებ არც მეუღლისთვის და არც ოჯახის წევრებისთვის არ გაუმხელა, თურმე დარდს გულისეულად ვიკავებოდი. ჩემი დედამთილი ისე გარდაიცვალა, შვილის სიკვდილზე არაფერი იცოდა. ამ წლებში განმავლობაში ყველა სხვადასხვა ვერსიას ყველაზე ხელსაყრელად ვიყვებოდი, თუ სად შეიძლება, ყოფილიყო დასაფლავებული, იმასაც ამბობდნენ, ცოცხალი-

იყო. ის დღე, როდესაც ბატონო მინგალი ჩამოვრძანდა და სიმართლე შეგვატყობინა, ჩვენთვის მეორედ დაბადებას ნიშნავდა.

ბიორბი (ბივი) ტაბიძე, უცნობი ბიძის სენია:

— სასიამოვნოდ მოკირებულ ვართ. მთელი ცხოვრება ბატონი მინგალის მადლობელი ვიქნები.

— ჯარისკაცის გადმოსვენების სურვილი თუ გაქვთ ოჯახს?

— შესაძლოა, ამის უფლება არ მოგვცვენ, თუმცა, რა თქმა უნდა, ოჯახს ამის სურვილი გვაქვს. თანაც ეს ყველაფერი დიდ თანხებს უკავშირდება. მალე ტარლოვკაში გამგზავრებას ვაპირებთ და ყველაფერს ადგილზე გავარკვევთ.

ბანადი ბითაძე:

— მე, დავით ვაბათაშვილი და მინგალი გაინუტინოვი, დიდი ხანია, ვმეგობრობთ, ამიტომ, როდესაც ქართველი ჯარისკაცების საფლავები იპოვა, პირველ რიგში, ჩვენ გვაცნობა. ამის შემდეგ გადაწყვიტეთ, თითოეული ჯარისკაცის ოჯახი ერთად მოგვეწახულებინა.

მე იქ ვცხოვრობ, ჩემი კაფე მაქვს და გადავწყვიტე, ყოველ წლის 9 მაისს ტარლოვკაში მცხოვრები ქართველები შევიკრიბოთ და ოთხივე დაღუპული ქართველი ჯარისკაცის პანაშვიდი გადავიხადოთ.

ბიორბი ბაბათაშვილი:

— ქართველი ჯარისკაცების საფლავების პოვნის შემდეგ მათი ოჯახების მოძებნა გადაწყვიტეთ, რაც თავდაპირველად თითქოს დაუჯერებელი ჩანდა. ვუიშობდით, ვერ გვეპოვა ისინი, მაგრამ მოგეხსენებათ, საქართველოში ყველა ერთმანეთს იცნობს და ადგილობრივი მუნიციპალიტეტების თანამშრომლების დახმარებით ეს მოვახერხეთ.

მაშინ, როცა ჩვენთან სამამულო ომის მემორიალს აფეთქებენ, დაუჯერებლად მიგვაჩნდა, რომ სადღაც ვილაპტები ქართველების საფლავებს უვლიან.

***

როდესაც ომის ისტორიებს უსმენ, ხვდები, რომ თითოეული დაღუპული ჯარისკაცის მიღმა უამრავი ადამიანისა თუ ოჯახის ტრაგედია იმალება. ამიტომ სამარცხვინოა, როდესაც დიდ სამამულო ომში მონაწილე ადამიანების გმირობისა და ფაშისგან გამარჯვების დაკნინებასა და გაუფასურებას ცდილობენ, გამარჯვებისა, რომელიც უამრავი ადამიანის მამაცობასა და დამსხვრეულ ოცნებებს აერთიანებს. ამ ომში დაღუპული ჯარისკაციდან მხოლოდ ერთს ჰყავდა მეუღლე — ვლადიმერ სუჯაშვილი. მას ცოლი სიცოცხლის ბოლომდე ელოდებოდა და ისე გარდაიცვალა, ძმის შესახებ არაფერი შეუტყვია.

ასევე ცნობილია, რომ გიორგი ტაბაბაძე ჭრილობისგან არ დაღუპულა; გამოჯანმრთელებული ჰოსპიტალიდან უნდა გამოეწერათ, სწორედ იმ დროს მეგობრის დაღუპვის ამბავი შეუტყვია, და 22 წლის ახალგაზრდა ჰოსპიტალში გულის შეტყვევით გარდაიცვალა.

მოსაზრდა შორენა ციხარაშვილი

„საშუალება მომდის, დიმიტრი მედვედევის დავლაპარაკებოდი, სულ რამდენიმე სიტყვა ვუთხარით ერთმანეთს. ვკითხე, ჩვენი, ორი ქვეყნის ურთიერთობა როდის გამოსწორდება-მეთქი. მედვედევმა მოკლედ მიპასუხა, — მალეო.“

ნი, ორი ქვეყნის ურთიერთობა როდის გამოსწორდება-მეთქი. მედვედევმა მოკლედ მიპასუხა, — მალეო. მე ამ პასუხისთვის ვეტირანების სახელით მაძლავს გადავსახადო.

ხშირად მიწევს მოსკოვში მსგავს ღონისძიებებზე ჩასვლა, სამამულო ომის დამთავრების 65-ე წლისთავზეც ვიყავი, 9 მაისსაც მივიღე ვიდეო, იქ ვერ იგრძნობო, რომ ქართველებსა და რუსებს ცუდი ურთიერთობა აქვთ, პირიქით, ფორუმზე რომ შევედით, ხმამალა დაიძახეს, — ქართველთა დელეგაციას გზა მიეცი.

პოლიტიკაში არ ვერევი, მაგრამ ვფიქრობ, რომ რუსეთ-საქართველოს შორის ურთიერთობა უნდა მოგვარდეს.

გირველ ბუცხრიკიძე, ანამბლ „გორულას“ წევრი:

— როდესაც მოსკოვში, ფორუმზე მიმინვიეს, ცოტა გამიკვირდა, მერ ვიფიქრე, დღეს, როდესაც ასეთი დაძაბული ვითარებაა საქართველოსა და რუსეთს შორის, როგორ უნდა წავიდე-მეთქი. სიმატელე გითხრათ, მოსკოვში ჩასვლაზე კი პრობლემა მდებარეობს, მაგრამ იმ ისე თვითღვად დაგვხვდნენ, რომ გამოცემაზე დავრჩენი, იმ მყოფი ადამიანები სულ იმაზე საუბრობდნენ, რომ ორი ქვეყანას შორის ურთიერთობები უნდა დათვალი, რომ არ შეიძლება რუსი და ქართველი ხალხის დაშორება.

«ერთობით მოპოვებული დიდი გამარჯვება»

28 აპრილს მოსკოვში გაიმართა გამარჯვებულთა საერთაშორისო ფორუმი — „ერთობით მოპოვებული დიდი გამარჯვება“. ფორუმში მონაწილეობდა 500-მდე დელეგატი 16 ქვეყნიდან, მათ შორის, დიდი სამამულო ომის 50-ზე მეტი ვეტერანი.

ღონისძიებაში მონაწილეობდა საქართველოს დელეგაციაც, სამამულო ომის ვეტერანების, საზოგადოებრიობის წარმომადგენლებისა და ჟურნალისტების შემადგენლობით. აღსანიშნავია, რომ შემოსვენებულ ფორუმთან დაკავშირებით, მიმდინარე წლის მარტში თბილისში გაიმართა დიდ სამამულო ომში გამარჯვების 70 წლისთავისადმი მიძღვნილი კონფერენცია, რომელშიც მონაწილეობდნენ ქართველი და რუსი მეცნიერები, ახალგაზრდული და არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები, დიდი სამამულო ომის ვეტერანები.

მოსკოვის საერთაშორისო ფორუმის მონაწილეობა გვირგვინით შეამკეს მარადიული ცეცხლი დიდი სამამულო ომის მუზეუმში — პოკლონაია გორაზე. ღონისძიების ფარგლებში გაიმართა პლენარული სხდომა, აგრეთვე, ოთხი თემატური სექცია და საერთაშორისო გამოფენა — „ნაციზმს ვებრძოდით ერთად“. საგულისხმოა, რომ ამ გამოფენაზე ყველა პოსტაჟითა და სურათითა დასაბუთდა, რომ ერთობაა მხოლოდ გამარჯვების გზა. მონაწილეობდა მსოფლიოს მრავალი ქვეყნიდან მსოფლიო ომის ვეტერანები, მათ შორის, დიდი სამამულო ომის 50-ზე მეტი ვეტერანი.

კითხა პრეზიდენტ ვლადიმერ პუტინის მისალმება ფორუმის მონაწილეებისადმი. მისალმებაში ხაზგასმული იყო სამაგალითო სიმამაცე და უპრეცედენტო გამძლეობა ადამიანებისა, რომლებმაც ნაციზმის შემოტევას გაუძლეს და დიდი გამარჯვება გამოაქვეყნეს. „კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტორი, რომელმაც განაპირობა გამარჯვება, იყო საბჭოთა კავშირში მცხოვრები ხალხების ძმური ერთობა და ჩვენ ვამაყობთ იმ თაობათა გმირობით, რომლებმაც მშვიდობა შეგვიწინა!“ — ნათქვამი იყო მისალმებაში.

ფორუმის პლენარულ სხდომაზე სიტყვით გამოვიდნენ — საბჭოთა კავშირის ფლოტის ადმირალი, ვეტერანთა ორგანიზაციების საერთაშორისო კავშირის საკოორდინაციო საბჭოს თავმჯდომარე ალექსანდრე სოროკინი, რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტის სპეციალური წარმომადგენელი საერთაშორისო კულტურული თანამშრომლობის საკითხებში მისაილ შვიდ-შინი, რუსეთის ფედერაციის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილე ბრიგორი კარასინი, „გერაზიული კვლევების ინსტიტუტის“ პრეზიდენტი ვალერი ტურსუნოვი, უკრაინის ეროვნული აკადემიის აკადემიკოსი პეტრა ტოლოჩკო, ყაზახი საზოგადო მოღვაწე, პოეტი და მწერალი ოლგას სულეიმანოვი, გლობალიზაციის პრობლემათა ცენტრის ხელმძღვანელი, აკადემიკოსი ალექსანდრე შაჩინა (საქართველო) და სხვები.

უნდა აღინიშნოს, რომ საქართველოს სახელით გამოსულ ალექსანდრე შაჩინას სიტყვას დარბაზი განსაკუთრებულად შეხვდა. ორატორს სიტყვა მრავალჯერ შეანყევეტინეს აპლოდისმენტებით, ხოლო მისი გამოსვლის ვიდეოვერსია „იუთუბის“ ნამდვილ პიტაქს იქცა.

პლენარული სხდომის მსვლელობისას ხაზი გაესვა იმის ბათვალისწინებით, რომ ამ დიდი გამარჯვების მთავარი შემოქმადი გენერალიზმის იოსებ ჯუღაშვილი, მარტალი ლავრენტი ბერია და რაისახატაგის თავაზი გამარჯვების დროის ადამიანები ვიღაც ვინმეა. მათ შორის, საქართველოს დელეგაციის წევრ სარგო მირზოიანს.

ფორუმში მონაწილეობდა მრავალი რეზოლუცია, რომელშიც გამოთქმულია შემოთავაზება ზოგიერთი ძალის მიერ დიდი სამამულო ომის გაკვეთილების დავინყების, აგრეთვე, დიდი გამარჯვების ზეობრივი, სამართლებრივი შეფასებების რევიზიის მცდელობის გამო, რომლის მკრეხელური მიზანია მსხვერპლთა და ჯალათთა გათანაბრება, ნაციზმი დამნაშავეების რეაბილიტაცია და გმირულად დაღუპულ განმათავისუფლებელთა ხსოვნის შეურაცხყოფა. ფორუმის მონაწილეებმა ასევე ხაზი გაუსვეს, რომ დაუშვებელია ისტორიის ფალსიფიკაცია და რომ მთელი ძალისხმევა უნდა მიიმართოს ჰუმანიტარულ სფეროში მრავალმხრივი ურთიერთთანადგომისკენ, ისტორიული მესხიერების

სა და ერთიანი კულტურული სივრცის შენარჩუნებისკენ.

ღონისძიების ბოლოს გაიმართა ფორუმის მონაწილეთა იფიციალური მიღება და საზეიმო ბანკეტი, რომელზეც იგრძნობოდა თბილი დამოკიდებულება ქართული დელეგაციის მიმართ, ხოლო სუსიშვილის სასწავლო უნივერსიტეტთან არსებული ანსამბლ „გორულას“ წევრების — გირველ ბუცხრიკიძისა და ბექა თევზაძის მიერ შესრულებულმა სიმღერამ — „გაფრინდი შავო მერცხალო“ — ნამდვილი ფურორი მოახდინა.

სარგო მირზოიანი, სამამულო ომის ვეტერანი:

— არჩვეულებრივი მიღება მოგვიწევს რუსეთის დელეგატებთან. ჩვენ, ომის ვეტერანები, სამნი ვიყავით საქართველოდან, ძალიან, ძალიან კმაყოფილები ვართ ღონისძიებით. ქართველების მიმართ გასაკუთრებული ყურადღება იგრძნობოდა. ყველაფერი უმაღლეს დონეზე იყო, მეტი რომ არ შეიძლება, ისეთი დახვედრა მოგვიწევს.

საშუალება მომდის, დიმიტრი მედვედევის დავლაპარაკებოდი, სულ რამდენიმე სიტყვა ვუთხარით ერთმანეთს. ვკითხე, ჩვე-

პლენარულ სხდომაზე რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტის ადმინისტრაციის უცხოეთთან რეგიონთაშორისი და კულტურული კავშირების სამმართველოს უფროსმა ვლადიმერ ჩაროშინმა წაი-

გეორგიული მსოფლიო

www.geworld.net

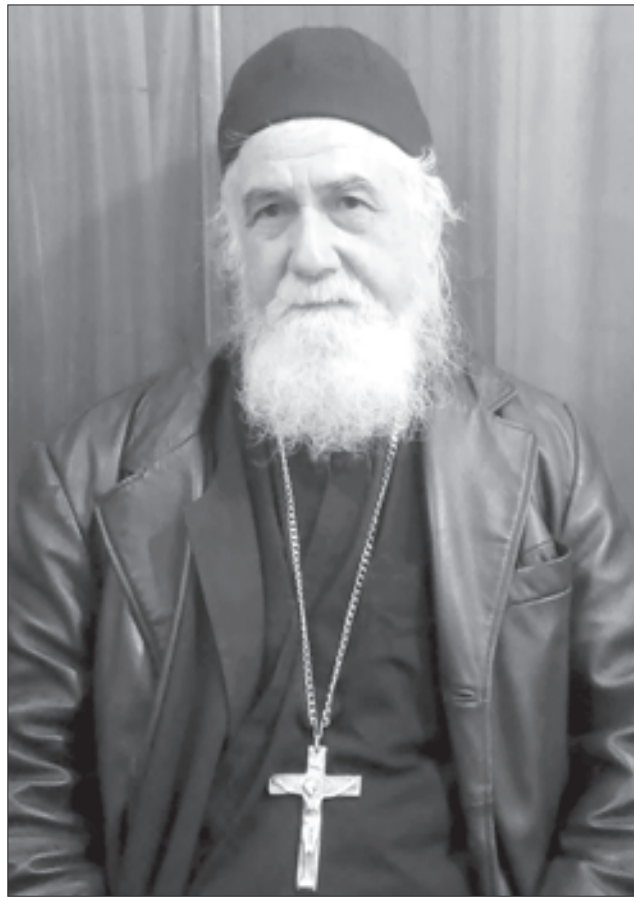
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ტელეკამერების წინ მსხდომი თვითკმაყოფილი სახით მომხიარული „ბრმა წინამძღოლები“, ყველაფრის ექსპერტები, ბრძნული იერით მსჯელობენ დემოკრატიულ ფასეულობაზე, თავისუფლებაზე, პოლიტიკურ და სხვა ორიენტაციებზე, ეროვნულ ინტერესებსა და გეოპოლიტიკურ წინააღმდეგობაზე; ვერ ხედავენ, რომ ყველა ეს წინააღმდეგობა (საერთაშორისო, ეროვნული, იდეოლოგიური და ოჯახურიც კი) დასაბამს იღებს წინააღმდეგობიდან ღმერთსა და საბუნებისმეტყველო სიბრძნის, რომ თავისუფლების და, შესაბამისად, დემოკრატიის ერთ-ერთი წყარო არს უფალი — მზე სიმატელისა.

თსუნელაბი

„მე ვარ ნათელი სულისა; რომელი შემომიდგეს მე, არა ვიდოდეს ბნელსა“ (იოანე. 8, 12)

„დღენი წელიწადთა ჩვენთანი სამეოცდაათ წელს...“ (ფს. 89.10) თუ ჩვენ ამ წლებს, ადამიანის სიცოცხლის ხანგრძლივობის საშუალო მაჩვენებელს, დღეებში გადავიყვანთ, მივიღებთ დაახლოებით 25 000 დღეს. ეს არის 25 000 შესაძლებლობა ადამიანის ჩამოყალიბებისა ღმერთის მსგავს პიროვნებად. ამ დღეთა სიმრავლეში, რომელთაგან ყოველი მათგანი ძვირფასია, არის გამორჩეული დღეები, რომელთაც ქართველმა კაცმა დღესასწაულები უწოდა. ისინი, ვითარცა გზის მაჩვენებლები, ისე დგანან კაცობრიობის, ერის ისტორიის უმნიშვნელოვანეს მონაკვეთებზე. ასეთ დღეებს მიეკუთვნება 25 დეკემბერი — შობა უფლისა, პასეჟი — ეგვიპტის მონობიდან ებრაელი ერის გამოსვლის დღე, 12 აგვისტო — ძლევაი საკვირველის დღე... ამ დღეთა შორის საპატიო ადგილს იკავებს 9 მაისი, რომელიც არის არა მხოლოდ ერთი ქვეყნის მეორეზე გამარჯვების დღე, არამედ ქრისტეს მიერ ძლევის დღე ანტიქრისტეზე, სიცოცხლისა — სიკვდილზე.

70-ე წელია, რაც მსოფლიოს თავისუფალი ნებისა და აზროვნების ადამიანები ამ დღეს დიდი მადლიერებით აღნიშნავენ მის შემოქმედთა, ჩვენი მამებისა და პაპების მიმართ; განსაკუთრებით კი — იმ ქვეყნებში, რომლებმაც დიდი მსხვერპლი გაიღეს გამარჯვებისათვის, ამ დღისათვის. ჩვენდა სასიქადულოდ, საქართველო, ჩვენი სამშობლო, მათ რიგშია. **საპარტიველომ და-ახლოებით 300 000 შვილის სიცოცხლე ბაილო, უფრო მეტი, ვიდრე მსოფლიოს ზანსახელმწიფოთა აშშ-მა. ამ ბრძოლის პირველი მთავარსარდალიც ქართული იყო და აპოკალიფსური მხატვის ბუნებაზე გამარჯვების დროის აღმართველიც — ქართველი. მით უმეტეს, დამაფრთხილებელი და გულსატკენი, რომ ბოლო ორ ათწლეულში, საპარტიველოში გამოჩნდნენ ქალბი, რომლებიც ცდილობენ, დაანდონ, გააფრთხილონ 9 მაისის შამოქმედი გმირებისა და მათი მთავარსარდალის — სტალინის ღვაწლი დღევანდელი თაობისა და კაცობრიობის წინაშე.**

თსუნელები იკვებებიან მზის ენერჯით აღმოცენებული მცენარეების ფესვებით, მაგრამ მზის დანახვაც არ უნდათ. ათეისტების მემკვიდრე ლიბერალ-დემოკრატები მშვენიერად გრძობენ თავს მათი არსებობისათვის ყველაფრით უზრუნველყოფილ, საოცარი ჰარმონიითა და წესრიგით შექმნილ სამყაროში და მათაც არ სურთ დანახვა მისი, ვინც არის დასაბამი ამ სამყაროში შემოქმედი ამ წესრიგისა — იესოს!

ვერც ამთ გაუგიათ ფაშიზმის წარმოშობისა და მილიონობით ადამიანის ცხოვრების დამანგრეველი ომის ქმნილობა. **ტელეკამერების წინ მსხდომი თვითკმაყოფილი სახით მომხიარული „ბრმა წინამძღოლები“, ყველაფრის ექსპერტები, ბრძნული იერით მსჯელობენ დემოკრატიულ ფასეულობაზე, თავისუფლებაზე, პოლიტიკურ და სხვა ორიენტაციებზე, ეროვნულ ინტერესებსა და გეოპოლიტიკურ წინააღმდეგობაზე; ვერ ხედავენ, რომ ყველა ეს წინააღმდეგობა (საერთაშორისო, ეროვნული, იდეოლოგიური და ოჯახურიც კი) დასაბამს იღებს წინააღმდეგობიდან ღმერთსა და საბუნებისმეტყველო სიბრძნის, რომ თავისუფლების და, შესაბამისად, დემოკრატიის ერთ-ერთი წყარო არს უფალი — მზე სიმატელისა.**

და როგორ გახსნის კვანძს თსუნელა, რომელიც თოკის მხოლოდ ერთ წვერს ხედავს სოროში?! ან წყალს საიდან მოიტანს, თუ წყაროსთვის ვერ მიუღწევს?! მით უმეტეს, მიუწვდომელი იქნება მათი გონების თვალისათვის იმ ნაზვის წარმოგება, რომელსაც 9 მაისის გმირებსა და სტალინს ეძღვრება და შუამდგომლობს იმ კავშირების დასაბამს, რომელიც ამ ბრძოლაში დაეხმარა და რუსეთში 1917 წლიდან განვითარებულ მოვლენებს შორის არსებობს. მათი კარგად შესმის, რადგან ოთხმოციან წლებში მეც ვიყავი თსუნელა — ანტისტალინელი და ბოროტების იმპერიასთან მეტროდი დემოკრატიული დასავლეთის ფანი. ნათელმა სიმატელის მზისა და შესხვედრებმა თანამედროვეობის ერთ-ერთ დიდ სულიერ მოღვაწეს-

ვინ არიან ეს ადამიანები? რა ამოძრავებთ მათ საკუთარი ისტორიის, საკუთარი ფესვების წინააღმდეგ? რასთან გვაქვს საქმე — უფიცობასთან და დამახინჯებულ წარმოდგენასთან ისტორიაზე, რომელიც ადვილად შეიძლება განიკურნოს, თუ უფრო მძიმე შემთხვევასთან, იმ კამპანიის ნაწილთან, რომელსაც მსოფლიოში გააქტიურებული სატანური ძალები ეწვეიან?

ამ კითხვებზე სწორი პასუხი

და როგორ გახსნის კვანძს თსუნელა, რომელიც თოკის მხოლოდ ერთ წვერს ხედავს სოროში?! ან წყალს საიდან მოიტანს, თუ წყაროსთვის ვერ მიუღწევს?! მით უმეტეს, მიუწვდომელი იქნება მათი გონების თვალისათვის იმ ნაზვის წარმოგება, რომელსაც 9 მაისის გმირებსა და სტალინს ეძღვრება და შუამდგომლობს იმ კავშირების დასაბამს, რომელიც ამ ბრძოლაში დაეხმარა და რუსეთში 1917 წლიდან განვითარებულ მოვლენებს შორის არსებობს. მათი კარგად შესმის, რადგან ოთხმოციან წლებში მეც ვიყავი თსუნელა — ანტისტალინელი და ბოროტების იმპერიასთან მეტროდი დემოკრატიული დასავლეთის ფანი. ნათელმა სიმატელის მზისა და შესხვედრებმა თანამედროვეობის ერთ-ერთ დიდ სულიერ მოღვაწეს-

და როგორ გახსნის კვანძს თსუნელა, რომელიც თოკის მხოლოდ ერთ წვერს ხედავს სოროში?! ან წყალს საიდან მოიტანს, თუ წყაროსთვის ვერ მიუღწევს?! მით უმეტეს, მიუწვდომელი იქნება მათი გონების თვალისათვის იმ ნაზვის წარმოგება, რომელსაც 9 მაისის გმირებსა და სტალინს ეძღვრება და შუამდგომლობს იმ კავშირების დასაბამს, რომელიც ამ ბრძოლაში დაეხმარა და რუსეთში 1917 წლიდან განვითარებულ მოვლენებს შორის არსებობს. მათი კარგად შესმის, რადგან ოთხმოციან წლებში მეც ვიყავი თსუნელა — ანტისტალინელი და ბოროტების იმპერიასთან მეტროდი დემოკრატიული დასავლეთის ფანი. ნათელმა სიმატელის მზისა და შესხვედრებმა თანამედროვეობის ერთ-ერთ დიდ სულიერ მოღვაწეს-

ამ კითხვებზე სწორი პასუხი

და როგორ გახსნის კვანძს თსუნელა, რომელიც თოკის მხოლოდ ერთ წვერს ხედავს სოროში?! ან წყალს საიდან მოიტანს, თუ წყაროსთვის ვერ მიუღწევს?! მით უმეტეს, მიუწვდომელი იქნება მათი გონების თვალისათვის იმ ნაზვის წარმოგება, რომელსაც 9 მაისის გმირებსა და სტალინს ეძღვრება და შუამდგომლობს იმ კავშირების დასაბამს, რომელიც ამ ბრძოლაში დაეხმარა და რუსეთში 1917 წლიდან განვითარებულ მოვლენებს შორის არსებობს. მათი კარგად შესმის, რადგან ოთხმოციან წლებში მეც ვიყავი თსუნელა — ანტისტალინელი და ბოროტების იმპერიასთან მეტროდი დემოკრატიული დასავლეთის ფანი. ნათელმა სიმატელის მზისა და შესხვედრებმა თანამედროვეობის ერთ-ერთ დიდ სულიერ მოღვაწეს-

და როგორ გახსნის კვანძს თსუნელა, რომელიც თოკის მხოლოდ ერთ წვერს ხედავს სოროში?! ან წყალს საიდან მოიტანს, თუ წყაროსთვის ვერ მიუღწევს?! მით უმეტეს, მიუწვდომელი იქნება მათი გონების თვალისათვის იმ ნაზვის წარმოგება, რომელსაც 9 მაისის გმირებსა და სტალინს ეძღვრება და შუამდგომლობს იმ კავშირების დასაბამს, რომელიც ამ ბრძოლაში დაეხმარა და რუსეთში 1917 წლიდან განვითარებულ მოვლენებს შორის არსებობს. მათი კარგად შესმის, რადგან ოთხმოციან წლებში მეც ვიყავი თსუნელა — ანტისტალინელი და ბოროტების იმპერიასთან მეტროდი დემოკრატიული დასავლეთის ფანი. ნათელმა სიმატელის მზისა და შესხვედრებმა თანამედროვეობის ერთ-ერთ დიდ სულიერ მოღვაწეს-

გამარჯვების დროს 150-ე დივიზიის მებრძოლთა მიერ აღმართული დროშა დაასახელეს ორი მიზეზის გამო: პირველი — ის იყო დანომრილი, ანუ ოფიციალურად გაცემული აღსამართავად და მეორე — ის არ იყო ჩამოგდებული ფაშისტების მიერ. ასე რომ, გამარჯვების დროს რუსმა და ქართველმა აღმართეს.

ჩეხეთი

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ვინ აღმართა ჩაისსტაგზე გამარჯვების დროშა, ანუ «ბენეკალისიუსი» თინა

დიდ სამამულო ომში საბჭოთა ხალხის გამარჯვების ერთ-ერთი სიმბოლო გამარჯვების დროშაა და, როგორც ეკადრება, საერთოდ, სიმბოლოებს, დროშის ისტორიაც გაეხვია ლეგენდებისა და მითების ქსელში, რამაც საბაბი მისცა ზოგიერთ ისტორიკოსს, ასევე, არაისტორიკოსსაც, ეჭვი შეეტანათ ოფიციალურ ვერსიაში. ოფიციალური ვერსიით კი, დროშა აღმართეს რუსმა მიხეილ ეგოროვმა და ქართველმა მელიტონ ქანთარიაშვილმა. შეესაბამება თუ არა ეს სინამდვილეს?

ცეცხლმა „იმსხვერპლა“ გამარჯვების დროშა ფაშისტების მიერ „ნახმარი“-მეთქი?

ერთ კვირაზე მეტია, ველოდები ყაზახი მეგობრის პასუხს. ამა წლის 9 მაისს მოსკოვში ჩატარდება „განდოზა“ ზედაპირული სამხედრო ალუმინის, რომელიც მიეძღვნება გამარჯვების 70 წლისთავს. მასში მიიღებენ მონაწილეობას აზერბაიჯანის, ყაზახეთის, უზბეკეთის, თურქმენეთის, სომხეთის, ბელარუსის საჯარო დანაყოფები, წარმომადგენელი, ინდოეთისა და არაქანის უმაღლესი მთავარსარდლის — იოსებ სტალინის, მისი „მარჯვენა ხელის“ — ლავრენტი ბერიას და გამარჯვების დროშის აღმართველის — მელიტონ ქანთარიაშვილის თანამემამულეები — ქართველები... რა დაგვრჩენია? იქნებ, წინადადებით მიგვემართა ხელისუფლებისთვის, ჩატაროს სახელმწიფო ალუმინის ამა წლის 26 მაისს და 1991 წელს დამოუკიდებლობის მოპოვების შემდეგ, ყველა ომში დამარცხებული ქართული ჯარის ნაწილები ყოჩაღი ნაბიჯით ჩაივლიან მისთვის. „სამხედრო საქმის დიდოსტატს“, „გენერალის-მუს“, სერგოზულაძე კი, აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტის მოახლეს, საგარეო ურთიერთობების არაფრის გამკეთებელ, ან უკვე ყოფილ მასკოვიტარს — თინა ხიდაშელს...

გიორგი კორაქია

ნების მოქმედება და დარწმუნება. მათზე დაყრდნობით და მათი დახმარებით შედგომო ტროცკის მხილება და გაძევება ქვეყნიდან. სტალინმა მტკიცედ ჩასჭიდა ხელი მართვის სადავეებს, დაიწყო პირველი ხუთწლიანი და დადგა დრო მშენებლობისა. 1928 წელს დაიწყო სტალინის მიერ დამტკიცებული ხუთწლიანი გეგმის განხორციელება, შექმნილი რეპრესიული აპარატის დაშლა.

ამონანური პოლიტიკოსის სხდომის ოქმიდან. 12.03.33 წ.

„20-30-იან წლებში მოსკოვსა და მიმდებარე ტერიტორიებზე სრულიად განადგურდა 10 ეკლესია, 300 დარჩენილი კი გადაკეთდა ქარხნის საამქროებად, კლუბებად, საერთო საცხოვრებლად, ციხეებად, არასრულწლოვანი მანანალეებისთვის განკუთვნილ იზოლატორებად და კოლონებად. არქიტექტორული განაშენიანების გეგმები ითვალისწინებს 500-ზე მეტ ტაძრისა და ეკლესიის აღებას. ყოველივე ამაზე დაყრდნობით ცუდ შედეგებად მიიჩნევენ მშენებლობის პროექტირებას იმ ტაძრებისა და ეკლესიების ხარჯზე, რომლებიც ძველი რუსული ხელოვნების ძეგლებად უნდა ჩითვალოს.“

საბჭოთა ხელისუფლების ორგანოები და მუშურ-გლეხური მილიცია მოვალენი არიან, ყველა ზომა მიიღონ ამ ძეგლების დასაცავად და ამ საქმეში დისციპლინური და პარტიული პასუხისმგებლობაც გამოიყენონ.“

საბჭოთა ხელისუფლების აცოფებს ქვეყნის აღმშენებლობა, ეკლესიების დაცვა და ისინი ტერორის იწყებენ სტალინის მომხრეების მიმართ. 1935 წელს მოკლეს სტალინის უახლოესი თანამშრომელი, ჭეშმარიტი რევოლუციონერი, ხალხის საყვარელი პიროვნება **სერგეი პიროვი**. სტალინმა ძალიან განიცადა ეს, მაგრამ წონასწორობა არ დაუკარგავს და სცადა, ახალი კონსტიტუციის ჩარჩოებში, არჩევნებით ჩამოეშორებინა ხელისუფლების იგარსებელი აგენტურა. მათ ეგრძელეს საერთო და გამოითხოვეს სტალინისგან უფლება, კონტრევილუციასთან ბრძოლის საბაბით მოეპოვებინათ ხელისუფლებაში პოლიტიკური მონაწილეობის უფლება, იმ თანაფარდობაში სტალინი იძულებული შეიქნა, დაეთმო. ასე დაიწყო ავადსახსენებელი 37-ის რეპრესიები, რომელმაც საბოლოოდ, მრავალ უდანაშაულო ადამიანთან ერთად, მათი ნაშობწყებნიც შეიწირა.

1937 წლის ბოლოს არჩევნები ისე ჩატარდა, როგორც ქვეყნის სურდა, და სტალინმა საბოლოოდ განიმტკიცა ძალაუფლება.

ამონანური ცკ-ის პოლიტიკოსის სხდომის ოქმიდან 11.11.39 წ.

„რელიგიის, რუსული მართლმადიდებლური ეკლესიის მსახურთა და მართლმადიდებელი მორწმუნეების მიმართ ცუდი დამოკიდებულება“

1. ამიერიდან მიზანშეუღწეულად ჩაითვალოს სსრკ-ს მსხკ-ს ორგანოების პრაქტიკა რუსული მართლმადიდებლური ეკლესიის მსახურთა და მარ-

თლმადიდებელ მორწმუნეთა დაპატიმრებისა.

2. ამხ. ულიანოვის 1919 წ. 1 მაისის ბრძანებულება №13666/2 „მღვდლებთან და რელიგიასთან ბრძოლის შესახებ“, რომლის შესრულება დავალებული ჰქონდა ამხ. ძერჟინსკის და შესაბამის ორგანოებს, გაუქმდეს.

3. შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატმა ჩატაროს იმ დაპატიმრებულთა საქმეების რევიზია, რომლებიც უკავშირდებოდა ღმრთისმსახურებს. გათავისუფლდნენ ის პატიმრები, რომლებიც ამ მოტივით იყვნენ დაპატიმრებული, თუკი მათ მოქმედებას ზიანი არ მოუტანია საბჭოთა ხელისუფლებისთვის.

4. გადანაცვლებას იმ მორწმუნეთა საკითხის შესახებ, რომლებიც ციხეებში იმყოფებიან და სხვა კონფესიებს განეკუთვნებიან, ცკ დამატებით გამოიტანს.

ცკ-ის მდივანი ი. სტალინი

საბჭოთა ქვეყნის შიგნით კატასტროფული მარცხის შემდეგ სატანის მსახურებმა სცადეს გარეუბნის გასაფრთხილებით ქვეყნის განადგურება. სტალინის მიმართ სიძულვილი ისეთი ძლიერი იყო, რომ, მიუხედავად იმ დიდი საფრთხისა, რომელიც მათ შეიძლებოდა დაემუქებოდათ სატანის ცოფიანი ძალების — ფაშისტების მხრიდან, მაინც მის აღზევებასა და გაძლიერებას შეუწყვეს ხელი.

1941 წლის 22 ივნისს მათი ოცნება ასრულდა — **სტალინის ცოფიანი ძალები თავს დაესხა ქვეყანას, რომლის ნაწილიც ჩვენი მიწაა. საბჭოთა ზომიერება, მარტო ჩვენი მიწაა, რომელიც უნდა აღმართოს გამარჯვების დროშა?** ბელადმა რაისსტაგზე მიანიშნა.

საბჭოთა ჯარის ნაწილები იმპერიის კანცელარიის მიხედვით მიაღწიეს 29 აპრილს. მას ფანტატიკურად იცავდნენ ეს-ეს-ის ნაწილები. ეს-ეს-ელთა გვერდით არანაკლებ თავგანწირვით იბრძოდნენ კოლაბორაციონისტი ლატიველები, ფრანგები, ნორვეგიელები, შვედები, დანიელები, პოლანდიელები და სხვები. რაისსტაგის შტურმი 30 აპრილს დაიწყო. პოლკოვნიკ ალექსანდრე ნეპომუჩენკო **ალექსანდრე ნეპომუჩენკო** 171-ე მსროლელთა დივიზიამ დაგენერალ-მაიორ **მასილ შტილინის** 150-ე დივიზიამ. დილის იერიში წარუმატებლად დასრულდა, ხოლო დღისით საბჭოთა ჯარისკაცების ცალკეულმა ჯგუფებმა მიადნეს რაისსტაგის ფასადს და მასზე რამდენიმე წითელი დროშა აღმართეს. 150-ე დივიზიის საბრძოლო ყურნალის მიხედვით, „1945 წლის 30 აპრილს, 14 საათსა და 25 წუთზე, ლეიტენანტმა **რასიმშაძემ კომპარტაზმა** და რიგითმა **ბრი-**

1945 წლის 9 აპრილს ბელორუსიის პირველ ფრონტში შემაჯავლი ყველა არმიის პოლიტიკური განყოფილების უფროსების თათბირზე გაიცა განკარგულება, რომ ბერლინზე მოიერიშე თითოეულ არმიაში დამზადებულიყო სპეციალური დროშები, რომლებიც უნდა აღმართოს გერმანიის დედაქალაქის თავზე. მთავარი დავალება მიმართულია მარტო მესამე არმიის დაამზადებას (მასში შემავალი დივიზიების რაოდენობის მიხედვით) ცხრა დროშა. ეს დროშები 22 აპრილს გადასცეს მსროლელთა დივიზიების წარმომადგენლებს. გაუგებრობის თავიდან ასაცილებლად მიმართეს სტალინს: რომელი შენობაზე უნდა აღმართოს გამარჯვების დროშა? ბელადმა რაისსტაგზე მიანიშნა.

საბჭოთა ჯარის ნაწილები იმპერიის კანცელარიის მიხედვით მიაღწიეს 29 აპრილს. მას ფანტატიკურად იცავდნენ ეს-ეს-ის ნაწილები. ეს-ეს-ელთა გვერდით არანაკლებ თავგანწირვით იბრძოდნენ კოლაბორაციონისტი ლატიველები, ფრანგები, ნორვეგიელები, შვედები, დანიელები, პოლანდიელები და სხვები. რაისსტაგის შტურმი 30 აპრილს დაიწყო. პოლკოვნიკ ალექსანდრე ნეპომუჩენკო **ალექსანდრე ნეპომუჩენკო** 171-ე მსროლელთა დივიზიამ დაგენერალ-მაიორ **მასილ შტილინის** 150-ე დივიზიამ. დილის იერიში წარუმატებლად დასრულდა, ხოლო დღისით საბჭოთა ჯარისკაცების ცალკეულმა ჯგუფებმა მიადნეს რაისსტაგის ფასადს და მასზე რამდენიმე წითელი დროშა აღმართეს. 150-ე დივიზიის საბრძოლო ყურნალის მიხედვით, „1945 წლის 30 აპრილს, 14 საათსა და 25 წუთზე, ლეიტენანტმა **რასიმშაძემ კომპარტაზმა** და რიგითმა **ბრი-**

გორი ბულატოვმა სოხვიტ მიადნეს შენობის ცენტრალურ ნაწილამდე და მთავარი შესასვლელის კიბეს მიაშარეს წითელი დროშა“.

მაგრამ დროშა შენობის ფასადზე, რომელსაც ჯერ კიდევ აკონტროლებს მონაწილე დედა, გამარჯვების დროშად ვერ ჩაითვლება, მით უმეტეს, ფაშისტებმა ის ჩამოაგდეს. წარმატებით დასრულდა მხოლოდ რაისსტაგის საღამოს შტურმი, როდესაც საბჭოთა ჯარისკაცებმა შეაღწიეს კანცელარიაში და ფიცხელი ბრძოლა უკვე შენობაში გამართეს. ჯარისკაცთა რამდენიმე ჯგუფმა მიიღო დავალება — მიეღწიათ რაისსტაგის სახურავამდე და იქ აღმართეს დროშა. 150-ე მსროლელთა დივიზიის საიერიშო დროშა გადასცა **ჯგუფს, რომლის უმაღლესი მეთაურია პირველი მელიტონ ქანთარიაშვილი**. ეს დროშა თავდაპირველად აღმართეს რაისსტაგის მთავარი შესასვლელის ფრონტონზე — შენობის აღმოსავლეთ ნაწილზე — მიაშარეს ცხენზე ამხედრებული ვილჰელმ II ქანდაკებას. 2 მაისს კი, დღის მეორე ნახევარში, გამარჯვების დროშა გადაიტანეს რაისსტაგის გუმბათზე. ეს ამოცანა სამეურლისთვის ძალზე სახიფათო აღმოჩნდა, რადგან მინის გუმბათი დანგრეული იყო.

ალექსი ბერესტის ჯგუფის მიერ რაისსტაგზე აღმართული დროშა არ იყო პირველი და ეს არ არის საიდუმლო. ამაზე დაიწერა 1979 წელს გამოცემულ „მეორე მსოფლიო ომის ისტორიაში“. მისი მიხედვით, ეგოროვისა და ქანთარიაშვილის დროშა იყო რიგით მეორე, პირველი სამი ფაშისტების

იქნებ, წინადადებით მიგვემართა ხელისუფლებისთვის, ჩატაროს სახელმწიფო ალუმინის ამა წლის 26 მაისს და 1991 წელს დამოუკიდებლობის მოპოვების შემდეგ, ყველა ომში დამარცხებული ქართული ჯარის ნაწილები ყოჩაღი ნაბიჯით ჩაივლიან მისთვის. „სამხედრო საქმის დიდოსტატს“, „გენერალის-მუს“, სერგოზულაძე კი, აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტის მოახლეს, საგარეო ურთიერთობების არაფრის გამკეთებელ, ან უკვე ყოფილ მასკოვიტარს — თინა ხიდაშელს...

ამაგა პრივოლი (მავკრიშვილი), მოხისის წმ. გიორგის ეკლესიის წინამძღვარი 5 მაისი, 2015 წ.

პრობლემატიკა მოქმედებით დახმარება

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ევროპის გასათავისუფლებლად დაახლოებით 7 მლნ საბჭოთა ჯარისკაცი და ოფიცერი იბრძოდა. მილიონზე მეტმა საბჭოთა მებრძოლმა სიცოცხლე გაწირა: პოლონეთის გასათავისუფლებლად — 600 ათასზე მეტმა; ჩეხოსლოვაკიის — 140 ათასმა; უნგრეთის — 140 ათასზე მეტმა; რუმინეთის — 69 ათასმა; გერმანიის — 102 ათასმა; ავსტრიის — 26 ათასმა... ამ ციფრებში გათვალისწინებული არ არიან დაჭრილები და დასახინჩრებულები, რომლებიც, სულ ცოტა, სამჯერ მეტი იყო, გვირი მათგანი კი ჭრილობებისგან მალე გარდაიცვალა. მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის მებრძოლთა დიდი რაოდენობა ინვალიდი დარჩა.

წითელი არმიის მიერ ევროპის გათავისუფლება 1944-1945 წლებში და თანამედროვე ისტორიული მემკვიდრეობა

გთავაზობთ რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის რუსეთის ისტორიის ინსტიტუტის ცენტრის — „რუსეთი, სსრკ XX საუკუნის ისტორიაში“ — უფროსი მეცნიერი თანამშრომლის, ხელმძღვანელის, ისტორიულ მეცნიერებათა დოქტორის — ალექსანდრე სენიავსკის მოხსენებას, რომელიც მან წაიკითხა მოსკოვში ახლახან გამართულ გამარჯვებულთა საერთაშორისო ფორუმზე „ერთობით მოპოვებული დიადი გამარჯვება“. ალექსანდრე სენიავსკი ლაპარაკობს იმ მიზეზებზე, რომელთა გამოც დასავლეთის ქვეყნები ცდილობენ, დიდ სამამულო ომში საბჭოთა არმიის როლის დაკნინებას, ისტორიული მემკვიდრეობის ტრანსფორმირებას და ისტორიის ფალსიფიცირებას.

ევროპაში საბჭოთა არმიის განმათავისუფლებელი მისია 1944-1945 წლებში დიდი სამამულო ომის აპოკალიფსა. მას ღრმა ჰუმანიტარული აზრი აქვს, რადგან საბჭოთა ჯარისკაცმა თავისი ქვეყნის დაცვითა და გათავისუფლებით სხვა ხალხებსაც მოუტანა თავისუფლება გერმანიის ოკუპაციისგან, ნაცისტური მონობისგან, პროფაშისტური დიქტატორული რეჟიმებისგან. ამასთანავე, მან მოიპოვა გამარჯვება და მშვიდობა, უზრუნველყო მთლიანობით ადამიანის უფლება სიცოცხლეზე — მთავარი უფლება, რომლის გარეშეც ადამიანის დანარჩენ უფლებებს აზრი ეკარგება. ამისათვის საბჭოთა ტერიტორიის გარეთ სსრკ-მა უდიდესი მსხვერპლი გაიღო.

ფალსიფიკაცია ანუ ისტორიის, როგორც სსრკ-ის ხალხებისთვის დიდი საგაყრდენი იყო, დღეს პოსტსაბჭოთა ხალხების გათავისუფლების, მათ შორის უფლის ჩამოშლის ინსტრუმენტად გამოიყენება. ამის ნაჩვენებია და პროპაგანდასთან დაკავშირებული მუშაობის დაწესებულებების მიერ.

ევროპის გასათავისუფლებლად დაახლოებით 7 მლნ საბჭოთა ჯარისკაცი და ოფიცერი იბრძოდა. მილიონზე მეტმა საბჭოთა მებრძოლმა სიცოცხლე გაწირა: პოლონეთის გასათავისუფლებლად — 600 ათასზე მეტმა; ჩეხოსლოვაკიის — 140 ათასმა; უნგრეთის — 140 ათასზე მეტმა; რუმინეთის — 69 ათასმა; გერმანიის — 102 ათასმა; ავსტრიის — 26 ათასმა... ამ ციფრებში არ არიან დაჭრილები და დასახინჩრებულები, რომლებიც, სულ ცოტა, სამჯერ მეტი იყო, გვირი მათგანი კი ჭრილობებისგან მალე გარდაიცვალა. მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის მებრძოლთა უმეტესობა ინვალიდი დარჩა.

განმათავისუფლებელი მისიის ჰუმანიტარულ მხარეზე არანაკლებ მნიშვნელოვანი აღმოჩნდა სამხედრო მხარეც: წითელმა არმიამ უზრუნველყო გათავისუფლებულ ქვეყნებში სიცოცხლე და ცხოვრება, ომისგან დანგრეულ ტერიტორიებზე ქმნიდა მოსახლეობის გადარჩენის პირობებს, ეხმარებოდა ინფრასტრუქტურის ყველაზე მნიშვნელოვანი ობიექტების აღდგენაში და ა.შ. ომის შემდეგ მოგვარდა გათავისუფლებული ქვეყნების ეკონომიკური ურთიერთობა სსრკ-თან და ჩვენი ქვეყანა, თვითონაც ნანგრევებად ქცეული, მათ უზარმაზარ ეკონომიკურ დახმარებას უწევდა.

საბჭოთა ადამიანის ცნობიერებაში საბჭოთა არმიის განმათავისუფლებელი მისია, ბუნებრივია, განსაკუთრებით პოზიტიურ ხასიათს ატარებდა. ის აცნობიერებდა მეომარი-განმათავისუფლებლის

თვით დამარცხებული ძველებს და ხალხების მიმართაც კი სსრკ იწინააღმდეგებდა და დიდსულოვნების განსაკუთრებით, რომელიც გარდასული დროის მემკვიდრეობაა და დღესაც უფრო მეტად უნდა აღიქვას, ვიდრე ადრე. სწორედ ამიტომ უნდა აღიქვას და შეაფასოს ის როგორც უმნიშვნელო და უზარმაზარ.

შეიძლება ჩათვალოს: ქვეყნის მოსახლეობის უმრავლესობას, სხვადასხვა სოციალურ და სექსობრივ-ასაკობრივ კატეგორიებს, ძირითადად, ადეკვატური წარმოდგენა აქვთ ამ ომზე; და ეს — 1980-1990-იან წლებში ნეგატიური პროპაგანდის, მასმედიაში, პუბლიცისტიკაში, კინოხელოვნებისა და ა.შ. შენახული ფალსიფიცირებული გამოსვლების შემდეგ. თუმცა ისტორიის ცოდნის დონე, ამ საგნის სწავლების ხარისხის დაქვეითების გამო, სასურველია, უკეთესი იყოს...

ხარისხობრივად სხვაგვარი სიტუაცია ომისადმი მემკვიდრეობის მიმართ პოსტსოციალისტურ და რიგ პოსტსაბჭოთა ქვეყნებში, განსაკუთრებით — პროდასავლური (და კანონზომიერად — ანტირუსული) კურსით, სადაც დიდ სამამულო ომზე წარმოდგენები იქმნება ნაციონალისტური, როგორც წესი, რუსოფობი ელიტის მიერ.

მსოფლიოს ხალხების მემკვიდრეობის რადიკალიზირება დასავლეთში დიდ სამამულო ომში სსრკ-ის როლის შესახებ, შეფასებას შეცვალა პოპულარული და ნეგატიური, შემთხვევითი ტენდენციები კი არა, ერთ-ერთი საკვანძო მიმართულებად მიზანმიმართულ მუშაობასთან დაკავშირებით, „გადასავლურად დასავლური“ რუსეთისადმი და ჩვენი, საბჭოთა საბჭოთა ისტორიისადმი დამოკიდებულების შესაცვლელად.

ომის შესახებ მემკვიდრეობის შემდგომ პერიოდში იდეოლოგიური დაპირისპირებისა და შეჯახების სფეროდ იქცა. დასავლეთი თავიდანვე ცდილობდა, საკუთარი თავისთვის მიენერა გამარჯვებაში ძირითადი როლის შესრულება, გადაენერა ისტორია თავისი შეხედულებისამებრ „რეალური პოლიტიკის“ მიზნით.

ამ ომის გარშემო იდეური შეჯახების მიზეზი რამდენიმეა. მისი შედეგები საფუძვლად დაედო იალტა-პოტსდამის სისტემის საერთაშორისო ურთიერთობებს. „ციფმა ომმა“ სტარტი მისცა ორპოლუსიანი სისტემის ჩამოყალიბებას ამერიკული და საბჭოთა ძალების გარშემო შესაბამისი იდეოლოგიური გაფორმებით, მაგრამ დასავლეთში ომის ისტორიის ინტერპრეტაცია, მიუხედავად იმისა, რომ მას ანტი-საბჭოთა მიმართულება ჰქონდა, „საზღვრებში“ რჩებოდა. ომის შესახებ საერთო პოზიტიური მემკვიდრეობა

დიდი სამამულო ომის შესახებ ისტორიული მემკვიდრეობის მდგომარეობა პოსტსაბჭოთა რუსეთში, ისტორიული პოლიტიკის (თუმცა არასაკმარისად თანმიმდევრული და სისტემური) გააქტიურების წყალობით, დამაკმაყოფილებლად

მსოფლიოს ხალხების მესხიერების რადიკალური გადასვლაზე დადებითი მიზეზები, შეფასებების შეცვლა პოზიტიურიდან ნეგატიურზე, შემთხვევითი ტენდენცია კი არა, ერთ-ერთი საკვანძო მიმართულებაა მიზანმიმართული მუშაობისა მასების ცნობიერების „გადასაფორმებლად“, რუსეთისადმი და ჩვენი, საერთო საბჭოთა ისტორიისადმი დამოკიდებულების შენაცვლელად.

სიერება ურთიერთობებში მიმდინარე პრობლემების მოსაგვარებლად პოლიტიკური კლიმატის „დასათბობ“ ინსტრუმენტად გამოიყენებოდა.

ომის შესახებ მეხსიერების გარშემო იდუარო შეჯახებების მეორე მიზეზი არის მისი განსაკუთრებული მნიშვნელობა ომისა და ომის შემდგომი თაობებისთვის.

1985 წელს აგარიკელთა 30 პროცენტმა XX საუკუნის ყველაზე მნიშვნელოვან მოვლენებში პირველ ადგილს მიუძღვა მსოფლიო ომი დასასახელა და ხაზი გაუსვა მის მნიშვნელობას მსოფლიოსთვის და სამართლიანობას ამ ომში აშშ-ის მონაწილეობით. კიდევ უფრო მნიშვნელოვანი ადგილი დაიკავა და უკავია ამ ომს რუსების ისტორიულ ცნობიერებაში. მისთვის შემთხვევითი არ უნდა იყოს დიდი და სამაგვლო, რაც ხაზს უსვამდა არა მხოლოდ ომის მასშტაბს, არამედ მნიშვნელობას ქვეყნის, ხალხის, თვით რუსული ცივილიზაციის გაარჩევნისთვის. მისი ალტმა, როგორც საბაზისური ომისა, გამყარებული იყო კოლონალური მსხვერპლით, რომელიც გადავარდნილი იქნა ომის დროს და პირისპირებისას მასამ რაინდი ეპროკაში.

გონებისათვის“ უადრესად მნიშვნელოვან როლს თამაშობს დიდ პოლიტიკაში.

მეორე მსოფლიო ომის ისტორიის ფალსიფიკაცია მიზნად ისახავდა არა მხოლოდ საბჭოთა საზოგადოების ფასეულობებისთვის ძირის გაერთიანებას მისი საბოლოო დაშლის მიზნით, გარდა მთელი 1980-1990-იანი წლები. გადაფასდა ასწლეულში მომხდარი ყველა საომარი მოვლენა, განსაკუთრებით — დიდი სამამულო ომი, მათ შორის, წითელი არმიის განმათავისუფლებელი მისია. მიზეზი ყოფილ სოციალისტურ ქვეყნებში კაპიტალიზმის რესტავრაცია მისივე ინვერსიული შეფასებებით, აგრეთვე, — მსოფლიოს რუკაზე გეოპოლიტიკური ცვლილებები. შედეგად რუსეთი დასავლეთის ქვეყნების მხრიდან მძლავრი ზემოქმედების ობიექტად იქცა — დასავლეთი რუსეთს თავს ახვევდა „ცივი ომში“ დამარცხებული ქვეყნის როლს.

ზოგიერთმა ქვეყანამ, მაგალითად, ბალტიისპირეთში, თავისი სახელმწიფოებრიობის განმტკიცება რუსეთთან დაპირისპირების ხარჯზე დაინდო.

სოციალისტური ბანაკის დაშლის შემდეგ საბჭოთა კავშირიც გაქრა „ცივი ომის“ ერთ-ერთი პოლუსიდან. და, საერთოდ, განსაკუთრებული არაფერი მომხდარა: „ცივი ომში“ გამარჯვებულებმა დაიწყეს თანამედროვე ცხოვრების შესახებ თავიანთი ნების ჩამოყალიბება და სრულიად მსოფლიოსთვის ისტორიის თავიანთი ვერსიის თავსმოხვევა.

ომის ისტორიის გაყალბება მაშინაც კი გრძელდებოდა, როდესაც „ცივი ომში“ გამარჯვებულებმა გაეცხარებინათ დაიწყეს საბჭოთა მემკვიდრეობის ათვისება.

ამ რთულ ვითარებაში ხდებოდა ტრანსფორმაცია ისტორიული მეხსიერებისა, მათ შორის, დიდ სამამულო ომზეც — სხვადასხვა კატეგორიის ქვეყანაში, სხვადასხვა ისტორიული ინტერესებით. ეს პროცესი შეეხო ყველა ქვეყანას: დასავლეთის ნამყვან სახელმწიფოებსაც, აღმოსავლეთ ევროპის სოციალისტური ბანაკის ყოფილ ქვეყნებსაც და ახალ სახელმწიფოებსაც, რომლებიც უნდა სსრკ-ის შემადგენლობაში შედიოდნენ, მათ შორის, პოსტსაბჭოთა რუსეთსაც.

საბჭოთა ხალხების მიერ თავისი თავისუფლების და სხვა ქვეყნების გათავისუფლებისთვის ბრძოლაში გამოჩენილი ვაჟაჟობა, ქაღუნაობა, მასობრივი პატივისცემით ადაინაების რამდენიმე თაობის ისტორიულ მესხიერებაზე აღიბაჭდა როგორც უდიდესი ფასეულობა, როგორც უნარი, სკლიოს მკლავი და დაუნდობელი გმირი, მიუხედავად საფასურისა, როგორც გადასახვევით მოუწავდა არა მხოლოდ თავისი, არამედ სხვისი თავისუფლებისთვისაც

ვის ნებაბრძოლისაისი შეძლების საბჭოთა, ნგრების ინსტრუმენტი ჯერ სოციალისტური სისტემის ეპროკაში, შემდეგ — სსრკ-ის დაშლისა მოსახლეობის დემოკრატიზაციის მიმართ.

თუმცა ეს პოლიტიკა არ შეწყვეტილა საბჭოთა სისტემის განადგურების შემდეგაც, არამედ გარდაიქმნა რუსეთზე ფსიქოლოგიური შეტევის საშუალებად, პოსტსაბჭოთა სივრცეზე მტრობის, რუსოფობიისა და რუსეთისადმი სიძულვილის გასაღვივებელ ინსტრუმენტად.

ამასთანავე, ინტენსიურობამ შეტევებისა ისტორიულ მეხსიერებაში მეორე მსოფლიო ომში საბჭოთა კავშირის როლზე და თავდასხმების ცინიკურობის ხარისხმა მრავალჯერ მოიმატა.

ფალსიფიკაცია მეორე მსოფლიო ომის ისტორიისა, რომელიც სსრკ-ის ხალხებისთვის დიდი სამამულო ომი იყო, დღეს

როგორც უკრაინაში, სადაც დღეს ლენინისა და კუტუზოვის ძეგლებს ერთნაირი გულმოდგინებით ანგრევენ და მათ ადგილას ბანდერას ძეგლებს დგამენ, სასკოლო სახელმძღვანელოებს ხელახლა წერენ, პოლიტიკოსები კი მეორე მსოფლიო ომის პერიოდში „გერმანიასა და უკრაინაში საბჭოთა ჯარების შეჭრაზე“ ლაპარაკობენ.

ანალოგიურია ისტორიული პოლიტიკა ბალტიისპირეთის ახალ სახელმწიფოებში, სადაც მოხდა ეს-ეს-ის რაზმების მიერ ნაციონალისტური ფასეულობების შესანარჩუნებლად პოსტსაბჭოთა სივრცის ხალხებისთვის, რომლებმაც ბოლო 25 წლის განმავლობაში ბევრი დრამატული მოვლენა გადაიტანეს.

ეს არის მეხსიერება იმის შესახებ, რომ ჩვენს მამებსა და ბაბუებს აღმოაჩნდათ უნარი, ერთობლივი ძალით ებრძოდნენ გერმანიის მანამდე დაუბრუნებელი მიწების დასაბრუნებლად. ისინი წითელი არმიის განმათავისუფლებელ მისიას, ელემენტარული ლოგიკის სანინანალოგურად, სადაც დღეს ლენინისა და კუტუზოვის ძეგლებს ერთნაირი გულმოდგინებით ანგრევენ და მათ ადგილას ბანდერას ძეგლებს დგამენ, სასკოლო სახელმძღვანელოებს ხელახლა წერენ, პოლიტიკოსები კი მეორე მსოფლიო ომის პერიოდში „გერმანიასა და უკრაინაში საბჭოთა ჯარების შეჭრაზე“ ლაპარაკობენ.

ანალოგიურია ისტორიული პოლიტიკა ბალტიისპირეთის ახალ სახელმწიფოებში, სადაც მოხდა ეს-ეს-ის რაზმების მიერ ნაციონალისტური ფასეულობების შესანარჩუნებლად პოსტსაბჭოთა სივრცის ხალხებისთვის, რომლებმაც ბოლო 25 წლის განმავლობაში ბევრი დრამატული მოვლენა გადაიტანეს.

ეს არის მეხსიერება იმის შესახებ, რომ ჩვენს მამებსა და ბაბუებს აღმოაჩნდათ უნარი, ერთობლივი ძალით ებრძოდნენ გერმანიის მანამდე დაუბრუნებელი მიწების დასაბრუნებლად. ისინი წითელი არმიის განმათავისუფლებელ მისიას, ელემენტარული ლოგიკის სანინანალოგურად, სადაც დღეს ლენინისა და კუტუზოვის ძეგლებს ერთნაირი გულმოდგინებით ანგრევენ და მათ ადგილას ბანდერას ძეგლებს დგამენ, სასკოლო სახელმძღვანელოებს ხელახლა წერენ, პოლიტიკოსები კი მეორე მსოფლიო ომის პერიოდში „გერმანიასა და უკრაინაში საბჭოთა ჯარების შეჭრაზე“ ლაპარაკობენ.

ანალოგიურია ისტორიული პოლიტიკა ბალტიისპირეთის ახალ სახელმწიფოებში, სადაც მოხდა ეს-ეს-ის რაზმების მიერ ნაციონალისტური ფასეულობების შესანარჩუნებლად პოსტსაბჭოთა სივრცის ხალხებისთვის, რომლებმაც ბოლო 25 წლის განმავლობაში ბევრი დრამატული მოვლენა გადაიტანეს.

აღმდეგოდ, წარმოდგენენ, როგორც ახალ ოკუპაციად, და იფიქრებენ, რომ ეს ახალი ქვეყნები ოდესღაც რუსეთის იმპერიის ნაწილი იყო; შემდეგ კი, 1917 წლის რევოლუციის წყალობითა და საბჭოთა მთავრობის გადაწყვეტილებით, ეს ქვეყნები საბჭოთა კავშირის შემადგენლობაში შევიდნენ, თავიანთი სახელმწიფოებრიობა გაიფორმეს. ასობით ათასმა მებრძოლმა — ამ ხალხების წარმომადგენლებმა — სიცოცხლე გაწირეს საერთო სამშობლოსთვის, საერთო თავისუფლებისთვის, ნაციონალური მონობისგან თავის დახსნისა და ამ ხალხების გენოციდისგან გადარჩენისთვის.

დიდ სამამულო ომში სსრკ-ის როლის პოზიტიური სახით შენარჩუნება მნიშვნელოვანია არა მხოლოდ რუსეთისთვის; არანაკლებ მნიშვნელოვანია, რომ ამ ომზე ადეკვატური მეხსიერება შენარჩუნდეს მსოფლიოს სხვა ქვეყნებში, უნდა იქნას, ომში მონაწილეების, როგორც ყოფილი მოკავშირეების, ისე მონაწილემდეგეთა რიგებში.

მნიშვნელოვანია, რომ მათ არ დაივიწყონ:

ომის სამართლიანი, თავდაცვითი და განმათავისუფლებელი ხასიათი სსრკ-ის მხრიდან; არც სსრკ-ის გადაწყვეტილი როლი გამარჯვებაში, არც ჩვენი ხალხის, სახელმწიფოსა და არმიის მიერ გამოვლენილი უნარი უდიდესი მოგილიზაციისა და პიროვნებისათვის თავისუფლებისთვის ბრძოლაში; მზადყოფნისა, გადასახლება არანაპირი სირთულეები და შეამუსრა მტრის მრავალრიცხოვანი ძალები, რომელთა ნაწილშიც ქვეყნის დროთა განმავლობაში მსოფლიო.

ჩვენთვის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია საერთო მეხსიერების შენარჩუნება პოსტსაბჭოთა სახელმწიფოების ხალხებთან ერთად. ომის შესახებ მეხსიერება უმნიშვნელოვანესია საერთო (და გამაერთიანებელი) პოზიტიური ფასეულობების შესანარჩუნებლად პოსტსაბჭოთა სივრცის ხალხებისთვის, რომლებმაც ბოლო 25 წლის განმავლობაში ბევრი დრამატული მოვლენა გადაიტანეს.

ეს არის მეხსიერება იმის შესახებ, რომ ჩვენს მამებსა და ბაბუებს აღმოაჩნდათ უნარი, ერთობლივი ძალით ებრძოდნენ გერმანიის მანამდე დაუბრუნებელი მიწების დასაბრუნებლად. ისინი წითელი არმიის განმათავისუფლებელ მისიას, ელემენტარული ლოგიკის სანინანალოგურად, სადაც დღეს ლენინისა და კუტუზოვის ძეგლებს ერთნაირი გულმოდგინებით ანგრევენ და მათ ადგილას ბანდერას ძეგლებს დგამენ, სასკოლო სახელმძღვანელოებს ხელახლა წერენ, პოლიტიკოსები კი მეორე მსოფლიო ომის პერიოდში „გერმანიასა და უკრაინაში საბჭოთა ჯარების შეჭრაზე“ ლაპარაკობენ.

ალექსანდრა სეინაჟსკი

გეორგი მინიანი
საპროგრამო მენეჯერი

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ჩვენი ძველანა გმირების სამშობლო გახდა. საქართველოს 164 შვილს საბჭოთა კავშირის გმირის წოდება მიენიჭა. მათგან ზოგი ბრძოლის ველზე დარჩა, ზოგი სიკვდილის შემდეგ მიენიჭა გმირის ოქროს ვარსკვლავი, რომელიც მის ოჯახს გადაეცა; უმეტესობამ კი — სიკვდილამდე ატარა.

საბჭოთა კავშირის გმირებზე, ამ ლეგენდადქცეულ ადამიანებზე, რომლებმაც კაცობრიობა იხსნეს კაცობრიობისათვის, უამრავი ლექსი, ნოველა თუ რომანი დაიწერა; შეიქმნა მხატვრული თუ დოკუმენტური ფილმები, მხატვრული ტილოები; მოქანდაკეები ძეგლებს და აქენდაკებდნენ ბრძოლებში დაცემულ თუ გვერდით მდგარ ოქროს ვარსკვლავებით მკერდამშვენებულ რაინდებს. ბავშვები სკოლის მერხებიდან ვემზადებოდით გმირობისათვის, სამშობლოსათვის თავის გასაწირად. ხშირად ომის გმირები საკოლმეურნეო მიწებზე შრომის გმირებიც ხდებოდნენ. ჩვენი ქვეყანა გმირების სამშობლო გახდა. საქართველოს 164 შვილს საბჭოთა კავშირის გმირის წოდება მიენიჭა. მათგან ზოგი ბრძოლის ველზე დარჩა, ზოგი სიკვდილის შემდეგ მიენიჭა გმირის ოქროს ვარსკვლავი, რომელიც მის ოჯახს გადაეცა; უმეტესობამ კი — სიკვდილამდე ატარა. სამარადისო დიდება გმირებს!

საბჭოთა კავშირის გმირები საქართველოდან დიდ სამამულო ომში

დასასრული. დასაწყისი იხ. №15 (297)

ლიტვინოვი ბორის მიხაილის ძე (1917-1998) — თბილისი. 1944 წლის 16 მაისს მიენიჭა გმირის წოდება ყირიმის გათავისუფლებისთვის ბრძოლებში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

ლოტიშვილი ვანტელ-იმიონ ვორის ძე (1919-1944) — თბილისი. 1945 წლის 24 მარტს მიენიჭა გმირის წოდება მდინარე ბუჯის მარცხენა ნაპირზე გამართულ ბრძოლებში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

ლურსმანაშვილი ვლადიმერ სამსონის ძე (1909-1987) — ხარაგაულის რაიონის სოფელი ჩხერი. 1942 წლის 13 დეკემბერს მიენიჭა გმირის წოდება ნალჩიკში ბრძოლის დროს გამოჩენილი მამაცობისათვის;

მაისურაძე გიორგი ვასილის ძე (1908-1966) — ონის რაიონის სოფელი ქედი. 1944 წლის 15 იანვარს მიენიჭა გმირის წოდება მისადგომებთან თავგანწირული ბრძოლისათვის;

მეზაბიძევილი კარლო ალექსანდრის ძე (1920-1949) — თბილისი. 1945 წლის 29 ივნისს მიენიჭა გმირის წოდება აღმოსავლეთ პრუსიაში საპაერო ბრძოლებში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

მელითონი არუთინ რუპინის ძე (1925-უცნ.) — გვარა. 1945 წლის 27 ივნისს მიენიჭა გმირის წოდება მდინარე ოდერზე გამართულ ბრძოლებში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

მეჩაკვილაძე გარი ალექსანდრის ძე (1923-1971) — ბათუმი. 1945 წლის 27 იანვარს მიენიჭა გმირის წოდება საპაერო ბრძოლებში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

მეჩაკვილაძე ღვთისმამის ძე (1919-1967) — ზესტაფონის რაიონის სოფელი ქვემო საქარა. 1945 წლის 28 აპრილს მიენიჭა გმირის წოდება უნგრეთში მიმდინარე ბრძოლებში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

მურადოვი გეორგი გიორგის ძე (1909-1944) — ადიგენის რაიონის სოფელი

ზედვანი. 1945 წლის 20 აპრილს (სიკვდილის შემდეგ) მიენიჭა გმირის წოდება დუნაის მარჯვენა ნაპირზე ბრძოლებში მამაცობის გამოჩენისათვის;

მუსტაფაევი გაიჩი რუსუდინის ძე (1895-1978) — ახალციხის რაიონი. 1944 წლის 10 მაისს მიენიჭა გმირის წოდება ქერჩის ნახევარკუნძულის გათავისუფლებისათვის ბრძოლებში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

ნანეიშვილი ვლადიმერ ვარდენის ძე (1903-1978) — ქუთაისი. 1940 წლის 21 მარტს მიენიჭა გმირის წოდება მამაცობისა და თავდადებისათვის;

ნობაშვილი მამარია მამარიაშვილის ძე (1921-1941) — თბილისი. 1943 წლის 27 თებერვალს მიენიჭა გმირის წოდება როსტოვის ოლქის სოფელ ბოლოში სალითვის წარმოებულ ომში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

ოსტაპოვი ალექსი ივანოვის ძე (1905-1942) — ჯავის რაიონის სოფელი სოხთა. 1940 წლის 21 მარტს მიენიჭა გმირის წოდება ფინელებთან წარმოებულ ომში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

ოჩიაიშვილი ვლადიმერ ნიკოლოზის ძე (1922-1944) — სოხუმი. 1945 წლის 15 აპრილს მიენიჭა გმირის წოდება (სიკვდილის შემდეგ) ნიკოლავეისათვის წარმოებულ ბრძოლებში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

პაპიაშვილი ვლადიმერ ივანის ძე (1900-1975) — ქიათურის რაიონის სოფელი უსახელო. 1945 წლის 24 მარტს მიენიჭა გმირის წოდება ქერჩთან გამართულ ბრძოლებში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

პაპუაშვილი გიორგი იოსების ძე (1913-1944) — ხაშურის რაიონის სოფელი დუმატხო. 1945 წლის 24 მარტს (სიკვდილის შემდეგ) მიენიჭა გმირის წოდება მდინარე დუნაის გადალახვისათვის ბრძოლებში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

პილიაშვილი ვლადიმერ სტეფანის ძე (1918-2005) — თბილისი. 1944 წლის 16 მაისს

მიენიჭა გმირის წოდება ქალაქ ანაპისათვის გამართულ ბრძოლებში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

პირისაშვილი ალექსი ზაპარის ძე (1913-1986) — დუშეთის რაიონის სოფელი პირმისაანთკარი. 1942 წლის 13 დეკემბერს მიენიჭა გმირის წოდება კავკასიისათვის ბრძოლებში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

პოპოვი ვიტალი ივანის ძე (1922-2010) — სოხუმი. ორჯერ — 1943 წლის 8 სექტემბერს და 1945 წლის 27 ივნისს — მიენიჭა გმირის წოდება საპაერო ბრძოლებში უმაგალითო მამაცობისათვის;

რაზმაძე ვლადიმერ სამსონის ძე (1913-1988) — ონის რაიონის სოფელი წმინდაურა. 1944 წლის 23 ივლისს მიენიჭა გმირის წოდება სოფელ კალინინოს მახლობლად წარმოებულ ომში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

რადკინი ნიკოლოზ ივანის ძე (1907-2000) — სოხუმი. 1945 წლის 24 მარტს მიენიჭა გმირის წოდება მდინარე ნემანის გადალახვისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

რიკაჩივი იური ბორის ძე (1910-უცნ.) — თბილისი. 1942 წლის 10 თებერვალს მიენიჭა გმირის წოდება საპაერო ბრძოლებში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

როსტინაშვილი შოთა აბტარის ძე (1924-1945) — მცხეთის რაიონის სოფელი ძეგვი. 1945 წლის 24 მარტს მიენიჭა გმირის წოდება მდინარე სინიაის გადალახვისათვის წარმოებულ ბრძოლებში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

როსტომიანი ავაჟი ვასილის ძე (1905-1945) — ბოლნისის რაიონი სოფელი ხაჩინი. 1945 წლის 10 აპრილს მიენიჭა (სიკვდილის შემდეგ) გმირის წოდება პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკაში მიმდინარე ბრძოლებში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

საბანოვი გრიგოლ გეორგის ძე (1910-1968) — ლენინგრადის (ახალგორის) რაიონის სოფელი ქედიგორა. 1943 წლის 1 ნოემბერს მიენიჭა გმირის წოდება მდინარე დნეპრის გადალახვისათვის ბრძოლებში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

სამხარაძე გრიგოლ სევესტის ძე (1917-1965) — ხაშურის რაიონის სოფელი ნალკი. 1945 წლის 24 მარტს მიენიჭა გმირის წოდება სევასტოპოლის განთავისუფლებისათვის წარმოებულ ომში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

სიმონიანი კარაპეტ სიმონის ძე (1918-1983) — თბილისი. 1940 წლის 15 იანვარს მიენიჭა გმირის წოდება ფინეთთან წარმოებულ ბრძოლებში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

სირტიანოვა გეგუბა ვსენის ასული (1912-1971) — თბილისი. 1946 წლის 15 მა-

დება ფინელებთან ბრძოლაში გამოჩენილი გულადობისა და ვაჟკაცობისათვის;

სურამიაშვილი გრიგოლ თეოდორის ძე (1915-) მცხეთის რაიონის სოფელი ძეგვი. 1944 წლის 29 სექტემბერს მიენიჭა გმირის წოდება პადევის რაიონში მიმდინარე ბრძოლებში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

სულუხია გრიგოლ ვიტარის ძე (1909-1942) — ზუგდიდის რაიონის სოფელი რუხი. 1945 წლის 29 ივნისს ბრძოლებში მიენიჭა გმირის წოდება ყირიმისათვის ერთ-ერთ სისხლიმღვრელ ბრძოლაში გამოჩენილი უმაგალითო გმირობისათვის (გერმანელებმა ცოცხლად დაწვეს კოცონზე);

ტარაპანოვი ნიკოლოზ სარგის ძე (1918-1993) — თბილისი. 1945 წლის 29 ივნისს მიენიჭა გმირის წოდება გაიდუხასათვის ბრძოლებში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

ტარაპანოვი ვასილ იაკობის ძე (1907-უცნ.) — თბილისი. 1945 წლის 24 მარტს მიენიჭა გმირის წოდება ქალაქ პლოცკისთვის გამართულ ბრძოლებში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

ტარაპანოვი აბაჰი ლუკას ძე (1919-1943) — ნულუკიდის (ხონის) რაიონის სოფელი გვაზაური. 1944 წლის 10 იანვარს მიენიჭა გმირის წოდება მდინარე დნეპრის გადალახვისათვის წარმოებულ ბრძოლებში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

ტიმუშინი ვლადიმერ ივანის ძე (1912-1944) — თბილისი. 1945 წლის 19 აპრილს მიენიჭა გმირის წოდება ქალაქ ნიკოლაევი გამართულ ბრძოლებში გამოჩენილი მამაცობისათვის;

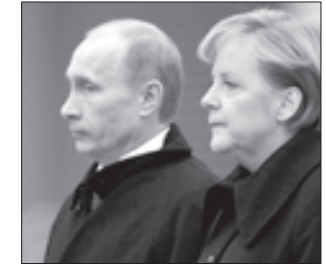
ტიშუა შოთა ვლადიმერის ძე (1918-1945) — ზუგდიდის რაიონის სოფელი ჭაქვიწი. 1945 წლის 24 მარტს მდინარე ვისლის გადალახვის ბრძოლებში მოპოვებული მამაცობისათვის მიენიჭა გმირის წოდება;

ტურკაული ვლადისლავ ალექსანდრის ძე (1923-2002) — თბილისი. 1945 წლის 18 აგვისტოს მიე-

ანგელა მერკელი: მოსკოვი გაგზავნა მნიშვნელოვანი დოკუმენტი

მთხედვად რუსეთთან არსებული უთანხმოებისა, 10 მაისს მოსკოვში გამგზავრება ძალიან მნიშვნელოვანი, — განაცხადა გერმანიის კანცლერმა ანგელა მერკელმა. „ჩვენსა და რუსეთს შორის ვენელოვანია, რომ 10 მაისს ნავიდე მოსკოვში და რუსეთის პრეზიდენტთან ერთად პატივი მივავო უცნობი ჯარისკაცის საფლავს, პატივი მივავო მეორე მსოფლიო ომის დროს დაღუპულ მილიონობით ადამიანს, რაც გერმანიის სინდისზეა“, — განაცხადა კანცლერმა. 9 მაისს მოსკოვში გამგზავრებაზე ანგელა მერკელმა თქვა უარი ისევე, როგორც სხვა რამდენიმე დასავლელმა ლიდერმა. მაგრამ მერკელი რუსეთში 10 მაისს მაინც ჩავა და უცნობი ჯარისკაცის მემორიალს გვირგვინით შეამკობს.

საბჭოთა კავშირის გმირება, ამ ლაგენადამცეულ ადამიანებად, რომლებმაც კაცობრიობა იხსნეს კაცობრივად და დამარცხდნენ ბრძოლაში მამაცობისათვის; **ტულუნი ელისა სიმონის ძე** (1913-1982) — ლანჩხუთის რაიონის სოფელი ახალ-სოფელი. 1945 წლის 31 მაისს მიენიჭა გმირის წოდება მდინარე ოდერის დასავლეთ ნაპირზე გამართულ ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

წიჭა გმირის წოდება პოლონეთის განთავისუფლებისა და აღმოსავლეთ პრუსიის ასალეხად გამართულ ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

ტულუნი ელისა სიმონის ძე (1913-1982) — ლანჩხუთის რაიონის სოფელი ახალ-სოფელი. 1945 წლის 31 მაისს მიენიჭა გმირის წოდება მდინარე ოდერის დასავლეთ ნაპირზე გამართულ ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

ტყაბალაძე კონსტანტინე ვსტატის ძე (1910-1980) — წყალტუბოს რაიონის სოფელი ყუმისთავი. 1943 წლის 21 ოქტომბერს მიენიჭა გმირის წოდება მდინარე დნეპრის გადალახვისას გამორჩენილი მამაცობისათვის;

უდალცოვი ეფიმ გრიგოლის ძე (1922-1973) — თბილისი. 1945 წლის 16 ივნისს მიენიჭა გმირის წოდება საპაერო ბრძოლაში მოპოვებული წარმატებებისათვის;

უკლაძე პირილე ნიკიფორას ძე (1913-1997) — ტყიბულის რაიონის სოფელი კურსები. 1945 წლის 27 თებერვალს მიენიჭა გმირის წოდება ოდერისა და დნეპრის ბრძოლაში გამორჩენილი უმაგალითო გმირობისათვის;

ურუშაძე ნოე ალექსანდრის ძე (1920-1943) — ლანჩხუთი. 1943 3 ივნისს მიენიჭა გმირის წოდება მდინარე დნეპრის გადალახვისათვის;

ქანთარია დიმიტრი ვარლამის ძე (1920-1993) — ნალენჯიხის რაიონის სოფელი ჯვარი. 1946 წლის 8 მაისს მიენიჭა გმირის წოდება ბერლინის ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

ქირია შალვა ნესტორის ძე (1910-1988) — ზუგდიდის რაიონის სოფელი ცაიში. 1944 წლის 26 ოქტომბერს მიენიჭა გმირის წოდება საპაერო ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

ყაზარანი აშოტ ვალარშაის ძე (1919-1995) — ნალკის რაიონის სოფელი ჩივთელისა. 1945 წლის 24 მარტს მიენიჭა გმირის წოდება აღმოსავლეთ პრუსიისათვის ბრძოლაში გამორჩენილი ვაჟკაცობისათვის;

ყორიანი კონსტანტინე გიორგის ძე (1913-1946) — ჯავის რაიონის სოფელი ტონტობეთი. 1944 წლის 16 მაისს მიენიჭა გმირის წოდება „მცირე მიწის“ განთავისუფლებისათვის ბრძოლაში;

შაპირო ვალენტინე ეფიმიძის ძე (1922-1996) — ბათუმი. 1946 წლის 15 მაისს მიენიჭა გმირის წოდება საპაერო ბრძოლაში თავგანწირული მოქმედებებისათვის;

შენაშვილი გიორგი დავითის ძე (1908-1981) — სამტრედიის რაიონი, სოფელი კულაში. 1944 წლის 2 იანვარს მიენიჭა გმირის წოდება, ქალაქ ხერსონისათვის მიმდინარე ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

შიშინაშვილი აბიგო ერასტის ძე (1919-1945) —

ბერლინი. მემორიალი დაღუპული საბჭოთა გმირების პატივსაცემად

ამბროლაურის რაიონის სოფელი ტოლაში. 1945 წლის 24 მარტს (სიკვდილის შემდეგ) მიენიჭა გმირის წოდება ბალტიკასთან (ბალტიისპირეთის) ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

შვარციშვილი გიორგი სტეფანის ძე (1912-უცნ.) — გორის რაიონი. 1944 წლის 10 იანვარს მიენიჭა გმირის წოდება დნეპრის დასავლეთ ნაპირზე ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

შორნიკოვი ალექსანდრე სერგეის ძე (1912-1983) — თბილისი. 1944 წლის 20 ივნისს მიენიჭა გმირის წოდება საპაერო ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

შურაბია შოთა იოსების ძე (1920-2005) — ფოთი. 1946 წლის 15 მაისს მიენიჭა გმირის წოდება საპაერო ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

ჩაკრიანი არსენი ხაჩიკის ძე (1918-1944) — სოხუმი. 1945 წლის 24 მარტს მიენიჭა გმირის წოდება საპაერო ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

ჩილაჩაძე შალვა ილიას ძე (1911-უცნ.) — ზუგდიდი. 1944 წლის 23 აგვისტოს მიენიჭა გმირის წოდება ოზარის რევესკის მახლობლად მიმდინარე ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

ჩიქოვანი ვახტანგ ვლადიმერის ძე (1919-1944) — სამტრედიი. 1944 წლის 13 სექტემბერს მიენიჭა გმირის წოდება კორსუნ-შენჩევკოვოს რაიონში მიმდინარე ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

ჩოჩიაშვილი ვასილ სიმონის ძე (1917-1947) — ცხინვალის რაიონის სოფელი პაბინეთი. 1943 წლის 1 ნოემბერს მიენიჭა გმირის წოდება საპაერო ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

ჭავჭავაძე ვლადიმერ მიხაილის ძე (1922-1943) — მოსკოვი. 1943 წლის 20 დეკემბერს მიენიჭა გმირის წოდება, სოლომონის რაიონში წარმოებულ ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

ჭავჭავაძე ვლადიმერ მიხაილის ძე (1922-1943) — მოსკოვი. 1943 წლის 20 დეკემბერს მიენიჭა გმირის წოდება, სოლომონის რაიონში წარმოებულ ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

ჭავჭავაძე ვლადიმერ მიხაილის ძე (1922-1943) — მოსკოვი. 1943 წლის 20 დეკემბერს მიენიჭა გმირის წოდება, სოლომონის რაიონში წარმოებულ ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

ჭავჭავაძე ვლადიმერ მიხაილის ძე (1922-1943) — მოსკოვი. 1943 წლის 20 დეკემბერს მიენიჭა გმირის წოდება, სოლომონის რაიონში წარმოებულ ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

ბერლინი. მემორიალი დაღუპული საბჭოთა გმირების პატივსაცემად

თავისუფლებისათვის ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

წურშია ალექსანდრე პანუს ძე (1910-1941) — ცხაკიას (სენაკი) რაიონის სოფელი ნოდარსკოვი. მიენიჭა გმირის წოდება საპაერო ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

ჭილაძე სერგო გელაშვილის ძე (1920-1944) — ქიათურის რაიონი, სოფელი ზოდი. 1944 წლის 23 ივნისს მიენიჭა გმირის წოდება სოფელ დუბროვოსათვის სისხლისმღვრელ შეტაკებაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

ხაჩიძე ივანე ვასილის ძე (1918-1939) — თბილისი. 1940 წლის 21 მარტს მიენიჭა გმირის წოდება ფინეთ-საბჭოთა კავშირის ომში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

ხარაზია ვლადიმერ ქამის ძე (1916-1942) — გუდაუთის რაიონის სოფელი ჯირჩხა. 1942 წლის 2 ივნისს მიენიჭა გმირის წოდება კავკასიონზე წარმოებულ ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

ხაჩიძე კონსტანტინე ილის ძე (1911-1977) — წყალტუბო. 1945 წლის 24 მარტს მიენიჭა გმირის წოდება სევასტოპოლის გათავისუფლებისათვის ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

ხიტაიშვილი ზაქარია სოლომონის ძე (1923-1986) — დუშეთის რაიონის სოფელი არანისი. 1944 წლის 13 აპრილს მიენიჭა გმირის წოდება საპაერო ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

ხვალაძე ილია გიორგის ძე (1916-1941) — ახალციხე. 1940 წლის 21 მარტს მიენიჭა გმირის წოდება ფინეთთან ბრძოლის დროს გამორჩენილი მამაცობისათვის;

ხოდოსოვი ნიკოლოზ იაკობის ძე (1913-1984) — სოხუმი. 1945 წლის 24 მარტს მიენიჭა გმირის წოდება დნეპრის მარჯვენა ნაპირზე წარმოებულ ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

ხაჩიძე ლავით ვასილის ძე (1917-1982) — თერჯოლის რაიონის სოფელი ჩხარი. 1946 წლის 15 მაისს მიენიჭა გმირის წოდება საპაერო ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

ხანჯალაძე ვლადიმერ ნიკოლოზის ძე (1907-1982) — ნულუქიძის (ხონი) რაიონის სოფელი გუბი. 1945 წლის 29 მაისს გენერალ მაიორი დაჯილდოვდა გმირის წოდებით მხედრობის მამაცობისათვის;

ჯაფარიძე თენგიზ ივანეს ძე (1925-1944) — თბილისი. 1944 წლის 23 სექტემბერს მიენიჭა გმირის წოდება მდინარე ვისლის ნაპირზე გამართულ ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის;

ჯინჭარაძე ისრაფილ ქაშალას ძე (1916-1943) — სოფელი მახინჯაური. 1944 წლის 4 თებერვალს მიენიჭა გმირის წოდება საპაერო ბრძოლაში გამორჩენილი მამაცობისათვის.

აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტში ახალი თანამდებობა შემოიღეს — გეორგიანოვი

აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტში ახალი თანამდებობა შემოიღეს — გეორგიანოვი. ამერიკისა და კანადის საგარეო უწყებების, ლესბოსელების, ბისექსუალებისა და ტრანსგენდერების უფლებებს ოფიციალურად დაიცავს ვინმე რენდი ბერი — 50 წლის მამათმავალი, შეთავსებით დიპლომატი.

რენდი „გათხოვილია“, „ქმარი“ — პრავს სინგლი სამხრეთ აფრიკაში გაიცვალა და მისგან ქალ-ვაჟი „შევიძინა“. ბერი უკვე განაცხადა, რომ წლის ბოლოს ენგევა აფრიკას, აზიას, ახლო აღმოსავლეთსა და ევროპას, სადაც გამართავს შეხვედრებს სახელმწიფო მოხელეებთან, ადგილობრივ აქტივისტებთან, აგრეთვე, მონაწილეობას მიიღებს სხვადასხვა ფორუმში.

უნიკალური თანამდებობა სახელმწიფო დეპარტამენტში არ იყო გათვალისწინებული, მაგრამ დრო შეიცვალა, მოვიდა ომბა და პედერასტ-ლეს-მოხელეებისთვის აყვავების ხანა დადგა. აღსანიშნავია, რომ აშშ-ის პრეზიდენტის პოსტის ერთ-ერთი მამაცი-„ნიშნა“, რომ მისი გავრცელებისათვის უნდა გამოიყენებოდნენ ელ-გე-ბე-ტეს 2013 წლის არშემდგარი ალტრუის ფარულ ორგანიზატორებად, უნდა ვივარაუდოთ, რომ ჩვენი ქვეყნის ხელისუფლების წარმომადგენლების სახით, რენდი ბერი ბევრ მეგობარს და თანამოაზრეს შეიძენს, ანუ საქართველოში პედერასტებს „მწვანე“ აენთებათ.

გეორგიანოვი — აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტში ახალი თანამდებობა შემოიღეს — გეორგიანოვი. ამერიკისა და კანადის საგარეო უწყებების, ლესბოსელების, ბისექსუალებისა და ტრანსგენდერების უფლებებს ოფიციალურად დაიცავს ვინმე რენდი ბერი — 50 წლის მამათმავალი, შეთავსებით დიპლომატი. რენდი „გათხოვილია“, „ქმარი“ — პრავს სინგლი სამხრეთ აფრიკაში გაიცვალა და მისგან ქალ-ვაჟი „შევიძინა“. ბერი უკვე განაცხადა, რომ წლის ბოლოს ენგევა აფრიკას, აზიას, ახლო აღმოსავლეთსა და ევროპას, სადაც გამართავს შეხვედრებს სახელმწიფო მოხელეებთან, ადგილობრივ აქტივისტებთან, აგრეთვე, მონაწილეობას მიიღებს სხვადასხვა ფორუმში. უნიკალური თანამდებობა სახელმწიფო დეპარტამენტში არ იყო გათვალისწინებული, მაგრამ დრო შეიცვალა, მოვიდა ომბა და პედერასტ-ლეს-მოხელეებისთვის აყვავების ხანა დადგა. აღსანიშნავია, რომ აშშ-ის პრეზიდენტის პოსტის ერთ-ერთი მამაცი-„ნიშნა“, რომ მისი გავრცელებისათვის უნდა გამოიყენებოდნენ ელ-გე-ბე-ტეს 2013 წლის არშემდგარი ალტრუის ფარულ ორგანიზატორებად, უნდა ვივარაუდოთ, რომ ჩვენი ქვეყნის ხელისუფლების წარმომადგენლების სახით, რენდი ბერი ბევრ მეგობარს და თანამოაზრეს შეიძენს, ანუ საქართველოში პედერასტებს „მწვანე“ აენთებათ.

გეორგიანოვი

საქართველოში აერიკული სამხედრო ტექნიკა შეიქმნა

საქართველოში აერიკული სამხედრო ტექნიკა შეიქმნა

თავდაცვის სამინისტროს პრესსამსახურის ინფორმაციით, ქართულ-ამერიკული ერთობლივი სწავლებისთვის განკუთვნილი ამერიკული სამხედრო ტექნიკა ბათუმის პორტში გემით შემოვიდა. 14 ერთეული ქვეითა საბრძოლო მანქანა „ბრედლის“, ლოჯისტიკური უზრუნველყოფის მანქანებსა და სწავლებისთვის განკუთვნილ ალტრუვილობას 6 მაისს ვაზიანში ემელონებით ჩაიტანეს. სწავლებისთვის საჭირო სამხედრო ტექნიკა ბულგარეთის ქალაქ ვარნადან 2 მაისს გამოიგზავნა. ქართულ-ამერიკული ერთობლივი სწავლება „ნობელი დონის პარტნიორობა“ (Noble Partner) ვაზიანში 11 მაისს გაიხსნება და 25 მაისს დასრულდება.

ევროკავშირში გაერთიანების შემდეგ ბალტიისპირეთს ემიგრაციის მთავარი მიმართულება გახდა დიდი ბრიტანეთი, ირლანდია და სკანდინავია. ევროპის საემიგრაციო ქსელის მონაცემებით, 2010 წელს, რომელიც ემიგრაციის პიკად არის წარმოდგენილი, ლიტველი ემიგრანტების 50 პროცენტი საშოპარჯი დიდ ბრიტანეთში გაემგზავრა, 15 პროცენტი ირლანდიაში, 5,8 პროცენტი ნორვეგიაში, 4,6 პროცენტი გერმანიაში, 4,3 პროცენტი ესპანეთში.

დეგ ესტონეთიდან გამგზავრებას?
რუსულ სკოლაში ყველა სწავლებს ხელს. ესტონურ სკოლაში მძიმე სიტუაცია ჩამოვარდება. ირკვევა, რომ ყველა აპირებს გამგზავრებას.
— დაბრუნდებით?
— არა, მტკიცედ მიპასუხებენ რუსულ სკოლაში.
— ყველა შემთხვევაში, კავშირს არ გავწყვეტთ, ჩვენ აქ გვყავს მშობლები, მეგობრები. დავეხმარებით, დავუროკავთ, ნერილს მივწვდით. — გაუბედავად ამბობს ესტონური სკოლის დამამთავრებელი კლასის მოსწავლე გოგონა.
„რატომ სურთ სამშობლოდან წასვლა? იმიტომ, რომ ლატვიაში ვერ ხედავენ სათავისო რაიმე პერსპექტივას. სამწუხაროდ, — ლაპარაკობს ლატვიელი სოცოლოგი ირინა შამრუპოვა, — არავითარი პერსპექტივა. ახალგაზრდი ერთსა და იმავეს მეუბნებოდნენ: ვისწავლით, დავამთავრებთ სკოლას, ინსტიტუტს, კოლეჯს, მნიშვნელობა არ აქვს, შემდეგ რა? რა გველოდება შრომის ბაზარზე? და თვითონვე მიპასუხებდნენ: კარგი არაფერი!“
ლატვიაში ახალგაზრდების ასეთი „საჩემოდნო განწყობილება“ არანაკლებ დრამატულია, ვიდრე ლიტვიაში. სააგენტო „Latvijas zeitings“-ს სოციოლოგიური გამოკითხვის მიხედვით, რომელიც უფროსი კლასების მოსწავლეთა შორის ჩატარდა, ყოველმა მეორემ მოსწავლემ ცროვნების მიუხედავად განაცხადა, რომ მომავალში განზრახული აქვს გამგზავრება ლატვიიდან. Proventus-ის ცენტრის ანალოგიური გამოკვლევით, რომელიც 2010 წელს ჩატარდა, ემიგრირება განზრახული ჰქონდა რუსული სკოლების მერვეკლასელთა 63 პროცენტს და ლატვიური სკოლების მათი თანატოლების 39 პროცენტს.
ამ რეზონანსული გამოკვლევებიდან გამომდინარე წლის შემდეგ, 2014 წელს, ცნებულაურმა სტატისტიკურმა სამმართველომ გამოაქვეყნა ოფიციალური მონაცემები: ლატვიელი ახალგაზრდების 17-მა პროცენტმა დატოვა ქვეყანა, ანუ ლატვიური ცხოველები უკვე უარს ამბობს ლატვიის მიმართ. „რეზონანსული გამოკვლევებიდან გამომდინარე ძნელი არ უნდა იყოს იმის გასაგრძელებლობა, რა დონეზე ამ ქვეყანაში დეპრესია და სოციალური პესიმისმი. „ჩემოდნებზე ჯდომის“ მასობრივი განწყობილება სისტემური პრობლემებითაა გამოწვეული და არა დროებითი, გარდამავალი ხასიათის სიმძლავრებით. მასობრივად გადასახლების სურვილი, რომელიც ბალტიისპირეთს ახალგაზრდობაში დომინირებს, სახელმწიფო მასშტაბის ტრაგედიაა. უფრო მეტიც, პროცესი (ქვეყნიდან გასვლის), რომელიც დამოუკიდებლობის წლებში ხან უფრო ინტენსიური ხდება, ხან იკლებს, მაგრამ არ ქრება, ამჟამად მაჩვენებელია იმისა, რომ ბალტიისპირეთის ქვეყნებს სახელმწიფოებრიობის მშენებლობის დაუძლეველობის პრობლემა რეალურად უდგამ.

4. ბალტიისპირეთსა-ნი: სად და რად გუშაობან ევროპაში გასტარების-რეაქტივაციის, ლატვიის-ნი და ესტონეთიდან

თანამედროვე ბალტიისპირეთი ემიგრაცია მნიშვნელოვნად განსხვავდება ემიგრაციის წინა ტალღებისგან. გასული საუკუნის წინა ნახევარში ბალტიისპირეთიდან ემიგრირებული იყვნენ „აღმოსავლელი გერმანელები“, რომლებიც რამდენიმე საუკუნის განმავლობაში ამ მიწებზე დომინირებულ სოციალურ ჯგუფად იყვნენ წარმოდგენილი. ისინი, რა თქმა უნდა, გერმანიაში გადასახლდნენ. ძირძველ ხალხთა წარმომადგენლები იმავე პერიოდში შეერთებულ შტატებს ირჩევდნენ, სადაც თანდათან ჩამოყალიბდა ლიტველთა, ლატვიელთა და ესტონელთა დიასპორები, რომელთაც შემდგომ მნიშვნელოვანი როლი ითამაშეს სახელმწიფოებრიობის აღდგენაში. 70-იან-80-იან წლებში ბალტიისპირეთიდან ისტორიულ სამშობლოში დაბრუნდა ადგილობრივი ებრაელები.
ევროკავშირში გაერთიანების შემდეგ ბალტიისპირეთსა-ნი: მთავარი მიმართულება გახდა დიდი ბრიტანეთი, ირლანდია და სკანდინავია. ევროპის საემიგრაციო ქსელის მონაცემებით, 2010 წელს, რომელიც ემიგრაციის პიკად არის წარმოდგენილი, ლიტველი ემიგრანტების 50 პროცენტი საშოპარჯი დიდ ბრიტანეთში გაემგზავრა, 15 პროცენტი ირლანდიაში, 5,8 პროცენტი ნორვეგიაში, 4,6 პროცენტი გერმანიაში, 4,3 პროცენტი ესპანეთში.

ტალინი
განხილვის, კან ესტონეთი ევროკავშირში მიიღეს, განსაკუთრებით კი 2008 წლის ქრიზისის პიკობაში, ემიგრანტთა მატება აღვიწვივებთ პროცენტული მონაცემებით. 2009 წელს ქვეყნიდან გაიქცა 4,6 ათასი ადამიანი, 2011 წელს მათი რაოდენობა 6,2 ათასი იყო, 2012 წელს თითქმის 11 ათასი

განხილვის, კან ესტონეთი ევროკავშირში მიიღეს, განსაკუთრებით კი 2008 წლის ქრიზისის პიკობაში, ემიგრანტთა მატება აღვიწვივებთ პროცენტული მონაცემებით. 2009 წელს ქვეყნიდან გაიქცა 4,6 ათასი ადამიანი, 2011 წელს მათი რაოდენობა 6,2 ათასი იყო, 2012 წელს თითქმის 11 ათასი

ლიონიანი მოსახლეობის 1,9 პროცენტია.
დასავლელ და ჩრდილოელ ევროპელთა გაგებით, ლიტვა, ლატვია და ესტონეთი — გასტარების რეაქტივაციის ტიპური ქვეყნებია ევროკავშირისთვის. ბალტიისპირეთის სამშობლო ძალის უმეტესწილად არაკვალიფიციური და დაბალკვალიფიციური ფიზიკურ სამუშაოებზე იყენებენ.
შესაბამისი კვლევითი სამსახურების მონაცემებით, ლატვიის უმეტესობას აინტერესებს სოფლის, სამშენებლო სფეროებში, სასტუმრო, რესტორნების, სატრანსპორტო, რემედიციის სისტემების დაწესებულებებში დასაქმება. პრაქტიკულადაც ამ დარგებში საქმიანობენ დამხმარე მუშებზე, სეზონურ სამუშაოებზე, დამკვეთურ კონსტრუქციებზე, მტვირთვაზე და დამლაგებლებზე, მეკუჭნავეებზე, ჭურჭლის მრეცხავებზე, სანიტრებზე, მიმტანებზე და ა.შ.
ბალტიისპირეთის გარკვეული ნაწილი უფრო პრესტიჟულ სამუშაო ადგილებზეც ახერხებს მოწყობას მენეჯერებად, ვინაირ პროფილის სპეციალისტებად, მაღალკვალიფიციური მუშებზე. მაგრამ ასეთი კვალიფიციური სამუშაო უფრო გამოჩინებისა, ვიდრე ნორმა.
ევროპული დამსაქმებელი აფასებენ და სიამოვნებით იღებენ სამუშაოდ ბალტიისპირეთის გასტარების რეაქტივაციის ევროკავშირის შრომით ბაზარზე ისინი ითვლებიან იაფ შრომით ძალად, ამასთან, გამოჩინებული არიან შრომითი ეთიკით, პატიოსნებით, აკურატულობით, დისციპლინით, მონდომებით, შრომისუნარიანობით, ყოფითი კულტურით. ეს თვისებები დამახასიათებელია ბალტიისპირეთისთვის და ჩამოყალიბებულია მათი კულტურებით. თუნდაც მხოლოდ ამიტომ ბალტიისპირეთს ევროკავშირის ლიდერებად უნდა იყვნენ წარმოდგენილი. ისინი, რა თქმა უნდა, გერმანიაში გადასახლდნენ. ძირძველ ხალხთა წარმომადგენლები იმავე პერიოდში შეერთებულ შტატებს ირჩევდნენ, სადაც თანდათან ჩამოყალიბდა ლიტველთა, ლატვიელთა და ესტონელთა დიასპორები, რომელთაც შემდგომ მნიშვნელოვანი როლი ითამაშეს სახელმწიფოებრიობის აღდგენაში. 70-იან-80-იან წლებში ბალტიისპირეთიდან ისტორიულ სამშობლოში დაბრუნდა ადგილობრივი ებრაელები.
ევროკავშირში გაერთიანების შემდეგ ბალტიისპირეთსა-ნი: მთავარი მიმართულება გახდა დიდი ბრიტანეთი, ირლანდია და სკანდინავია. ევროპის საემიგრაციო ქსელის მონაცემებით, 2010 წელს, რომელიც ემიგრაციის პიკად არის წარმოდგენილი, ლიტველი ემიგრანტების 50 პროცენტი საშოპარჯი დიდ ბრიტანეთში გაემგზავრა, 15 პროცენტი ირლანდიაში, 5,8 პროცენტი ნორვეგიაში, 4,6 პროცენტი გერმანიაში, 4,3 პროცენტი ესპანეთში.

ნება ბალტიის ქვეყნებში ეკონომიკური პოლიტიკის კრიზისის გამოხატულება.
მანამდე კი, 2011 წლის აღწერის თანახმად, დიდ ბრიტანეთში ცხოვრობს 100 ათასამდე ლიტველი (რაოდენობით, პოლონელთა შემდეგ, ბრიტანეთში ჩასახლებული მეორე თემი), 32 ათასი ლატვიელი და 3,4 ესტონელი (მათი ნახევარი ლონდონში ცხოვრობს). აღწერის მიხედვით, დიდ ბრიტანეთში ცხოვრობს 67 ათასი რუსი (ანუ ისინი, ვინც მშობლიურ ენად რუსული დაასახელა). ამასთანავე, მათი გარკვეული რაოდენობა წილიან ალბონში ჩავიდა ლიტვიდან, ლატვიიდან და ესტონეთიდან.
აღწერით ასეა, რეალური ოდენობა კი გაცილებით მეტია. ირლანდიაში მოსახლეობის აღწერის მაჩვენებლით, იმავე წელს ამ ქვეყანაში ცხოვრობდა 44 ათასი ლიტველი და 20 ათასი ლატვიელი. 2011 წლის შემდეგ ბალტიისპირელი ემიგრანტების რაოდენობა, თავისთავად იგულისხმება, რომ გაიზარდა.
2013 წლის მონაცემებით, ფინეთში ცხოვრობდა 40 ათასი ესტონელი.
ბრიტანეთსა და ირლანდიაში უკვე ჩამოყალიბდა ბალტიისპირეთის ახალი დიასპორები. იგივე პროცესი მიმდინარეობს ნორვეგიაში და გერმანიაში. ლიტვიელები კომპაქტურად არიან ჩასახლებული ლონდონის აღმოსავლეთ რაიონებში და ინგლისის დედაქალაქის მახლობელ აღმოსავლეთ ინგლისის საგრაფოებში.
ამ რაიონებში უკვე გაიხსნა ლიტვიური საქონლოს მაღაზიები, ინგლისური შაბები კი გადაკეთდა ლიტვიური რაოდენობის და ინგლისის დედაქალაქის მახლობელ აღმოსავლეთ ინგლისის საგრაფოებში.
ამ რაიონებში უკვე გაიხსნა ლიტვიური საქონლოს მაღაზიები, ინგლისური შაბები კი გადაკეთდა ლიტვიური რაოდენობის და ინგლისის დედაქალაქის მახლობელ აღმოსავლეთ ინგლისის საგრაფოებში.
„ფინეთსა და ირლანდიაში უკვე ჩამოყალიბდა ლიტვის საკალათბურთო ლიგა — ახალ სამშობლოში ლიტვიელთა თანამემამულეთა შეკავშირების ერთ-ერთი საშუალება.“
ფინეთსა და ირლანდიაში უკვე ჩამოყალიბდა ლიტვის საკალათბურთო ლიგა — ახალ სამშობლოში ლიტვიელთა თანამემამულეთა შეკავშირების ერთ-ერთი საშუალება.
„ფინეთსა და ირლანდიაში უკვე ჩამოყალიბდა ლიტვის საკალათბურთო ლიგა — ახალ სამშობლოში ლიტვიელთა თანამემამულეთა შეკავშირების ერთ-ერთი საშუალება.“
ფინეთსა და ირლანდიაში უკვე ჩამოყალიბდა ლიტვის საკალათბურთო ლიგა — ახალ სამშობლოში ლიტვიელთა თანამემამულეთა შეკავშირების ერთ-ერთი საშუალება.
ფინეთსა და ირლანდიაში უკვე ჩამოყალიბდა ლიტვის საკალათბურთო ლიგა — ახალ სამშობლოში ლიტვიელთა თანამემამულეთა შეკავშირების ერთ-ერთი საშუალება.
ფინეთსა და ირლანდიაში უკვე ჩამოყალიბდა ლიტვის საკალათბურთო ლიგა — ახალ სამშობლოში ლიტვიელთა თანამემამულეთა შეკავშირების ერთ-ერთი საშუალება.
ფინეთსა და ირლანდიაში უკვე ჩამოყალიბდა ლიტვის საკალათბურთო ლიგა — ახალ სამშობლოში ლიტვიელთა თანამემამულეთა შეკავშირების ერთ-ერთი საშუალება.
ფინეთსა და ირლანდიაში უკვე ჩამოყალიბდა ლიტვის საკალათბურთო ლიგა — ახალ სამშობლოში ლიტვიელთა თანამემამულეთა შეკავშირების ერთ-ერთი საშუალება.
ფინეთსა და ირლანდიაში უკვე ჩამოყალიბდა ლიტვის საკალათბურთო ლიგა — ახალ სამშობლოში ლიტვიელთა თანამემამულეთა შეკავშირების ერთ-ერთი საშუალება.
ფინეთსა და ირლანდიაში უკვე ჩამოყალიბდა ლიტვის საკალათბურთო ლიგა — ახალ სამშობლოში ლიტვიელთა თანამემამულეთა შეკავშირების ერთ-ერთი საშუალება.
ფინეთსა და ირლანდიაში უკვე ჩამოყალიბდა ლიტვის საკალათბურთო ლიგა — ახალ სამშობლოში ლიტვიელთა თანამემამულეთა შეკავშირების ერთ-ერთი საშუალება.
ფინეთსა და ირლანდიაში უკვე ჩამოყალიბდა ლიტვის საკალათბურთო ლიგა — ახალ სამშობლოში ლიტვიელთა თანამემამულეთა შეკავშირების ერთ-ერთი საშუალება.“

2001-დან 2013 წლამდე პერიოდში ეთიოპიის ეკონომიკა ყოველწლიურად საშუალოდ 7%-ზე მეტით იზრდებოდა. ეთიოპია აღმოჩნდა ერთადერთი აფრიკული ქვეყანა, რომლის ბანკოთმარების ტიპი უტოლდებოდა „აღმოსავლეთაზიური ვეფხეების“ ბანკოთმარების ტიპს, თანაც მან ამას ნახშირწყალბადოვანი ბუმის ან დიდი სამთომომავლო სექტორის გარეშე მიაღწია.

აფრიკის მომავალი ჰეგემონი

1991 წელს, როდესაც ცივი ომი დასასრულს უახლოვდებოდა, ერთადერთი აფრიკული ქვეყანა, რომელიც არასდროს ყოფილა ევროპელი იმპერიალისტების კოლონია, იქცა იმ დიადი ეთიოპიის ფერმკრთალ აჩრდილად, რომელსაც მისი მონარქების მრავალი თაობა აშენებდა. სამოქალაქო ომის ორმა ათწლეულმა მილიონობით ადამიანის სიცოცხლე შეინირა. ეკონომიკა მინასთან იყო გასწორებული, მოსალოდნელი იყო მორიგი კატასტროფული შიმშილობა. მსოფლიოში ეთიოპია მხოლოდ მოშიმშილე ადამიანების ბრბოვებთან ასოცირდებოდა. ქვეყნის შიდა და საერთაშორისო მდგომარეობა ისეთი იყო, რომ კითხვის ნიშნის ქვეშ იდგა მისი გადარჩენაც კი.

ნაციონალურად განწყობილი ისტორიკოსები ეთიოპიური სახელმწიფოს წარმავლობის ფესვებს ჩვენს წელთაღრიცხვამდე მეორე ათასწლეულში ეძებენ. ეთიოპიის ისტორია, რომლის ერთ-ერთ ფუძემდებლურ მითად მეფე სოლომონის ამბავი რჩება, მჭიდროდა დაკავშირებულია აბრაამისეული რელიგიების ისტორიასთან. ეთიოპიის ტერიტორიაზე ებრაელების ცხოვრებას უკავშირებენ ტაძრის ჩამონგრევამდე პერიოდს, ეთიოპიელ მართლმადიდებლებს სჯერათ, რომ აკსუმში ინახება აღთქმის კიდობანი, ხოლო პირველი ჰიჯრა (მუსლიმანების გადასახლება მექადან რელიგიური დევნის გამო) სწორედ ეთიოპიაში მოხდა.

მისტიკური მემკვიდრეობა და სამხედრო ძლევამოსილება საუკუნეების მანძილზე წარმოადგენდა ძალაუფლების საფუძველს ეთიოპიის მმართველებისთვის, რომლებიც თავიანთ ერთ დროს მრავალფეროვან ქვეყანას მართავდნენ მკაცრი შიდა ასიმილაციისა და საგარეო ექსპანსიის პოლიტიკით.

მაგრამ ეს სიმტიკეები შეირყა, როდესაც ამოხეხული ჯარისკაცები 1991 წლის მაისში პროვინციიდან ადის აბებაში შევიდნენ და ადრე საბჭოთა კავშირის მხარდაჭერით მოსარგებლე დიქტატორი მენგისტუ ჰაილე მარიაში ჩამოაგდეს.

მემარცხენე განმათავისუფლებელმა მოძრაობამ პირობა დადო, რომ დაწერდა კონსტიტუციას, რომელიც თვითგანსაზღვრების უფლებას მისცემდა ეთიოპიის 90-ზე მეტ სხვადასხვა ხალხს და შესაძლებელს გახდიდა პოლიტიკურ-ეკონომიკური უთანასწორობის დაძლევის, მაგრამ სკეპტიკოსებს ეეჭვებოდათ, რომ აფრიკის რქის ყოფილი უძლიერესი სახელმწიფო გარდასახვას მოახერხებდა.

როდესაც 1993 წელს ჩრდი-

ლო-აღმოსავლეთ პროვინცია ერთდროულად დამოუკიდებლობას მისცა ხმა და მიიღო კონდეც, ამან არა მხოლოდ ჩამოაჭრა ეთიოპიას ზღვაზე გასასვლელი, არამედ გააჩინა სეპარატიზმის აბოპრეტების საფრთხეც.

საუკუნის მეოთხედი გავიდა და ადის აბებაში განწყობა მნიშვნელოვნად შეიცვალა. 2001-დან 2013 წლამდე პერიოდში ეთიოპიის ეკონომიკა ყოველწლიურად საშუალოდ 7%-ზე მეტით იზრდებოდა. ეთიოპია აღმოჩნდა ერთადერთი აფრიკული ქვეყანა, რომლის განვითარების ტემპი უტოლდებოდა „აღმოსავლეთაზიური ვეფხეების“ განვითარების ტემპს, თანაც მან ამას ნახშირწყალბადოვანი ბუმის ან დიდი სამთომომავლო სექტორის გარეშე მიაღწია.

ეკონომიკური სასწაული ქვეყანას დაეხმარა სილატაკისთან გამკლავებაში, მილიონობით ადამიანი გამოვიდა სილატაკის, უქონლობისა და ავადმყოფობის ჩაკეტილი წრიდან. მოსახლეობა, რომელიც 1980-იან წლებში დაახლოებით 40 მილიონს შეადგენდა, ლამის 100 მილიონამდე გაიზარდა. ეთიოპიამ შეძლო, 2015 წლისათვის ბავშვების სიკვდილიანობა შეემცირებინა ათასწლეულის განვითარების მიზნების დონემდე და, დიდი ალბათობით, იმავე შედეგებს მიაღწევს შიდასა და მალარიის წინააღმდეგ ბრძოლაშიც.

ქვეყანა წარმატებით ებრძვის ასევე შემოსავლების არამდგრადობას და გაუნათლებლობას. რამდენიმე წლის განმავლობაში ეთიოპიური მარცხეული კულტურების რეკორდული მოსავლების წყალობით მილიონობით გლეხი, სავარაუდოდ, თავს დააღწევს „წარმადობის ხაფანგს“, რომელიც ისტორიულად იყო სილატაკის მიზეზი.

ეკონომიკურმა აღმავლამ მმართველ „ეთიოპიის ხალხ-

ეთიოპიის პრემიერ-მინისტრი აბი აბი. 2015 წლის 23 მარტი

ეთიოპია არის ერთ-ერთი საუკეთესო მაგალითი იმისა, რასაც ხშირად «არალიბერალურ აფრიკულ სახელმწიფოებრიობას» უწოდებენ სოლემ. «ეთიოპიის ხალხთა რევოლუციური-დემოკრატიული ათწლეულის განმავლობაში მიმდინარე ომის შემდეგ შეძლო მტკიცე პოლიტიკური წესრიგის დამყარება, შიგა და გარეო საფრთხეებისგან თავის დაცვა. ის ქმნის ქმედუნარიან სახელმწიფოებრივ ინსტიტუტებს და ამყარებს კონსტიტუციონალურ ეთიოპიურ სფეროზე. ეკონომიკის სამართავი სიმაღლეები დაკავებულა იმ სახელმწიფო სანარმოების ან საქმიანი ელიტების მიერ, რომლებიც მჭიდრო კავშირში არიან „ეთიოპიის ხალხთა რევოლუციური-დემოკრატიული ფრონტთან“. უკანასკნელ საპარლამენტო არჩევ-

თა რევოლუციურ-დემოკრატიულ ფრონტს“ საშუალება მისცა, განეხორციელებინა თავისი ამბიციური პროექტები სახელმწიფოებრივი მშენებლობის დარგში. ეს პროექტები მკვეთრად განსხვავდება ვამინგტონური კონსენსუსისგან მისი არჩევითი დემოკრატიისა და ეკონომიკური ლიბერალიზმისგან. ეთიოპია არის ერთ-ერთი საუკეთესო მაგალითი იმისა, რასაც ხშირად «არალიბერალურ აფრიკულ სახელმწიფოებრიობას» უწოდებენ სოლემ. «ეთიოპიის ხალხთა რევოლუციური-დემოკრატიული ფრონტმა» ორი ათწლეულის განმავლობაში მიმდინარე ომის შემდეგ შეძლო მტკიცე პოლიტიკური წესრიგის დამყარება, შიგა და გარეო საფრთხეებისგან თავის დაცვა. ის ქმნის ქმედუნარიან სახელმწიფოებრივ ინსტიტუტებს და ამყარებს კონსტიტუციონალურ ეთიოპიურ სფეროზე. ეკონომიკის სამართავი სიმაღლეები დაკავებულა იმ სახელმწიფო სანარმოების ან საქმიანი ელიტების მიერ, რომლებიც მჭიდრო კავშირში არიან „ეთიოპიის ხალხთა რევოლუციური-დემოკრატიული ფრონტთან“. უკანასკნელ საპარლამენტო არჩევ-

ნებზე „ეთიოპიის ხალხთა რევოლუციური-დემოკრატიული ფრონტმა“ და მისმა მოკავშირეებმა 547 ადგილიდან 545 დაიკავეს. ეს პარტია მკაფიოდ იცავს სახელმწიფოებრივ პოზიციებს, ფლობს შედარებით ვიწრო სოციალურ ბაზას, სამაგიეროდ მშვენივრადაა ორგანიზებული, რომელიც აინფორმირებული მხარდებელი ბრძოლისა და ჩინეთის კომუნისტურ პარტიასთან მჭიდრო თანამშრომლობის შედეგია. ამ უკანასკნელთან „ეთიოპიის ხალხთა რევოლუციური-დემოკრატიული ფრონტს“ მტკიცე კავშირი აქვს და მისგან იღებდა კონსულტაციებს, როდესაც 2005-დან 2010-წლამდე საკუთარ რიგებში ზუთი მილიონი ახალი აფრიკის მიზიდვას ცდილობდა. აფრიკის არც ერთ ქვეყანაში „ჩინური მოდელის“ თაობაზე ისე დამაჯერებლად არ საუბრობენ, როგორც ეთიოპიაში.

განიტკიცა რა ძალაუფლება საკუთარ ქვეყანაში, ეთიოპიის ხელისუფლება გასულ ათწლეულს დაუბრუნდა, პერიოდს, როდესაც ქვეყნის პრემიერმინისტრი მელეს ზანაუი იყო (1991-2012) და როდესაც ქვეყანას რეგიონული ამბიციები აწუხებდა. ამ ამბიციების

საკვანძო ელემენტი იყო იმ დიადი ეთიოპიის იდეა, რომელიც ბოლოს და ბოლოს შეასრულდება თავის ისტორიულ დანიშნულებას — განთავისუფლდებოდა სილატაკის მარნულებისგან და მთელ აფრიკას გაუძღვებოდა წინ.

განსვენებული პრემიერის თვალსაზრისით, საგარეო პოლიტიკა მუდამ ურდევ კავშირში იყო საშინაო პოლიტიკასთან. ერთი მხრივ, მელესს ესმოდა, რომ ალიანსების შექმნითა და ეთიოპიის საერთაშორისო რეპუტაციის გაუმჯობესებით იგი ქვეყნის ეკონომიკას და „ეთიოპიის ხალხთა რევოლუციური-დემოკრატიული ფრონტის“ რეჟიმს ამყარებდა. მეორე მხრივ კი, მას სწამდა, რომ შიგა პრობლემებით გამკლავების შემთხვევაში ეთიოპია შეძლებდა, აფრიკისთვის ჩამოემორებინა „უიმედო კონტინენტის“ დამლა.

ამის გამო პრემიერმინისტრი ცდილობდა, კარგი ურთიერთობა დაემყარებინა სხვადასხვა პარტიორებთან; ამასთანავე, მას მიაჩნდა, რომ არ შეიძლება, მოკავშირეების რომელიმე ჯგუფზე ძალიან დიდი იმედს დამყარება, რათა არ გახდეს მთლიანად მასზე დამოკიდებული. შედეგად მე-

ლეს საუკეთესო მეგობრობა ჩამოყალიბდა ტონი ბლერთან, ბილ კლინტონთან, ბილ გეიტსთან და ჟოზეფ სტიგლიცთან. იგი სტუმრობდა ხოლმე სამხრეთ კორეასაც, რათა შეესწავლა სამხრეთკორეული ეკონომიკური სასწაული და დიდი ინფრასტრუქტურული პროექტების ეკონომიკას ძინტაოსთანაც განიხილავდა.

ერთსა და იმავე დროს იგი სიამოვნებით გამოდიოდა განვითარებადი მსოფლიოს სახელით და წარმოადგენდა აფრიკას დიდი ოცეულის სამიტებზე, გლობალური დათბობის პრობლემებისადმი მიძღვნილ სამიტებზე, განიკითხავდა გლობალური ეკონომიკური პოლიტიკის უსამართლობას და თავისი კონტინენტის მარგინალიზაციას.

მელესის პერიოდში ადის-აბება, მიუხედავად „ეთიოპიის ხალხთა რევოლუციური-დემოკრატიული ფრონტისა“ და ჩინეთის კომუნისტურ პარტიას შორის კავშირისა, ვამინგტონისთვის ასრულებდა ადგილობრივი „შერიფის თანამშენის“ როლსაც ტერიტორიის ნინააღმდეგ გლობალურ ომში. ეთიოპიელი დიპლომატები, გენერლები და მწვერვალები აქამდეც რჩებიან აშშ-ის საკვანძო მოკავშირეებად აფრიკის ტერიტორიაზე, ნითელ ზღვასა და ადენის ყურეში.

ახლა, როდესაც ამერიკაში ბევრი ეჭვის თვალთ უყურებს ძველ მოკავშირეებს ევროპეში, კენიასა და საუდის არაბეთში, ეთიოპიელი მეგობრების საიმედოობა და ფექტიანობა განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი ხდება.

მელესი, მისი მემკვიდრე ჰაილე მარია დესალენი და პარტიის გავლენიანი პოლიტიკური დიად ეთიოპიას ხედავს, როგორც კეთილსმყოფელ რეგიონულ ჰეგემონს, რომელიც ხელმძღვანელობს პრინციპით: რაც კარგია ეთიოპიისთვის, კარგია მთელი აფრიკის რქისთვის.

ადის აბება ზრდის თავის გავლენას რეგიონულ ორგანიზაციებზე დაყრდნობით.

რეგიონული უსაფრთხოების სფეროში ეთიოპია ცდილობს, ალკეითოს კონფრონტაციები (მან გაეროს ეგვიპტის ათასობით მშვიდობისმყოფელი განალაგა სუდანსა და სამხრეთ სუდანს შორის სასაზღვრო რაიონში), შეაჩეროს კონფლიქტები (ის შუამავლის როლში გამოდის სამხრეთ სუდანში სამოქალაქო ომის შეწყვეტის მოლაპარაკებებში) და ეწინააღმდეგება ტერიტორიულ (მუდმივად ახორციელებს სამხედრო ოპერაციებს სომალის დაჯგუფება „აშ-შაბაბის“ წინააღმდეგ). ▶

მარცხენა

ბაჩანის პოლიცია ტაროისტული აქტი აკრძავს

გავრცელებული ცნობით, დაკავებულია დაქორწინებული წყვილი, ისინი ფრანკფურტთან ახლოს აიყვანეს. მათ საცხოვრებელ სახლში პოლიციამ ასაფეთქებელი მონოციკლიკები, ცეცხლსასროლი იარაღი, ასევე ხელსაწყოები, რომლებიც ბომბის გააქტიურებისთვის არის საჭირო, და სხვა შეიარაღება აღმოაჩინა. ექვმიტანილებს პოლიცია რამდენიმე კვირის განმავლობაში აკვირდებოდა, მას შემდეგ, რაც ცოლ-ქმარმა უჩვეულოდ დიდი რაოდენობის ქიმიური ნივთიერება შეიძინა. წყვილმა თანხის გადარიცხვის დროს სხვა სახელები მიუთითა. გამოძიებლების ცნობით, დაკავებული მამაკაცი „ალ ქაიდას“ ქსელთან არის დაკავშირებული.

პოლიცია

ნაცვლად იმისა, რომ რეალურად შეაჩერონ ბირთვული საფრთხე, კლინტონი და ობამა დგამენ კაბუკის პიესას „ჩვენი დროის მსოფლიო“, რათა ამომრჩეველები დაარწმუნონ, ვითომდა რაიმეს აკეთებენ. მათთვის პირადი უფრო მნიშვნელოვნად იქცა, ვიდრე მასობრივი განადგურების იარაღის გავრცელების შეჩერების ამოცანები.

ეთიოპიის გრძელვადიანი სტრატეგია ეფუძნება რეგიონულ ინტეგრაციას ენერგეტიკული და სანაოსნო ინფრასტრუქტურის ირგვლივ. ძირითადი იდეა ისაა, რომ რეგიონი მიიღებს ეთიოპიას იმ ათასობით მეგავატი ელექტროობის ექსპორტირებით, რომელსაც ცისფერი ნილოსა და ეთიოპიის მდინარეების ჰიდრო-ელექტრო სადგურები გამოიმუშავებენ.

ეს ფინანსურად მომგებიანი იქნებოდა როგორც ეთიოპიისთვის, ასევე მისი მეზობლებისთვისაც, რომელთაც ენერჯია ესაჭიროებათ, თუმცა ეს შეცვლიდა რეგიონულ ბალანსსაც ადის აბებას სასარგებლოდ და დაასუსტებდა ნაირობის, ხარტუმსა და ქაიროს.

„ეთიოპიური ალორძინების დიადი კაშხლის“ მშენებლობა არის ერთი დიდი პროექტი ნილოს აუზში მთელი განლაგების შეცვლის გულახდილი მცდელობა. საუბარია აფრიკის უდიდეს ინფრასტრუქტურულ პროექტზე. „ეთიოპიური ალორძინების დიადი კაშხლის“ რეზერვუარის ერთმა მოცულობამ უნდა შეცვალოს ჰიდროპოლიტიკური სტატუს-კვო, რომელიც ათწლეულების მანძილზე უზრუნველყოფდა ეგვიპტეს რეგიონულ პოლიტიკაში არაპროპორციული გავლენით.

რეგიონული ინტეგრაციის თაობაზე ეთიოპიის ხალხთა რეგულაციური-დემოკრატიული ფრონტის წარმოდგენლები გულისხმობს ეკონომიკურ ურთიერთდამოკიდებულებას, ოღონდ უპირატესად ეთიოპიურ პირობებზე. შედარებით უპირატესობა, რომლითაც ეთიოპიას ჰიდრო-ელექტრო სადგურები უზრუნველყოფს, არანაკლებ მნიშვნელოვანია, ვიდრე აბსოლუტური უპირატესობა, რომლისკენაც მისწრაფვის ადის აბება „ურთიერთ სარგებელზე“ საუბრისას.

მაგალითისთვის ავიღოთ გახმაურებული „ნილოსის შეთანხმება“, რომელსაც 2015 წლის მარტში ხელი მოაწერეს ეგვიპტემ, ეთიოპიამ და სუდანმა. მის შემადგენლობაში შემავალი „დეკლარაცია პრინციპების შესახებ“ მოიცავს

სანაოსნო დაგების დარეგულირების მექანიზმის ჩანასახს და აღიარებს, რომ ნილოსის ზედა ნაწილში განთავსებული ქვეყნები, ისეთები, როგორც ეთიოპია, უფლებამოსილი არიან, ელექტრო ენერჯიის წარმოებას პრიორიტეტად მიიჩნევენ.

ამრიგად, ქაიროში მმართველი გენერალი აბდელ ფათახ ას-სისი, ფაქტობრივად, აღიარებს, რომ ეთიოპია, და არა ეგვიპტე, ახლა ნილოსზე ყველაზე გავლენიან ქვეყნად იქცა. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, ეთიოპიის იდეა ნელ-ნელა ხორციელდება. აფრიკული ქვეყნებიც და არაბულიც აცნობიერებენ, რომ ახლა ადის აბებასთან ურთიერთობების აწყობა სჯობს, ვიდრე დროის გაჭიანურება და ბოლოს იძულების წესით თანამშრომლობა კიდევ უფრო გაძლიერებულ ეთიოპიასთან.

მსოფლიო ბანკის ეკონომისტებს, ელჩებსა და არაკომერციული ორგანიზაციების თანამშრომლებს ამფოთებით ეთიოპიის სოციალური სისტემის არასაკმარისი სტაბილურობა, ამოუძირკვავი სიღატაკე სოფლებში და მილიონობით ეთიოპიელის უკმაყოფილება სამოქალაქო თავისუფლებების უკმარისობის გამო.

საგარეო პოლიტიკაშიც არ არის ყველაფერი კარგად: ეთიოპია აკავებს კონფლიქტებს სამხრეთ სუდანსა და სომალში, მაგრამ ვერ ახერხებს კონფლიქტების გადაჭრას, რადგან რეგიონში ისტორიულადაა ფესვგადგმული ადის აბებას მიმართ უკმაყოფილება და ეს ხელს უშლის მას ნეიტრალური შუამავლის როლის შესრულებაში. უფრო მე-

ტიც, ეთიოპიაში ძალადგანი სტრუქტურების ხელმძღვანელობა თითქოს ჩაიცილა იმაზე, რომ ერთრეასთან შეინარჩუნონ ურთიერთობის მოდელი „არც ომი, არც მშვიდობა“. ამასთან, ეთიოპიელ ქორებს არ შეუძლიათ რაიმე უფრო მეტი შემოთავაზება, ვიდრე ამ ქვეყნის მუდმივი შეკავებაა.

ეთიოპიის ეკონომიკას ერთრეის პორტები სჭირდება, მაგრამ ადის აბებას არ აქვს არც საიმედო გეგმა მეზობელი სახელმწიფოს კოლაფსის შემთხვევისათვის, რაც დევნილთა უდიდეს ნაკადებს განაპირობებს, არც ამ ქვეყანაში რეფორმების ხელის შეწყობისათვის.

ეთიოპიამ დიდი გზა გაიარა საუკუნის მეოთხედის წინ გადატანილი შავი დღეების შემდეგ. ის უდავოდ ალორძინების გზაზეა როგორც საშინაო საქმეებში, ისე საერთაშორისო არენაზე. მის ხალხს არასდროს ჰქონია უფრო მეტი საფუძველი ოპტიმიზმისა და მომავლისადმი რწმენისთვის. ეთიოპიის გეგმები, რომელთა თანახმადაც ნილოსის აუზის რესურსები აღარ უნდა იყოს კონკურენციისა და დაუნდობელი ომების საბაზი და უნდა იქცეს სიღარიბესთან, უმუშევრობასთან და კლიმატის ცვლილებებთან ერთობლივი ბრძოლის საფუძველად, მსოფლიო მხარდაჭერას იმსახურებს. ამასთან, ეთიოპიის ხელმძღვანელობას ესმის, რომ მისთვის უკიდურესად რთული იქნება, დაარწმუნოს მეზობლები საკუთარი განზრახვების სინამდვილეში და რომ ამის სწრაფად გაკეთება ვერ მოხერხდება.

რეგიონში, სადაც ურთიერთდამოკიდებულება ისტორიულად პოლიტიკურ პრობლემად ითვლება და არა ეკონომიკურ შესაძლებლობად, ეთიოპიური სტრატეგია ბუნებრივად აწყდება ნეგატიურ რეაქციებს. იმაზე, შეძლებს თუ ვერა ქვეყანა ამ საკითხში წარმატების მიღწევას, დამოკიდებულია როგორც მისი სხვა მიღწევების სიმტკიცე, ისე აფრიკული რქის მოზაიკა.

Foreign Affairs

ამერიკას ბირთვული ღალატი ელის?

ბირთვულ ღალატში ახალი არაფერია.

ეს მოხდა 1940-იან წლებში, როდესაც ამერიკის კომუნისტური პარტიის წევრებმა მანჰეტენის პროექტის საიდუმლოებები ჩუმად გადასცეს სტალინურ საბჭოთა კავშირს, რომელმაც მას საშუალება მისცა, 1949 წელს — ხიროსიმა და ნაგასაკის ტრაგედიებიდან სულ რაღაც ოთხ წელიწადში აეფეთქებინა თავისი პირველი ბომბი. ღალატი კიდევ განმეორდა, როდესაც პაკისტანელმა ბირთვულმა ფიზიკოსმა ა. კ. ხანმა, რომელიც შოლანდურ ბირთვულ საწარმოში მუშაობდა, ბომბის საიდუმლოებები პაკისტანს გაუზიარა. ამბობენ, რომ ახლა პაკისტანური ბირთვული არსენალი ჯიჰადისტების თავდასხმისგან არ არის დაცული.

ლუციურ საზოგადოებაზე და ანტიდასავლურ სირცხვილზე, ასევე აქვს საკუთარი შესაძლებლობების ილუზორული რწმენა, რომ მოელაპარაკება მათ და თავის მხარეს გადაიბირებს.

ეს რბილადაა ნათქვამი. პროფესორ პენსონს უნდა ახსოვდეს, რომ ევროპული რომანტიზმის ორი მთავარი ინიციატორი ჟან-ჟაკ რუსო და რიხარდ ვაგნერი იყვნენ. შეურაცხადი ლიდერები მსოფლიოსთვის იშვიათობას სულაც არ წარმოადგენს, მაგრამ დავუბრუნდეთ კითხვას, დგას თუ არა ამერიკა ბირთვული ღალატის წინაშე.

ამგვარ ღალატში ახალი არაფერია, ხიროსიმა და ნაგასაკის ტრაგედიების შემდეგ ეს ორჯერ მოხდა, შესაძლოა, მეტჯერაც. ადამიანები, რომლებმაც სტალინს გადასცეს მანჰეტენის პროექტის საიდუმლოებები, რომანტიკოსები იყვნენ და სჯეროდათ, რომ კეთილ საქმეს აკეთებდნენ.

ახლა ამერიკის პრეზიდენტი ძალზე უპასუხისმგებლოდ ეკიდება საკუთარ მოვალეობას, დაიცვას მსოფლიო წარმოუდგენელი საფრთხისგან. რაკი კარიბის კრიზისი 1963 წელს მოხდა, მისთვის ეს ძველი ისტორიაა. ობამას უსასარულოდ სჯერა თავისი შინაგანი ხმის, სჯერა უფრო მეტად, ვიდრე მაღალი რანგის სამხედრო და პოლიტიკური ხელმძღვანელებისა.

როდესაც ობამა რაიმეს გადაწყვეტს, მის თვალსაზრისს ველარაფერი შეცვლის.

უდავოა, რომ მილიონობით ლიბერალი ობამას ძალზე რომანტიკულად ადამიანად მიიჩნევს, დარწმუნებულია, არის თუ არა ის არაადექვატური.

American Thinker

ჰარი ტრუმენის პერიოდში მოყოლებული ამერიკის პრეზიდენტების უმეტესობა უდიდეს ძალისხმევას ხარჯავდნენ, რომ როგორმე შეეჩერებინათ ბირთვული იარაღის გავრცელება. 1963 წლის კარიბის კრიზისი, რომელიც ბირთვულ ეპოქაში ყველაზე სახიფათო მომენტად იქცა, გამონეველ იქნა რუსეთის მცდელობით, განეთავსებინა კუბაში ბირთვული რაკეტები. რამდენიმე დღის წინათ ობამამ კარიბის კრიზისზე განაცხადა: „არ ვარ დაინტერესებული იმ ბრძოლების წარმოებით, რომლებიც ჯერ კიდევ ჩემს დაბადებამდე დაიწყო... (ცივი ომი, დიდი ხანია, დასრულდა“.

ისეთი შთაბეჭდილება იქმნება, თითქოს ისტორია მისი დაბადებით იწყება. ისტორია ახსოვს ყველას, გარდა თავისუფალი მსოფლიოს ლიდერისა.

დასკვნა: ბილ კლინტონმა კაპიტულაცია გამოაცხადა ჩრდილოკორეული ბირთვული იარაღის წინაშე, ბარაკ ობამამ კი — ირანულის წინა-

შე. ეს მომკვდინებელი ფაქტებია, რომლებიც მკაცრ განკითხვას იმსახურებენ. თუ ამ საბრძოლო მასალებიდან თუნდაც ერთი აფეთქდება მრისხანების შემოტევის გამო, ადვილი წარმოსადგენია, რას უამბობენ ამ ფაქტის შესახებ ისტორიკოსები აღშფოთებულ მსოფლიოს.

ნაცვლად იმისა, რომ რეალურად შეაჩერონ ბირთვული საფრთხე, კლინტონი და ობამა დგამენ კაბუკის პიესას „ჩვენი დროის მსოფლიო“, რათა ამომრჩეველები დაარწმუნონ, ვითომდა რაიმეს აკეთებენ. მათთვის პირადი უფრო მნიშვნელოვნად იქცა, ვიდრე მასობრივი განადგურების იარაღის გავრცელების შეჩერების ამოცანები.

ისტორიკოსმა ვიქტორ დევის პენსონმა რამდენიმე დღის წინათ გამოთქვა ვარაუდი, რომ ობამას წამოადგენები მსოფლიოზე ძალიან ჰგავს რაღაც საყმანვილო რომანტიულ ფანტაზიებს.

„პრეზიდენტს აქვს ყმანვილი იარაღის წინაშე, ბარაკ ობამამ კი — ირანულის წინა-

ადის აბება

ჩინა

წელს ჩრდილოეთი კორეაში 15 მაღალჩინოსანი სიკვდილით დასაჯეს

ჩრდილოეთ კორეის ლიდერის გადაწყვეტილებით, ბოლო ოთხი თვის განმავლობაში 15 მაღალჩინოსანი სიკვდილით დასაჯეს. გავრცელებული ცნობით, მაღალჩინოსნებს მთავრობის საწინააღმდეგო ქმედებების განხორციელება ედებოდათ ბრალად. მათ შორის იყო მეტყველების მინისტრიც, რომელსაც სახელმწიფო პოლიტიკის გაკრიტიკება ედებოდა ბრალად. ჩრდილოეთ კორეის ლიდერმა კიმ ჩენ ინმა 2013 წელს სიკვდილით დასაჯა თავისი ბიძაც, რომელიც ქვეყნის ხელისუფლებაში მეთრე პირი იყო. მას კორუფციაში და ეკონომიკური ვითარების გაუარესებაში დასდეს ბრალი.

რატომ განაპირობებს პირადი თავისუფლებების გაფართოება დემოკრატიულ კატასტროფებს? იმიტომ, რომ კულტურა, რომელიც ადამიანების კოლექტიურ ცხოვრებას მოჯახის ირგვლივ არ აყალიბებს, ქმნის ისეთ პოლიტიკასა და ისეთ სტრუქტურებს, რომლებიც მოჯახის საზიანოდ ინდივიდს აყენებს პრივილეგიებზე მდგომარეობაში.

არაპირდაპირი გავლენები, რვენ სომეხი ევროპელები პარტი

ევროპის ქვეყნები, უკვე დიდი ხანია, აქტიურად არიან დაკავებული სექსუალური განათლებით, მაგრამ ამჯერად მათი მიზანი არ არის ორსულობის თავიდან აცილება, პირიქით — შობადობის გაზრდაზე ფიქრობენ. დანია, ისევე, როგორც მთელი რიგი სხვა ევროპული ქვეყნებისა, სულ უფრო მეტად წუხს ქვეყანაში დაბალი შობადობის გამო. ეს შემოფოთება კიდევ უფრო მწვავედება ფინანსური და ეკონომიკური კრიზისის ფონზე, ახალგაზრდობის უმუშევრობის მაღალი დონის გამო, რადგან ამ პირობებში ადამიანებ ნაკლებად ფიქრობენ, გახდნენ მშობლები.

მოგაპალი არის ათი, ვინც ვიღაცს არენ, ანუ ადამიანებს, რომელთაც თავი ხმოვანების არის, მოკნიანებს, გავრავლებს გარეის შესახებ სულ სხვაგვარი იდეები უბრალოდ, ვიღაც თანამედროვე სოფლიოში მხოვრავს ადამიანთა უმეტესობას

იტალიის ჯანდაცვის მინისტრმა თებერვალში იტალიას „მომაკვდავი ქვეყანა“ უწოდა. გერმანია სულ უფრო მეტ ფულს ხარჯავს საოჯახო სუბსიდიებზე, მაგრამ შედეგი ჯერაც არ ჩანს. საბერძნეთში გაიმყვებულმა დემარსიამ კიდევ უფრო შეამცირა ქვეყანაში შობადობის მაჩვენებლები. დანიაში კი 1970-იანი წლების დასაწყისიდან მოყოლებული შობადობა ე. წ. თაობათა ჩანაცვლების კოეფიციენტი ნაკლებია. ეს კოეფიციენტი ერთ ქალზე ორ ბავშვზე ოდნავ მეტს გულისხმობს. ამის გამო ქვეყანაში მოსახლეობის კლება შეინიშნება.

„ჩვენ უნდა გამოვიდეთ, უნდა შევიცვალოთ კულტურული ჩვევები, რათა უახლოეს წლებში შევძლოთ ტენდენციის შეცვლა“, — დასძინა მან. მსოფლიოს განვითარებული ქვეყნები ითვლიან მოსახლეობის დაბერების შედეგად მიყენებულ ზარალს, რომელსაც მოსდევს საპენსიო ანაზღაურების მატება და ჯანდაცვის ხარჯები. ხოლო იტალია, რომელიც ექვსი წლის მანძილზე მესამედ აღმოჩნდა რეცესიის მდგომარეობაში, განსაკუთრებით სუსტია.

„მრავალი წლის განმავლობაში უსაფრთხო სექსზე და ორსულობის თავიდან აცილებაზე ვსაუბრობდით, — ამბობს არასამთავრობო ორგანიზაცია Sex and Society-ს ნაციონალური დირექტორი მარინა ლომპოლიტი, — უცებ კი დავაფიქრდით: იქნებ ღირს, დავიწყოთ იმაზე ლაპარაკი, თუ როგორ უნდა დაორსულდეთ?“

ეს ყველაფერი ევროპისთვის ახალი არ არის. აი, ამონარიდი რამდენიმე წლის წინანდელი სტატიიდან: „ცივილიზაცია დამოკიდებულია ტრადიციული ოჯახის სიჯანსაღეზე. ეს განწყობა ანბანურ ჭეშმარიტებად იქცა სოციალ-კონსერვატორებისთვის, რომლებსაც, როგორც წესი, არ შეუძლიათ ახსნან, კონკრეტულად რა იგულისხმება ამაში.“

განსვენებულმა სოციოლოგმა პარვარდიან — კარლ ციმერმანი იცოდა, რომ ეს სწორედ ასეა, ოღონდ მან ისიც იცოდა, თუ რატომაც ასე. 1947 წელს მან დაწერა დიდი ნივნი, რომელშიც ცივილობა, აეხსნა, თუ რატომ განიცდის დასავლეთის ახლანდელი ცივილიზაცია ოჯახის ისეთსავე კრიზისს, როგორც თავის დროზე ძველი საბერძნეთისა და რომის დაცემა განაპირობა. მისი კლასიკური შრომა Family and Civilization (ოჯახი და ცივილიზაცია) ახლახან გამოიცა შემცირებული სახით და ის სავსეა წინასწარმეტყველებებით, რომლებიც იმსახურებს ფართო საზოგადოების ყურადღებას.

როდესაც საჭირო ხდება ადამიანთა დარწმუნება, რომ აუცილებელია მეტი ბავშვის გაჩენა, ეს პრობლემის სიღრმეზე მიანიშნებს.

„ჩვენ ძალზე ახლოს ვართ განუხლებლობის ზღვართან, როდესაც ახალშობილები სრულად ვეღარ ჩაანაცვლებენ გარდაცვლილებს. ეს იმას ნიშნავს, რომ ჩვენ მომავლადი ქვეყანა ვართ, — განაცხადა იტალიის ჯანდაცვის მინისტრმა ბეტატრიჩე ლორენციმ. — ამგვარ სიტუაციას კოლოსალური შედეგები მოჰყვება ყველა სექტორისათვის: ეკონომიკის, საზოგადოების, ჯანდაცვის, პენსიებისა და სხვათათვის.“

ციმერმანი წერს, რომ ყველა ცივილიზაციაში არსებობს ოჯახის სამი სახეობა. ეს სახეობებია „ნდობის“ კლანური-თემური ოჯახები, რომლებიც

ჭარბობენ აგრარულ საზოგადოებებში. საშუალო ტიპის „სამიანო“ ოჯახი, რომლისთვისაც დამახასიათებელია ოჯახი, როგორც მთავარი რეალი ძლიერი და ფართო ნათესაური კავშირებით (ძირითადად დამახასიათებელია განვითარებადი ცივილიზაციებისთვის) და მესამე ტიპის „დაჩეხილი“ ოჯახები, რომელთათვისაც ნიშანდობლივია სუსტი კავშირები ძირითადი ოჯახის შიგნით და რომელთაც ძირითადად განვითარებულ, ნამყვან ცივილიზაციებში ვხვდებით.

როდესაც მეზობელ საუკუნეში რომის იმპერია დაეცა, სუსტი და დაჩეხილი რომაული ოჯახები ჩაანაცვლა ბარბაროსების თემების მტკიცე ოჯახებმა.

სამედველობა მიიჩნევა, რომ სოციალური სტრუქტურა, რომელმაც განაადგურა ერთმანეთთან განუწყვეტილი მეომარი კლანები და ინდივიდუალური თავისუფლება მისცა, უფრო შესაფერისია საზოგადოების სტაბილურობისათვის. ამის გამო ის საუკუნეების მანძილზე აყალიბებდა ევროპულ ოჯახს, რომელსაც ოჯახური კერის ჩვეულებას უწერდავენ.

როდესაც მეზობელ საუკუნეში რომის იმპერია დაეცა, სუსტი და დაჩეხილი რომაული ოჯახები ჩაანაცვლა ბარბაროსების თემების მტკიცე ოჯახებმა.

სამედველობა მიიჩნევა, რომ სოციალური სტრუქტურა, რომელმაც განაადგურა ერთმანეთთან განუწყვეტილი მეომარი კლანები და ინდივიდუალური თავისუფლება მისცა, უფრო შესაფერისია საზოგადოების სტაბილურობისათვის. ამის გამო ის საუკუნეების მანძილზე აყალიბებდა ევროპულ ოჯახს, რომელსაც ოჯახური კერის ჩვეულებას უწერდავენ.

საზოგადოებრივი ცხოვრების განვითარებისათვის საკუთრივად დასავლეთის კულტურული ალორმინების პერიოდში ხდებოდა, მაგრამ შემდგომ კულტურა ტრადიციებიდან ინდივიდუალიზმისკენ გადაიხარა. ამრიგად, XVIII საუკუნიდან „ატომისტური“ ოჯახი დასავლეთში კულტურულ ნორმად იქცა. მაგრამ პრობლემაც ესაა. საზოგადოება, რომელსაც მართავს დაჩეხილი ოჯახის მოდელი და სუსტდება მისი ნევრების შემზღვევა ვალდებულებები, აღარ ზადებს თვითგადარჩენისათვის საკუთრივად. ამგვარი საზოგადოების ნევრების ყურადღება ფოკუსირდება დღევანდელ სიამოვნებებზე და დროთა განმავლობაში ამგვარი საზოგადოება წყვეტს არსებობას ადამიანების უკმარისობის გამო, რაც ადასტურებს იმას, რომ მას არ გააჩნია სიცოცხლის ნება.

საზოგადოებრივი ცხოვრების განვითარებისათვის საკუთრივად დასავლეთის კულტურული ალორმინების პერიოდში ხდებოდა, მაგრამ შემდგომ კულტურა ტრადიციებიდან ინდივიდუალიზმისკენ გადაიხარა. ამრიგად, XVIII საუკუნიდან „ატომისტური“ ოჯახი დასავლეთში კულტურულ ნორმად იქცა. მაგრამ პრობლემაც ესაა. საზოგადოება, რომელსაც მართავს დაჩეხილი ოჯახის მოდელი და სუსტდება მისი ნევრების შემზღვევა ვალდებულებები, აღარ ზადებს თვითგადარჩენისათვის საკუთრივად. ამგვარი საზოგადოების ნევრების ყურადღება ფოკუსირდება დღევანდელ სიამოვნებებზე და დროთა განმავლობაში ამგვარი საზოგადოება წყვეტს არსებობას ადამიანების უკმარისობის გამო, რაც ადასტურებს იმას, რომ მას არ გააჩნია სიცოცხლის ნება.

ლებშიც ძლიერი დასკვნები არსებობს შობადობის სასარგებლოდ, დროთა განმავლობაში კვდება; მაგრამ კვდება ის კულტურებიც, რომლებსაც არ აქვთ შობადობის ხელშემწყობი მძლავრი რელიგია.

პოლიტიკური მოღვაწე, პუბლიცისტი და კონსერვატიზმის იდეოლოგიის მამა მერკი ერთსქესიანი ქორწინებების წინააღმდეგ ამბობდა:

ქორწინების შესახებ ჩვენი წარმოდგენების რადიკალური ტრანსფორმაცია დასავლეთში დაიწყო, სულ მცირე, ასი წლის წინათ და ამას უამრავი მიზეზი ჰქონდა. გეების აქტიურობა მხოლოდ ერთ-ერთი მიზეზია და უფრო გვიანდელ დამატებას წარმოადგენს. ტრადიციული ოჯახის გახლეჩილობა და დასუსტება კაპიტალიზმის იდეოლოგიისა და დინამიკური კულტურის, ასევე, ინდივიდუალიზმის პირობებში გრძელდება, რაც სერიოზულ შედეგებამდე მიდის. როგორც სოციოლოგებმა განსაზღვრეს, განქორწინებები და არასრული ოჯახები, რომლებიც 1960-იანი და 1970-იანი წლების სექსუალური რევოლუციის შემდეგ გაჩნდა, ბავშვებისთვის ნამდვილ კატასტროფად იქცა. ბევრი ჩვენგანი აცნობიერებს, რომ, მიუხედავად ქორწინების ინსტიტუტში გაჩენილი ნეგატიური ცვლილებებისა, მან სუსტად, მაგრამ მაინც შეინარჩუნა თავისი პირველყოფილი დანიშნულება: გააჩინოს ბავშვები და შექმნას მათი ზრდისა და განვითარებისთვის საკეთილდღეო გარემო. როდესაც ჩვენ ვუყურებთ ქორწინებას არა როგორც ჩვენზე ფორმირების ინსტიტუტს, არამედ რაღაცას, რაც შევიძლია, შევქმნათ და დავანერგოთ საკუთარი შეხედულებისამებრ; როდესაც ჩვენთვის ქორწინება ხდება მხოლოდ ორი ადამიანის ერთმანეთისადმი სიყვარულის გამოხატულება, ამგვარი კავშირების განმამტკიცებელი ვალდებულებები ძალზე სუსტდება. ერთსქესიანი ქორწინებების აღიარება ნიშნავს ყოველგვარი კავშირის განწყვეტას ძველ თვალსაზრისთან და ამის გამოსწორება უკვე შეუძლებელი იქნება.

მომავალი არის მათი, ვინც შვილებს აჩენს, ანუ ადამიანების, რომელთაც თავი ცხოვრების არის, ქორწინების, ბავშვების გაჩენის შესახებ სულ სხვაგვარი იდეები უტრიალებთ, ვიდრე თანამედროვე მსოფლიოში მცხოვრებ ადამიანთა უმეტესობას.

საეა თუ ისე, თავის ნიგნში ციმერმანი საუბრობს იმაზე, რომ ისტორიის განმავლობაში ევროპის ერთმა სახელმწიფომ ვერ შეძლო, საკანონმდებლო ცვლილებებით აემალღებინა შობადობა. როდესაც ადამიანები აღარ თვლიან საჭიროდ ბავშვების გაჩენას და ოჯახის შექმნას, ეს ქვემოთ მიმავალი გზაა.

რატომ? ციმერმანი თავად არ იყო რელიგიური ადამიანი, მაგრამ აღიარებდა, რომ მთავარი პრობლემა რწმენის დაკარგვაა. რელიგიები, რომ-

The American Conservative

ნატოს

ნატოს სწრაფი რეაგირების ძალებს აქვთ უკმაყოფილო

ნატოს გენერალური მდივნის — იენს სტოლტენბერგის განცხადებით, ალიანსი „ნატოს რეაგირების ძალებს“ 13 ათასი ჯარისკაციდან 30 ათასამდე ზრდის. ეს განცხადება სტოლტენბერგმა პორტუგალიის საგარეო საქმეთა მინისტრ რუი მამეტესთან შეხვედრაზე გააკეთა. ინფორმაცია შეხვედრის თაობაზე ნახტოს ოფიციალურ საიტზე განთავსებული. ალიანსის გენერალურმა მდივანმა პორტუგალიელ კოლეგას ასევე შეახსენა, რომ ევროპაში დამატებითი იქმნება 5-ათასიანი სწრაფი რეაგირების დაჯგუფება „მონინავე ძალები“. „ნატოს სწრაფი რეაგირების ძალები“ მაღალტექნოლოგიური და მრავალეროვნული ჯარია, რომელიც სახმელეთო, საჰაერო, საზღვაო და სპეციალური დანიშნულების შენაერთებისაგან შედგება.

იმიტომ, რომ GOOGLE-ის ქალაქუფლები მსხვერპლი არ აღმოჩნდა, საკმარისია, შეწყვიტო მისი სერვისებით სარგებლობა... არსებობს სხვა საძიებო სისტემები, რომლებიც არ უთვალთვალებენ მომხმარებლებს. მგალობითად, ფრანგული QWANT-ი, რომელიც საქმეში GOOGLE-ს არ ჩამოუვარდება და უფრო მოხერხებული ინტერფეისიცი კი აქვს. სამწუხაროდ, ადამიანებს ინტერნეტში ახასიათებთ, ჩვევებმა კი უკვე ღრმად გაიდგა ჩვენში ფესვები.

Google-ს ნაკრძობი ქალაქუფლება თითოეულ ჩვენგანზე

Google-მა ჩვენ შესახებ თითქმის ყველაფერი იცის: რას ვკითხულობთ, სად ვმუშაობთ, ვისთან ვმეგობრობთ, სად ვიმყოფებით მოცემულ მომენტში... ცოტა ხანში კი მას კიდევ უფრო მეტი ეცოდინება: რა მდგომარეობაშია ჩვენი ჯანმრთელობა და ფინანსები... სინამდვილეში მის ხელთაა უფრო დიდი ძალაუფლება, ვიდრე ყველასათვის კარგად ნაცნობ „უფროს ძმას“ აქვს.

Google ჩვენი ჩარევის გარეშე აგროვებს უამრავ მონაცემს თითოეულ ჩვენგანზე. ამას უამრავი ფაქტი ადასტურებს. მაგალითად, როდესაც ინტერნეტში შედიხართ ახალი ამბების გასაცნობად, Google უშალს გადაგამისამართებთ თქვენი ქვეყნისადმი მიძღვნილ გვერდზე. ეს იმაზე დასაჯობებულია, თუ სად იმყოფებით მოცემულ მომენტში, ანუ თქვენს ადგილმდებარეობას მუდმივად უთვალთვალებენ. გარდა ამისა, თუ მზისგან დამცავი სათავსოს ძებნას დაიწყებთ Google-ის მეშვეობით, მომდევნო რამდენიმე კვირის განმავლობაში ყველგან გადაწყვეტილებით ამგვარი სათავსოების რეკლამებს ჩვენს მოთხოვნებს მოსაძებნად ავტომატურად შევსებთ იმაზე დამოკიდებულებით, რასაც უკვე ვეძებდით წარსულში. ჩვენი ყოველი ნაბიჯი იწვევს.

ხერხებული ინტერფეისიცი კი აქვს. სამწუხაროდ, ადამიანებს ინტერნეტში ახასიათებთ, ჩვევებმა კი უკვე ღრმად გაიდგა ჩვენში ფესვები. Google-ს პირდაპირი წვდომა აქვს მსოფლიოს მასშტაბით. თავისი საბაზო ფუნქციონის, ანუ ინფორმაციის ძიების წყალობით, Google-მა მოახერხა, ხელში ჩაეგდო პირადი მონაცემების უდიდესი მასა. საძიებო სისტემა შუამავლად იქცა გამყიდველსა და მყიდველს შორის. მას მხოლოდ გააძლიერა საშუალებები აკლდა და, სხვათა შორის, ეს უკვე გააძლიერებული საკითხია. ეს დაკავშირებულია იმასთან, რომ ამ სანარმოებმა ყველაზე უკეთ იციან მომხმარებელთა გეოგრაფიის, ფინანსური შესაძლებლობების და დანახარების რაოდენობა. ჩვენ საბაზრო ეკონომიკის ჩანაცვლების ეპოქაში შევდივართ.

Google ნაბაზს უზარმაზარობას, როგორც თავის ქალს ქოვს. ის პირადი მონაცემებით ყიდულობს კომპანიას, როგორც შეიქცაა წინ აღუდგან მის მსოფლიო გზაგადასასვლელს. ეს სწავა გეოგრაფიისა და კარგი ფულის სანაცვლოდ, მაგრამ პროცესი უწყვეტად მიმდინარეობს.

მთელ რიგ ტექნოლოგიურ დარგებში Google-ის მასშტაბურ გეგმებზე უამრავი მინიშნება მეტყველებს. რომც არ განვიხილოთ მონაცემთა უდიდესი მასივების დამუშავება, კომპანია დაკავებულია მძლავრის გარეშე მავალი ავტომატური შექმნის შექმნით. Google შეისყიდის სანარმოებს, რომლებიც დაკავებული არიან რუკებისა და მარშრუტების შედგენით. ხელოვნური ინტელექტი, რობოტოტექნიკა, კრაუდსორსინგი... — Google ინვესტიციებს არ იშურებს ტექნოლოგიების ამ თანამედროვე დარგებისთვის.

მსმელთა Google-ზე გარკვეულწილად დამოკიდებულება: Google Earth, Google News, Google Scholar. ყოველივე ეს მათ ინფორმაციასთან წვდომისათვის ესაჭიროებათ. Google News-ი მსოფლიოში პრესის უმსხვილეს აგრეგატად იქცა. ის აყალიბებს ინფორმაციის კატეგორიებსა და იერარქიებს. Google წყვეტს, თუ რომელი მათგანი იმსახურებს მეტ ყურადღებას; რა არის ყველაზე მნიშვნელოვანი მილიონობით ადამიანი-სათვის და რა უნდა დაიმარხოს მილიონობით სხვა სიახლის ქვეშ.

განვითარებაზე. ამას ადასტურებს საექსპერტო ჯგუფი Google Ideas ფორმირება, ჯგუფისა, რომელიც მიზანმიმართულად იბრძვის ექსტრემიზმის, ისლამიზმისა და ოს-კურანტიზმის წინააღმდეგ. Google-ს შეუძლია, პირდაპირი გავლენა მოახდინოს ჩვენს ტვირზე. ის გვაყალიბებს, როგორც მომხმარებლებს, მაგრამ გვაშტერებს კიდევ? ძნელი სათქმელია, მაგრამ უდავოა, რომ მუშაობის, აზროვნებისა და მახსოვრობის ჩვეულებები ნამდვილად შეგვეცვალა. ახლა ტვირის სხვა ოლქები გამოიყენება. Google არ არის დაკავებული პროპაგანდით, ამ სიტყვის ტრადიციული გაგებით, მაგრამ მას შეუძლია, საერთო მასში გამაორჩილოს ერთი აზრი და ჩაახშოს დანარჩენები. სინამდვილეში Google არ ცდილობს, თავს მოგვასხიოს რაიმე მსჯელობა ან აზრი, მაგრამ ცვლის ცოდნისა და მსჯელობის ჩვეულების დამახასიათებელ ჩვევებს; მათი შეცვლით კი გვეცვლის ჩვენც. ეს გაუცნობიერებელი, მაგრამ სავესებით რეალური ძალაუფლება, თანაც ის „უფროს ძმას“ ბევრად მრავალმხრე და რთულია... Atlantico

99 წლის დავიდ როკოვლას გული შეეპყრო ბადაუნს

ამერიკელ მილიარდერ დევიდ როკოვლას, რომელსაც იენისში 100 წელი უსრულდება, გული შეეპყრო ბადაუნს. პირველად მილიარდერმა გული 61 წლის ასაკში, ავტოავარიის შემდეგ გადაინერგა. ამჯერად გულის გადაინერგვის ოპერაცია კერძო ქირურგებმა ჩაატარეს. ოპერაცია 6 საათი გრძელდებოდა, მეორე დღეს როკოვლამ პრესკონფერენცია ჩაატარა. მილიარდერი ჟურნალისტებთან განაცხადა, რომ გვემავს, იცოცხლოს 200 წლამდე, ხოლო დღევანდელი საიდუმლოდ სიცოცხლისადმი სიყვარული მიაჩნია.

სტონების კაუჩინები ბანკოკში

ესტონეთის პრეზიდენტი ტომას ჰენდრიკ ილვესი და მისი მეუღლე ეველინ ილვესი 30 აპრილს ოფიციალურად განუცხადებენ. პრეზიდენტის ადმინისტრაციის ცნობით, 1 მაისიდან ეველინ ილვესი ველარ ისარგებლებს პრეზიდენტის მეუღლისთვის მინიჭებული შეღავათებით. ისინი ერთობლივად გააგრძელებენ შვილის — კადრი კეიუს აღზრდას. პრეზიდენტის მეუღლე ეველინ ილვესი შარშან პაპარაცებმა ტალინის ერთ-ერთ ბარში ახალგაზრდა მამაკაცთან ერთად ფოტოზე აღებულებს.

შინაგარე

ჩვილმა ნანგრევებში 22 საათი გაატარა

ფოტო, რომელზეც თვეების ბავშვი ნანგრევებიდან ამოიყვანა, ნებალის მიწისძვრის ერთგვარ სახედ იქცა. 25 აპრილს მომხდარი კატასტროფის შედეგად 6000-ზე მეტი ადამიანი გარდაიცვალა, ორჯერ მეტი კი — დაშავდა. გადარჩენილი ბავშვის სახელი სონიკ უაუაია, ის მხოლოდ ოთხი თვისაა. კატანდუში ბავშვის სახლი 8-ბალიანი მიწისძვრის შედეგად დაინგრა, ბიჭუნა კი ნანგრევებში მოყვა. მამამ სამხედროებს შვილის ძებნაში დახმარება სთხოვა, ისინი დღხანს ეძებდნენ ბავშვს, როცა პიუნის იმედი დაკარგეს და ნახვლა დააპირეს, მოულოდნელად მამას შვილის ტირილის ხმა შემოესმა. ჯარისკაცებმა სონიკი ნანგრევებიდან ამოიყვანეს, სადაც მან 22 საათი გაატარა. საავადმყოფოში გადაყვანის შემდეგ გაიკვია, რომ მას არანაირი დაზიანება არ მიუღია.

ბატონმა ალექსანდრე ჭაჭიამ ამჯერადაც წარმოადგინა მდიდარ ლიტერატურულ და ინფორმაციულ მასალაზე დაფუძნებული ღრმა ანალიზი, რომელშიც კრიტიკის ქარცეცხლში გაატარა დასავლეთის ძველენების აპოლოგიათა მცდელობა, დააკინონ საბჭოთა კავშირის როლი მეორე მსოფლიო ომში გამარჯვებაში, და მცდელობა, შეთხზან მითი დასავლეთის გადაწყვეტილებით როლზე ფაქტობრივი გერმანიის დამარცხებაში.

კიდევ ერთი დაუპინუარო დღე მოსკოვში

2015 წლის 28 აპრილს რუსეთის დედაქალაქ მოსკოვში ჩატარდა დიდ სამამულო ომში გამარჯვების 70 წლისთავისადმი მიძღვნილი გამარჯვებულთა საერთაშორისო ფორუმი დევიზით — „ერთობით მოპოვებული დიადი გამარჯვება“, რომელშიც მონაწილეობდა ყოფილი საბჭოთა კავშირის მოკავშირე რესპუბლიკების ომის ვეტერანები და ცნობილი პიროვნებები. ფორუმი ჩატარდა პოკლონაია გორაზე 1941-1945 წ.წ. დიდი სამამულო ომის მუზეუმში. საქართველოს დელეგაციის მინვევა-გამგზავრების ორგანიზატორი იყო არასამთავრობო ორგანიზაცია „ისტორიული მემკვიდრეობა“ (ხელმძღვანელი ტარიელ გაგნიძე). დელეგაციაში იყო 11 კაცი — საზოგადოების წარმომადგენლები და დიდი სამამულო ომის ვეტერანები.

ფორუმი დაიწყო პლენარული სხდომით, რომელზეც გამოტანილი იქნა 10 მოხსენება. სხდომაზე მოხსენებით წარდგა ცნობილი ქართველი საზოგადო მოღვაწე ალექსანდრე ჭაჭია (არ გადავაჭარბებთ, თუ ვიტყვით, რომ მისი სიტყვა საუკეთესო იყო — 15-წუთიანი გამოსვლა ექვსჯერ გააწყვეტინეს ტაშით). სხვა მოხსენებები მოხსენიებული იქნა სექციური სხდომებზე. მათ შორის, **ირაკლი უბილაძის** მოხსენება თემაზე: „საზოგადოებრივი ორგანიზაციების როლი ისტორიული მემკვიდრეობის შენარჩუნებაში“. სულ ფორუმზე გამოტანილი იყო 50 მოხსენება, რომლებიც ასახავდა მოცემული რეგიონების წვლილს დიდი სამამულო ომის გამარჯვებით დაგვირგვინებაში.

დასანანია, რომ ისეთ გონიერ, მაღალი ინტელექტის ადამიანს, როგორც ბატონი ალექსანდრე ჭაჭია, დღეს საქართველოში ფუნქცია არ აქვს, არადა, როგორ გვჭირდება ასეთი ადამიანები. აქვე შეუძლებელია, არ აღვნიშნოთ ერთი მეტად უცნაური და მავნე ტენდენცია ისტორიული მოვლენის, ისტორიული სინამდვილის მიჩუმებისა.

მინდა თანხმდებოდეს და დისკუსიას, და მთავრობაში იყავით და ხართ წამოსაქვავალი? სტალინი რომ არა, გერმანიის ჩაქმის წინადაც სანატრალი გაგისდებოდათ, თუ, სხვათაშორის, მომავლინებოდით ამ ქვეყანას.

თქვენს საფიცარ დასავლეთის მაინც შეხედეთ — ნაპოლეონი შეიძლება კარგი მხედართმთავარი იყო, მაგრამ აგრესორი გახლდათ, მთელი ევროპა გადათელა და უამრავი სისხლი დაღვარა, მაგრამ საფრანგეთში მასზე ცუდს ვერავის დააცდენინებთ. გერმანიაში ფაშისტების საფლავებსაც უფლიან, მხოლოდ ფაშისტური სიმბოლიკა მოაშორეს. სტალინის პატივს სცემდა, მის გენიას ყველა მისი თანამედროვე მსოფლიო ლიდერი აღიარებდა, მათ შორის, დაუძინებელი მტრებიც; თქვენ კი რა ასეთი უვიცობა-უმადღურობის სენი შეგეყარათ?!

ყველა ომს ჰყავს მთავარსარდალი — სად გაგონილა ომი მთავარსარდალის გარეშე?! ვინ ხელმძღვანელობდა საბჭოთა კავშირის ომის დროს და ვინ იყო მთავარსარდალი, რომელმაც განაპირობა ეს დიადი გამარჯვება? ყველასთვის ცნობილია, რომ მსოფლიოში ეს პიროვნება იყო დიდი სტალინი. **ყველაზე ამაზრზვნი და დიდი უსინდისობა არის ის, რომ სტალინის ფინიშიანი ყველაზე უფრო მის საშოკოლოზია მიჩუმდებიან და, თუ ოფიციალურ დონეზე ვინმე მიიხსენებენ, — მხოლოდ უარყოფითად.**

ვატივცემულ მთავარსარდალს, ახლანდელს და ყოფილს, და სტალინზე აუბის მთქმელებო, რა აუბს სტალინს თქვენი საქაბაბელი? ის სომ არა, რომ მისი გენიის წყალოვანობით (და ცოტაც ჩვენი, იმ საშინელი ომის გადაწყვეტილებით ვეტიარანების დაღმავრილი სისხლის), დედა-

გასეირნება, რომელიც გაგრძელდა 4 საათს. გამოვემშვიდობეთ გემის თანამშრომლებს და წამოვედით სასტუმროში, სადაც 19 საათზე მიწვეული ვიყავით რესტორანში საზეიმო ბანკეტზე, სადაც შესულდა სხვადასხვა ხალხთა სიმღერები, მათ შორის, ქართული „გაფრინდი შავი მერცხალო“, რომელმაც დიდი მონონება დაიმსახურა. სუფრა იყო მეტად მდიდარი, მრავალფეროვანი კერძებით, ნაირგვარი სასმელთა და წვევებით. ომის ვეტერანებმა ახალგაზრდები დავლოცეთ და ვუთხარით, რომ ჩვენი მოვალეობა სამშობლოს წინაშე მის დაცვადა და შრომაში დიდებულად მოვიხადეთ და ახლა ესტაფეტას მათ გადავცემთ. ასე დასრულდა რუსეთის

დედაქალაქში ჩვენი ერთი დღე, რომელიც გადატვირთული კი იყო, მაგრამ დაღლა არ გვიგრძნია. დასასრულს, დასკვნის სახით უნდა აღვნიშნოთ, რომ მოსკოვის ფორუმზე ჩვენი, ომის ვეტერანების, დასწრება იყო მეტად სასარგებლო და სასიამოვნო. გაგვაოცეს მასპინძლებმა, იყვნენ მეტად თბილი და ყურადღებიანი. მოგვათავსეს ხუთვარსკვლავიან სასტუმროში. ყველანაირად ცდილობდნენ, ესიამოვნებინათ ჩვენთვის, ყოველ ჯერზე ხაზს უსვამდნენ ჩვენადმი პატივისცემას. წამოსვლისას აეროსტრეტი, სამთავრობო სტუმრების ოთახში დაგვასვენეს თვითმფრინავის გადმოფრენამდე, ხოლო შემდეგ მანქანებით პირდაპირ მიგვიყვანეს და

ჩაგვსეს ლაინერში. იქ განცდილი ყველა პოზიტივის აღწერა შეუძლებელია საგაზეთო წერილში. როგორც ომის ვეტერანები, დაეძინეთ, რომ რუსეთში ომის ვეტერანებს დიდ პატივს სცემენ და უფრთხილდებიან. უღრმესი მადლობა მოსკოველებს ასეთი კარგი მიღებისთვის და არასამთავრობო ორგანიზაცია „ისტორიული მემკვიდრეობას“ ამ ღონისძიებაზე ჩვენი დასწრების ორგანიზებისთვის. **დავით დევიტარაშვილი, სერგო პირაიანი, შოთა ბუაქაი, დიდი სამამულო ომის ვეტერანები თბილისი. 3 მაისი, 2015 წ.**

დაგვიჩვენებთ სახელმწიფოების ვებგვერდებს (პენსიონერთა) საზოგადოებრივი ორგანიზაციების საერთაშორისო კავშირი

საქართველოს ომის, შრომის და სამხედრო ძალის ვებგვერდებს კავშირის საბჭოს თავმჯდომარის, რ. დ. ნახაიშვილს

პატივცემულ რევაზ დავითის ძე! საკოორდინაციო საბჭოსა და პირადად ჩემი სახელით გულითადად გილოცავთ თქვენ, რევაზ დავითის ძე, საქართველოს ომის, შრომისა და შეიარაღებული ძალების

ყველა ვეტერანს ფაშისტურ დიადი გამარჯვების 70 წლისთავს, რომელიც ჩვენ მოვიპოვეთ საბჭოთა კავშირის ყველა მოქმედი ხალხის ძალების გაუგონარი დაძაბვით. ამ გამარჯვების მისაღწევად მილიონობით ჩვენმა ბაბუამ, მამამ, დედამ, ძმამ და დამ, თანაპოლკელმა გასწირა სიცოცხლე. სამარადისო ხსოვნა და დიდება მათ!

ჩვენი მტრები ყველანაირად ცდილობენ, გააშალონ, დააკინონ მნიშვნელობა ჩვენი დიადი გამარჯვებისა, საბჭოთა ადამიანის გამირობისა, რომელმაც ევროპის ქვეყნები და სრულიად მსოფლიო ფაშისტური ტირისგან იხსნა. ვეტერანები სულის სიღრმემდე აღშოთებული ვართ ასეთი დამოკიდებულებით დიადი იუბილეადმი. ვეტერანთა საერთაშორისო

კავშირი გისურვებთ ჯანმრთელობას, გაერთიანებას, ერთგულებას იმ ადამიანების ანდერძისადმი, რომლებმაც სიცოცხლე განირცხა დიადი გამარჯვებისთვის. **ღრმა პატივისცემით, საკოორდინაციო საბჭოს ხელმძღვანელი ა. სოროკინი, ფლოტის აღმირალი**

საგანგებო მდგომარეობა აიოვას შტატში

აიოვას შტატში ფრინველის გრიპის გავრცელების გამო საგანგებო მდგომარეობა გამოცხადდა. „როიტერის“ ცნობით, შტატის გუბერნატორმა პრევენციული ზომების მიღება მას შემდეგ გადაწყვიტა, როცა ფრინველთა რამდენიმე ფერმაში ვირუსი აღმოაჩინეს. აიოვა, რომელიც ამერიკის შტატებში კვერცხის წარმოებით პირველ ადგილზეა, მესამე შტატია, რომელშიც ფრინველის გრიპის გამო საგანგებო მდგომარეობა გამოცხადდა. ვირუსის გავრცელების თავიდან არიდების მიზნით გასულ თვეს კიდევ ორ შტატში — მინესოტასა და ვისკონსინში გამოაცხადეს საგანგებო მდგომარეობა.

BIRD FLU

საერთაშორისო გეოგრაფიული გახიზნა

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ყაზახეთი — ბუნებრივი რესურსებით მდიდარი ქვეყანა სენტრალურ აზიაში

გეოგრაფიული და დემოგრაფიული მონაცემები

ყაზახეთი (ოფიც. რესპუბლიკა ყაზახეთი) აზიის სახელმწიფოა, რომელიც მდებარეობს კასპიის ზღვას, ქვედა ვოლგისპირეთს, ურალს, ციმბირს, ჩინეთსა და შუა აზიის შორის. ჩრდილოეთითა და დასავლეთით ესაზღვრება რუსეთს, აღმოსავლეთით — ჩინეთს, სამხრეთით — ყირგიზეთს, უზბეკეთსა და თურქმენეთს, აქვს სანაპირო ზოლი კასპიის ზღვასთან.

ყაზახეთის ტერიტორიის დიდი ნაწილი უდაბნოა (36%), სტეპებს 35% უკავია 35%, ტყეებს — 5,9%; სამხრეთიდან აღმოსავლეთამდე, ყირგიზეთსა და ჩინეთის საზღვრების გასწვრივ გადაჭიმულია ტიან-შანის მთათა სისტემის ჩრდილოეთი ქედი. ყაზახეთის უმაღლესი წერტილია **ხან-ტანგის პიკი (6995მ)**, უდაბლესი **კარაგაის ღრმული (132 მ** ზღვის დონის ქვევით) მანგილაყის ნახევარკუნძულზე.

ყაზახეთის ტერიტორიაზე მიედინება რამდენიმე მდინარე, რომელთა სიგრძეც 1000 კმ-ს აღემატება. მათ შორის: **ირტიში — 4,2 ათასი კმ; სირდარია — 2,2 ათასი კმ; ილი — 1,4 ათასი კმ.**

უდიდესი ტბები: კასპიის ზღვა (უდიდესი ტბა მსოფლიოში), ბალხაში (მსოფლიოს უდიდეს ტბებს შორის მ-13), არალის ზღვა; ალაკოლი; ზაისანის; ტენგიზი; სელიტიანი, სანსაიკოლი.

კლიმატი. ყაზახეთის კლიმატი კონტინენტურია. ზაფხულობით ტემპერატურა პლუს 45 გრადუსს აღწევს, ზამთარში მინუს 45-ს.

ფლორა. ქვეყანაში ხარობს მცენარის 6 ათასზე მეტი სახეობა. გავრცელებულია საქსაული, ტიან-შანის ნაძვი, ციმბირის სოჭი და სხვ.

ფაუნა. ყაზახეთის ტერიტორიაზე ბინადრობს: საიგაკი; ზაზუნა; კურდღელი; ვეირანი; ჯიქი; არტარი; მურა დათვი და სხვ.

ყაზახეთის **ტერიტორია 2,7 მლნ კმ-ს შეადგენს** (მე-9).

მოსახლეობა. ყაზახეთში,

ასტანა

2015 წლის 1 თებერვლის შეფასებით, **17,4 მლნ კაცი** ცხოვრობს (63-ე): ყაზახები — 10,5 მლნ; რუსები — 3,7 მლნ; უზბეკები — 500 ათასი; უკრაინელები — 321 ათასი; თათრები — 204 ათასი; გერმანელები — 180 ათასი; მცირე რაოდენობით არიან აზერბაიჯანელები, ქურთები, ტაჯიკები, კორეელები, ყირგიზები, ებრაელები და სხვ.

დედაქალაქი: ასტანა (852 ათასი).
უდიდესი ქალაქები: ალმა-ატა (ალმატი) — 1,5 მლნ; შიშაქანი 854 ათასი; ყარაბანდა — 485 ათასი.

ოფიციალური ენები: **ყაზახური** და **რუსული.**
დამოუკიდებლობის დღე: **1991 წლის 16 დეკემბერი.**

მეურთველობის ფორმა და რეალიზაცია

ყაზახეთის რესპუბლიკა დემოკრატიული რესპუბლიკაა. სახელმწიფოში პირველი პირია პრეზიდენტი. ამჟამად ყაზახეთის პრეზიდენტია **ნურსულთან ნაზარბაევი**; პრემიერმინისტრი **ქარინ მასიმოვი.**

საკანონმდებლო ორგანო პარლამენტი შედგება ორი პალატისგან: სენატისა და (ზედა პალატა) და მეჯლისისგან.

რელიგია. ყაზახეთი მრავალკონფესიური ქვეყანაა. ყველაზე მეტად გავრცელებულია

ისლამი და ქრისტიანობა (მართლმადიდებლობა). მუსლიმანთა წილი შეადგენს 70%-ს (11,3 მლნ), ქრისტიანების - 26,3% (4,2 მლნ), ბუდისტების 0,01% (14,7 ათასი), იუდეველების — 0,03% (5,3 ათასი). სხვა რელიგიების — 0,02%. ათეისტების — 2,8% (451,5 ათასი).

ეკონომიკა

ყაზახეთში განვითარებულია სამთომომპოვებელი მრეწველობა. აქტიურად მოიპოვებენ ქვანახშირს, ნავთობს, ბუნებრივ აირს, ურანს, რკინის მადანს, ტყვიას, თუთიას, ბოქსიტებსა და სხვა სასარგებლო წიაღისეულს. ამ ქვეყანაში თავიანთი საწარმოები აქვთ ისეთ გიგანტ კომპანიებს, როგორცაა: „შვედროლ“, „სამსუნგი“, „ელ ჯი“, „პანასონიკი“. კომპანია „მაიკროსოფტის“ რეგონული შტაბბინა ალმა-ატასთან მდებარეობს.

განვითარებულია, აგრეთვე, სოფლის მეურნეობის დარგებიც. მოჰყავთ ხორბალი, მზესუმზირა, ბამბა, ბალჩუული კულტურები. მისდევენ ცხვრის, აქლემისა და ცხენის მოშენებას.

ყაზახეთის მთლიანი შიგა პროდუქტი **264,9 მლრდ დოლარს** შეადგენს (41-ე). ეს მაჩვენებელი მოსახლეობის ერთ სულზე **13,2 ათასი დოლარია.**

ვალუტა: ტენგე (185,5 ტენგე = 1 დოლარს)
ინტერნეტდომენი: kz
სატელეფონო კოდი: +7
სათაობრივი სარტყელი: UTC+5 და UTC+6

პრეზიდენტის სასახლე

ნაპროვოლი ბექატ ატა

კურიდაკი ყაზახურად
კურიდაკი ყაზახეთში ძალიან პოპულარული კერძია, რომელსაც ხორცისა (ცხვრის, საქონლის) და ბოსტნეულისგან ამზადებენ.

ინგრადაინეტაპი:

* ხორცი 800 გრ	* ქმარი — 50 მლ
* ხაზვი — 3 თავი	* მზესუმზ. ზეთი — 50 გრ
* კარაქი ან ქონი — 150 გრ	* დაფნის ფოთოლი — 3 ც.
* ბულიონი — 250 მლ	* მარილი — 1 ს/კ
* ქინძი, ოხრაზუმი — 50-50 გრ	
* არაჟანი — 100 გრ	გარნირისთვის:
* დარიჩინი — 1 ჩ/კ	* კარტოფილი — 1,5 კგ
* შავი პილპილი — 1 ჩ/კ	* მწვანე ბარდა — 150 გრ
	* პომიდორი — 250 გრ
	* სტაფილო — 250 გრ

მომზადება:
1. ხორცი დაჭერით 30-40-გრამიან ნაჭრებად და შეწვით კარაქში ხაზვსა და პილპილთან ერთად. შემდეგ დაუმატეთ დაფნის ფოთოლი და მოშუშეთ დაბალ ცეცხლზე.
2. მოშუშვის დროს დაუმატეთ, ბულიონი, არაჟანი, დარიჩინი, მარილი და ქმარი.
3. კურდაკის გარნირისთვის, შევიძლიათ, გამოიყენოთ მოხარშული ან შემწვარი ხორციან ერთად ჩაშუშული კარტოფილი, მოხარშული სტაფილო, მწვანე ბარდა და პომიდორი.
4. სუფრაზე მიტანამდე კერძი წვრილად დაჭრილი მწვანელით მორთეთ.

ბაბაჯი ხათუნის მავზოლეუმი

კულტურა
ბოლო ხანს ყაზახეთში დაინყეს ეროვნული ტრადიციების აღდგენა. სულ უფრო მეტ პოპულარობას იხვეჭს ეროვნული ტანსაცმელი, იურტები (მომთაბარეთა გადასატანი საცხოვრებელი), ტიუბეტეიკა. მუსიკალური ინსტრუმენტები: დომბრა და კობიზი.

ყაზახურ ლიტერატურას საფუძველი ჩაუყარა პოეტმა, ფილოსოფოსმა, კომპოზიტორმა და განმანათლებელმა **აბაი ქუნანდაევი** (1845-1904).

თანამედროვე ყაზახი მწერლებიდან აღსანიშნავია: **ზაირ ასიმი, რაველ აიტკალიევი, ადალია ამრამბა, იური სარაბინსკი** და სხვ.

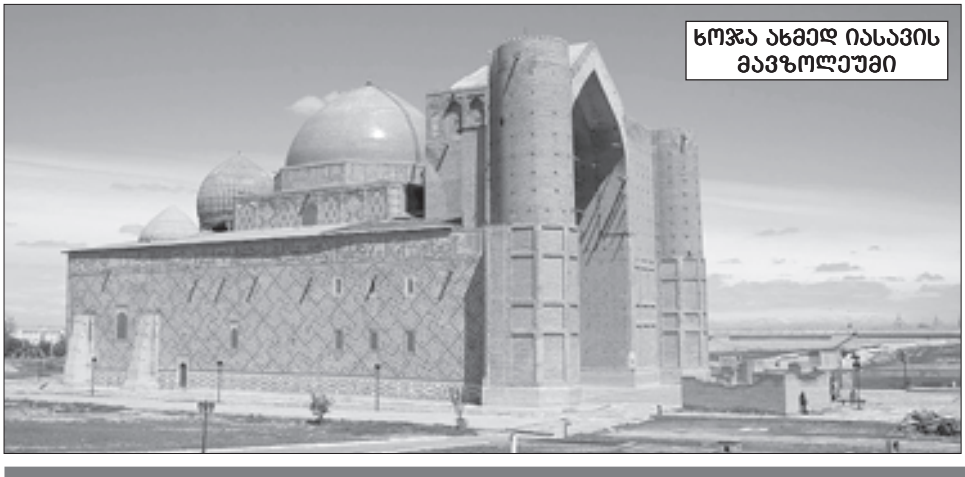
ღირსშესანიშნაობები: ალმა-ატაში მართლმადიდებლური ტაძარი, ყაზახეთის მუზეუმი; სასპორტო კომპლექსი მედუ; ქალაქ თურქესტანში სოჯა ახმედ იასავის მავზოლეუმი; ქალაქ ტარაში (სამჭოთა პერიოდში ქალაქი ჯამბული) ბაბაჯი ხათუნის მავზოლეუმი. ყარაგანდაში დიდი ბოტანიკური ბაღი.

მინის ქვეშა მერეთი ბეკეტ ატა მანგილაყის ნახევარკუნძულზე.

სამზარეულო

ყაზახეთის სამზარეულოს კერძები, ძირითადად, ხორცი-სა (ცხვრის, საქონლის, ცხენის) და ბალჩულისგან არის დამზადებული. ძირითად კერძებს მიეკუთვნება მოხარშული და შემწვარი პელმენები, აგრეთვე, მრავალნაირი მოხარშული ძეხვი კაზი. თევზის კერძებისგან კი პოპულარულია კოკტა-ლი ტირიფის ტოტზე წამოგებული, ნაკვერჩხლებზე შემწვარი თევზი ბოსტნეულით.

მოამზადა ნიკა კორინთელა

სოჯა ახმედ იასავის მავზოლეუმი

გაბედული მოქმედებების პერიოდია. საზოგადოების ყურადღებას მიიქცევინ ადამიანები, რომლებიც ორიგინალური იდეებითა და საქციელით გამოირჩევიან. წარმატებას მიაღწევენ კუროს, ტყუპისა და თხის რძის ნიშნებით დაბადებულები.

პოპოსკოპი

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

რას გვიჩვენებს ვარსკვლავები 6 - 12 მაისი ასტროლოგიური პერიოდი

ვერი 21 აპრილი - 20 აპრილი

შეიძლება, დაგეუფლოთ დაუკმაყოფილებლობის განცდა, რადგან გაურკვეველი იქნება, რა გელით მომავალში და როგორ უნდა გააკეთოთ სწორი არჩევანი.

არ შეეცადოთ ყველა წინააღმდეგობის ერთდროულად გადალახვას, უმჯობესია, ტაქტიკა შეცვალოთ და ყველაფერი თანმიმდევრულად აკეთოთ, სწორედ ასე მიიღებთ სასურველ შედეგს.

სასიკეთო პერიოდია რომანტიკული ურთიერთობებისთვის. თქვენ მიმზიდველი ხართ და სანაღმდეგო სქესის წარმომადგენლის ყურადღებას მიიპყრობთ და, თუ მოისურვებთ, თქვენი ურთიერთობა გაღრმავდება.

ამ პერიოდში თქვენს ჯანმრთელობას არაფერი ემუქრება, თუმცა ყოველთვის გახსოვდეთ, რომ ავტომობილი ფრთხილად, ყურადღების მქონი მძღოლის კონცენტრაციით უნდა მართოთ.

დადებითი დღე: 12 მაისი.
უარყოფითი დღე: 7 მაისი.

კურო 21 აპრილი - 21 მაისი

თუ ადმინისტრაციული და ორგანიზაციული საკითხების მოგვარებას შეეცდებით, სასურველ შედეგს მიიღებთ. სასიკეთო პერიოდია მოლაპარაკებების გასამართავად და დოკუმენტების გასაფორმებლად, თუმცა შესაძლოა, მატერიალურ-ფინანსური პრობლემების წინაშე აღმოჩნდეთ. ფინანსური სიძნელებები გაიძულებთ, ხარჯებს გადახედოთ და უფრო მომჭირნედ იცხოვროთ.

მეტი დრო გაატარეთ საყვარელ ადამიანთან, გაუზიარეთ მას თქვენი განცდები. სწორედ მასთან ურთიერთობით მიიღებთ პასუხს კითხვებზე, რომლებიც განსუხებთ. დაიცავით კვების რეჟიმი და ფიზიკურად მეტად დაიტვირთეთ!

დადებითი დღე: 11 მაისი.
უარყოფითი დღე: 8 მაისი.

ტყუპი 22 მაისი - 21 ივნისი

ტყუპისთვის ეს პერიოდი წარმატებული იქნება. განსაკუთრებით მათთვის, ვინც იაქტიურებს და შეუპოვრობას გამოიჩინებს. კოლეგები და ხელმძღვანელობა დააფასებენ თქვენს შემოქმედებით მიდგომას დასახული ამოცანების გადაწყვეტის მიმართ და შესაძლოა, კარიერაში წინ წაინიშნოთ, ეს თქვენს ფინანსურ მდგომარეობაზეც აისახება.

საყვარელ ადამიანთან, შესაძლოა, პრობლემები შეგექმნათ, მიზეზი კი იქნება თქვენ მიმართ წამოყენებული მოთხოვნები, რომელთა შესრულებასაც დროის უკმარისობის გამო ვერ ახერხებთ.

ამ პერიოდში თქვენი ენერგეტიკული პოტენციალი დაქვეითებულია, ამიტომ შეეცადეთ, მეტი დაისვენოთ და ვიტამინებით მდიდარი საკვები მიიღოთ.

დადებითი დღე: 11 მაისი.
უარყოფითი დღე: 6 მაისი.

ქირჩხი 22 ივნისი - 22 ივლისი

ფინანსურ პრობლემას, რომელიც შეიძლება თავს დაგატყდეთ, ახლობლების დახმარებით მოაგვარებთ, მოგინებთ ხარჯების შემცირებას.

კოლეგებში, სადაც მუშაობთ, დიდი იქნება დაპირისპირების ალბათობა და, თუ დაინყება ინტრიგების ხლართვა, თავი შორს დაიტყრეთ.

თქვენ ახლა ძალიან გჭირდებათ საყვარელი ადამიანის მზრუნველობა და თანადგომა, ამიტომ ეცადეთ, მასთან მეტი დრო გაატაროთ და ერთად დასახოთ პრობლემების მოგვარების გზები.

შესაძლოა, შეგექმნათ ენდოკრინული სისტემის პრობლემა ან თავი იჩინოს დაავადებამ, რომელიც დაკავშირებული იქნება ნივთიერებათა ცვლასთან.

დადებითი დღე: 12 მაისი.
უარყოფითი დღე: 6 მაისი.

ლომი 23 ივლისი - 22 აგვისტო

ყურადღება და გულისხმიერება გამოიჩინეთ თანამშრომლების მიმართ, რადგან მათთან ურთიერთობაში, შესაძლოა, შეგექმნათ პრობლემები, რომლებიც კონფლიქტში გადაიზრდება.

თავი აარიდეთ დიდ ფინანსურ ოპერაციებს და ნუ აიღებთ ვალს, რადგან მისი გასტუმრება ძალიან გაგიჭირდებათ.

შეყვარებული ლომები დილემის წინაშე აღმოჩნდებიან - განაგრძობენ თუ არა ურთიერთობას საყვარელ ადამიანთან, რომელთანაც ცოტა ხნის წინათ მგზნებარე რომანი ჰქონდათ. სწორ გადაწყვეტილებას გული გიკარნახებთ.

მოერიდეთ კონფლიქტურ სიტუაციებს, რადგან თქვენი ნერვული სისტემა ისედაც დაძაბულია. მეტი დრო გაატარეთ ბუნების წიაღში.

დადებითი დღე: 12 მაისი.
უარყოფითი დღე: 10 მაისი.

ქალწული 23 აგ. - 23 სექტემბ.

თუ თავს არ დაანებებთ ადამიანების გაკრიტიკებას, ვერდიქტის გამოტანას ვინ არის მართალი და ვინ არა, კონფლიქტს თავიდან ვერ აიცილებთ. ეს პერიოდი პირად ურთიერთობაში წარმოქმნილი უთანხმოების მოსაგვარებლად საუკეთესო არ არის, რადგან ობიექტური დასკვნების გამოტანა გაგიჭირდებათ.

საყვარელ ადამიანთან ურთიერთობა ჰარმონიულად წარიმართება, თუ დაპირებებს შეასრულებთ და ერთობლივად შეეცდებით საოჯახო პრობლემების მოგვარებას.

შესაძლოა, შეგექმნათ არტერიული წნევის პრობლემა, ამიტომ მიმართეთ ექიმს და ჩაიტარეთ გამოკვლევა მიზეზების დასადგენად.

დადებითი დღე: 11 მაისი.
უარყოფითი დღე: 6 მაისი.

სასწორი 24 სექ. - 23 ოქტ.

აქტიური მოქმედებების პერიოდია. გაბედულად დაიწყეთ ახალი იდეებისა და პროექტების განხორციელება. თუ უთანხმოება წარმოგეგმნებათ კოლეგებთან, დიდად ნუ ინერვიულებთ, რადგან ხელმძღვანელობა მხარს თქვენ დაგიჭერთ.

მოგეცემთ შესაძლებლობას, მეტი დრო გაატაროთ საყვარელ ადამიანთან და ოჯახის წევრებთან. თუმცა გამოორიციხული არ არის კონფლიქტი ნათესავებთან სადავო ქონებაზე.

ნერვული დაძაბულობის ფონზე, შეიძლება, თავი შეგახსენოთ კუჭ-ნაწლავის სისტემის ქრონიკულმა დაავადებამ, ამიტომ დაიცავით დიეტა.

დადებითი დღე: 9 მაისი.
უარყოფითი დღე: 6 მაისი.

მორიელი 24 ოქტ. - 22 ნოვ.

იმპულსურობა ცუდ სამსახურს გაგიჩვენებთ და თქვენი საქციელი, შეიძლება, სანაღმდეგო გაგიხდეთ. ამიტომ შეეცადეთ, თავაზიანობა და გულისხმიერება გამოიჩინოთ ყველას მიმართ - კოლეგებთან, ხელმძღვანელებთან თუ ოჯახის წევრებთან.

თქვენი ფინანსური მდგომარეობა სტაბილური იქნება და გაუთვალისწინებელი ხარჯებისთვის თანხის გადადებასაც შეძლებთ.

მარტოხელა მორიელები შეიძლება საპირისპირო სქესის საინტერესო წარმომადგენელს შეხვდნენ და არ არის გამორიცხული, დაქორწინებაზეც იფიქრონ.

დადებითი დღე: 9 მაისი.
უარყოფითი დღე: 6 მაისი.

მშვილდოსანი 23 ნოვ. - 21 დეკ.

კოლეგებთან თუ ოჯახის წევრებთან უთანხმოების მიუხედავად, დასახულ მიზნებს მაინც მიაღწევთ, თუმცა ამისთვის თქვენი პოზიციების მტკიცედ დაცვა და მუხლჩაუხრელი მუშაობა დაგიჭირდებათ.

საყვარელ ადამიანთან ურთიერთობაში ინიციატივა გამოიჩინეთ და მოუწყვეთ მას პატარა დღესასწაული ერთად წადით სადმე დასასვენებლად ან აჩუქეთ რამე ნივთი.

თავი დაანებეთ ეჭვიანობას და მოერიდეთ სტრესულ სიტუაციებს. დაიცავით კვების რეჟიმი და მეტი დრო გაატარეთ ბუნების წიაღში.

დადებითი დღე: 9 მაისი.
უარყოფითი დღე: 7 მაისი.

თხის რქა 22 დეკ. - 20 იან.

დადებითი პერიოდია შემოქმედებით სფეროში მოღვაწე თხის რქებისთვის. ამიტომ თამამად შეუდექით დაგეგმილი პროექტების განხორციელებას, გამოჩნდებიან ადამიანები, რომლებიც დასახული მიზნებით მიღწევაში დაგეხმარებიან როგორც რჩევებით, ასევე ფინანსურადაც.

საყვარელ ადამიანთან ურთიერთობაში გამოცდა გელით თუ გაჯიუტდებით და მხოლოდ თქვენი მოთხოვნების შესრულებას მოითხოვთ, კონფლიქტი და, შესაძლოა, ამ ურთიერთობის დასრულებაც კი, გარდაუვალი იქნება.

ამ პერიოდში ძალიან გულ-სისხლძარღვთა სისტემის ქრონიკული დაავადებების ალბათობა, ამიტომ კონსულტაცია გაიარეთ ექიმთან.

დადებითი დღე: 10 მაისი.
უარყოფითი დღე: 6 მაისი.

მეჩხეული 21 იან. - 19 თებ.

მატერიალურ-ფინანსურმა და საყოფაცხოვრებო პრობლემებმა, რომელთა მოგვარებასაც შეეცდებით, შეიძლება ქანცი გამოგაცალოთ, ამიტომ თქვენი განწყობა დადებითი არ იქნება, თუმცა ასეთი მდგომარეობა მხოლოდ 2-3 დღეს გასტანს.

მარტოხელა მეჩხეულებისთვის ეს პერიოდი საუკეთესოა რომანტიკული ურთიერთობების დასაწყებად. დაქორწინებული მეჩხეულები კი ნათესაური კავშირების გამყარებას უნდა შეეცადონ.

შეზღუდეთ ალკოჰოლური სასმელის მიღება და მეტი დრო გაატარეთ ბუნების წიაღში.

დადებითი დღე: 9 მაისი.
უარყოფითი დღე: 7 მაისი.

თევზები 20 თებ. - 20 აპრი

გამოჩნდებათ ბევრი საქმე, რომლებიც დაუყოვნებლად უნდა მოაგვაროთ. თუმცა ახლა ენერჯის მოზღვავეებას განიცდით და ყველა პრობლემას თავს შესანიშნავად გაართმევთ. მოსალოდნელია საქმიანი შეხვედრები, ახალი ადამიანების გაცნობა, რომლებიც ბიზნესის წარმართვაში დაგეხმარებიან.

მარტოხელა თევზების ცხოვრებაში, შეიძლება, დაბრუნდეს ადამიანი, რომელსაც დიდი ხანია, არ შეხვედრია და არ არის გამორიცხული, გრძობამ ხელახლა იფეთქოს.

თუ ნივთიერებათა ცვლის პრობლემა გაქვთ, შეცვალეთ კვების რაციონი.

დადებითი დღე: 9 მაისი.
უარყოფითი დღე: 6 მაისი.

იაპონიაში ნეფე-პატარა ცხრა
ყლუპ საკეს (ბრინჯის არაყი) სვამს.
პირველივე ყლუპის უმედეგ წყვილი
ოფიციალურ ცოლ-ქმრად ცხადდება.

ზოგბი რბამ სბჟორნინო ტრბდოიხიბის უბსსბებ

ქორწილი ყველასათვის განსაკუთრებული დღეა, მაგრამ ყველა ქვეყანა მისთვის დამახასიათებელი ტრადიციებით აღნიშნავს მას. ზოგიერთი ტრადიცია საკმაოდ უცნაურია, ზოგიც — მრავალფეროვანი და ჩვენთვის გაუგებარი რიტუალებით დატვირთული.

იაპონიაში ნეფე-პატარა ცხრა ყლუპ საკეს (ბრინჯის არაყი) სვამს. პირველივე ყლუპის შემდეგ წყვილი ოფიციალურ ცოლ-ქმრად ცხადდება.

ჩინეთში ქორწილამდე საპატარძლომ ყოველ დღე თითო საათი უნდა იტვიროს. ათი დღის შემდეგ საპატარძლოს დედა და ბებია უერთდებიან. თვის ბოლოს კი ოჯახის ყველა ქალბატონი ტირის. ჩინური ტრადიციის მიხედვით, ქალბატონების ტირილი სხვადასხვა ხმაში სიხარულის მომტანია.

თუ ორივე მხარე თანახმაა, მომავალი წყვილი ჰოროსკოპს ადგენს, რათა დარწმუნდეს, რამდენად არიან ერთმანეთის შესაფერისი. მომავალ მეუღლეებს ქორწილამდე შეხვედრა არ შეუძლიათ, ქორწილზე კი ნათელი ფერის ტანსაცმელში ეწყობიან, რადგან ნათელი სიხარულია და ბარაქის ფერია. სახლში მისვლისას წყვილი საკურთხევის წინ მუხლს იყრის და ზეცის, მინის და ნინაპრებისგან კურთხევას ითხოვს. ამის შემდეგ ახალდაქორწინებულები ცალკე ოთახში მიყავთ.

უიღურების კულტურაში (ჩინური ეთნიკური უმცირესობა), სანამ იქორინებენ, ნეფე პატარძალს მშვილდისარს უმიზნებს და სამჯერ ესერის ისარს. მიუხედავად ამისა, რომ ისარი ნეფეტიანი არაა, იგი მაინც მტკიცეა. ამის შემდეგ საქმრო მიდის პატარძალთან, აგროვებს ისრებს და შუაზე ტყვს მათ. და, რაღა თქმა უნდა, ამგვარი ქმედებით მათ შორის სამარადისო სიყვარული ისადგურებს.

შოტლანდიური ტრადიციით, ნეფე პატარძალს ფიცის წარმოთქმის შემდეგ მხრებზე ჭრელ მანდილს ახვევს, რომელზეც მისი ოჯახური კლანის ყვავილება ამოქარგული, და ვერცხლის სარჭით უმაგრებს.

როდესაც მშვიდი ბრძანდები, კვერცხები, ბოსტნეული, ფქვილეულობა, თევზეულობა და სხვა ამგვარი პროდუქტი ერთპიროვნულად ჭამასთან ასოცირდება, მოტლანდიელებისთვის კი ისინი ნამდვილ იარაღს და გასართობს წარმოადგენს. სწორედ ამგვარ რაღაც-რაღაცებს ესერიან სკოტები პატარძალს და სიძეც ხშირად ხდება მათი სამიზნე.

მუსლიმანური ქორწილში მამაკაცი აუცილებლად მუს-

ლიმანი უნდა იყოს. ქორწინება ქალისა და მამაკაცის თანხმობით ხდება, ოღონდ ქალს მამა წარადგენს. ქორწილის დროს პატარძალზე მისი ორი ახალგათხოვილი ნათესავი ზრუნავს. საპატარძლოს ნინასწარ ამზადებენ, სამკაულებით რთავენ, ზოგჯერ კი ხნით სხეულს უხატავენ. ეს ნახატები ერთგვარი ამუღებებია და წარმოადგენს ნაყოფიერების სიმბოლოს.

ნეფელების დროს საპატარძლო ტანსაცმელს შვიდჯერ იცვლის. თითოეული ტანსაცმელი მდიდრული უნდა იყოს. ნეფელების პირველ ნახევარში ქალები და მამაკაცები სხვადასხვა შენობაში არიან. მოგვიანებით სასიძო საპატარძლოს მოსაყვანად მიემართება, იმაში წყვილს მონაშენების თანდასწრებით აქორწინებს.

აზრიკულ ქვეყნებში საქორწინო ტრადიციები განსხვავდება რეგიონების მიხედვით და მეტად მრავალფეროვანია. წყვილს შორის პრობლემას მთელი ოჯახი აგვირებს. მეუღლეები უნდა დაემორჩილონ ოჯახის გადაწყვეტილებას. პირველ ეტაპზე ოჯახები მოილაპარაკებენ გამოსავალზე, თუმცა ის აუცილებელი არ არის.

საპატარძლოს ოჯახის გამოსასყიდს „ნსუა“ ეწოდება. ქორწინების მთავარი მიზანი შთამომავლობის გაჩენაა, ამიტომ უშვილო წყვილის ქორწინება შეიძლება გაუქმდეს.

ცერემონიის დღეს საპატარძლოს წარუდგენენ ოჯახსა და მეგობრებს. მას მამამთილისთვის ძღვენი მიაქვს, რომლითაც ახალი ოჯახისადმი თავის კუთვნილებას გამოხატავს.

აფრიკელები, ახალ სამყაროში მოხვედრის მიუხედავად, ყველანაირად ცდილობენ ნაციონალური საქორწინო რიტუალების შენარჩუნებას. მაგალითად, აფრიკის შერეულ შტატებში მათ შვიტანეს ტრადიცია, რომლის მიხედვითაც ნეფე-პატარძალი ცერემონიის დროს ცოცხს უნდა გადაახტეს. მრავალი აფრიკული ტომისთვის ცოცხი ახალი ოჯახური კერის სიმბოლოა.

სამხრეთ აფრიკის მკვიდრ გკატლას ტომში არსებობს ტრადიცია, რომლის თანახმადაც ქორწილის მეორე დღეს პატარძალმა სხვა ოჯახების ქალებთან ერთად ეზო უნდა დაგავოს. ამით ის ადასტურებს მზადყოფნას, ვიდრე საკუთარი სახლი ექნება, სხვა

დასახლისებს დაემართოს საოჯახო საქმეებში.

აფრიკის ზოგიერთი ტომის ჩვეულებების თანახმად, პირველ ღამეს ქმარმა ცოლს წინა ორი კბილი უნდა ჩაუშტვიროს. ტომში ასეთი ანდაზაც კი აქვთ: „გათხოვილი, კბილებჩამტვირთული ქალი ამაყად იცინის; გასათხოვარი, კბილებიანი ქალი კი მორცხვად იღიმის“.

ბასუტის ტომის (ცენტრალური აფრიკა) ახალდაქორწინებულებმა პირველი კვირის განმავლობაში ყოველი დღეა ერთმანეთის ცემით უნდა დაინყონ. წყვილი საღამოს დასაძინებლად მშობლებთან მიდის, დღით ისევ სახლში ბრუნდება და ერთიმეორეს ურტყამს. კვირის ბოლოს წყვილი ხვდება, რომ ერთმანეთზე წყედა აღარ აქვს და მშვიდობიან ცხოვრებას იწყებს.

კენიელმა ახალგათხოვილმა ქალმა მთელი წლის განმავლობაში ხელები შავ-ნეთელი ორნამენტებით უნდა

მოიხატოს — მთელი ტომის მამაკაცებმა უნდა იცოდნენ, რომ ქალი პატარძალია და პატივი უნდა სცენ. გარდა ამისა, არსებობს ტრადიცია, რომლის თანახმადაც, ქალის მიძიმე ტვირთის გასაზიარებლად, ახალდაქორწინებულმა მამაკაცმა მთელი თვე ცოლის კაბაში უნდა გაატაროს.

კენიაში, მასაის ტომის ქორწილში პატარძალს მამა ლოცავს. ის შვილს გულმკერდსა და თავში აფურთხებს. ამ რიტუალის შემდეგ პატარძალი მეუღლესთან ერთად სოფელს უკან მოუხედავად ტოვებს. ტრადიციის მიხედვით, თუ პატარძალმა უკან მოიხედა, ის ქვად იქცევა.

ნაკლებად თუ მოუხედავ ვინმეს **მასაი** საქმროს ადგილზე ყოფნა (რა თქმა უნდა, თვით მასაის გარდა). ამ ხალხში (კენია, ტანზანია) არსებობს ტრადიცია, რომლის მიხედვითაც ყმანვილი ვალდებულია, თავის რჩეულს ფეხებთან დაუდოს ლომის ტყავი. საქმრომ ლომი თავად უნდა

მოკლას ლახვრის ჩაცემით. ამ ტრადიციას თავისი ახსნა აქვს: პირველ ღამეს ახალგაზრდები ამ ტყავზე ატარებენ, რათა მათ მამაცი შვილები გაუჩნდეთ.

ახალი გინეის პაპუა-ნიუ გინეის ყველაფერი მარტივად: საქმრომ საქორწინო საქმრის სახით საცოლეს 20 ნიჭარი და 20 ლორი (ლორი პაპუა-ნიუ გინეის ნიჭარა ცხოველად ითვლება) უნდა მიართვას. განცვიფრებას ინვესს შემდეგი ტრადიცია: საქორწინო ლეჩაქად პატარძალი მისთვის ადრე მირთმეული ღორის გადბრუნებულ კუჭს იყენებს.

ნამიბიაში ფატის მაგივრად პატარძალს ახურავენ სპეციალურ თავსაბურავს, რომელსაც ჰქვია „ეკორი“ და დამზადებულია ცხიმში, ფისსა და ხნაში ამოვლებული თხის კანისგან.

ქონგოში, თუკი გსურთ, ვინმეს ქორწილი ჩამალოთ, უბრალოდ, კომედიანტის დაქირავება მოგიწევთ. სანამ ეს

კომედიანტი ხუმრობებს არ დაასრულებს, მთელი ცერემონიის განმავლობაში პატარძალსა და ნეფეს სიცილი აკრძალული აქვთ.

სუდანში სასიძომ საპატარძლოს ოჯახის ერთგვარი გამოსასყიდი უნდა გადაუხადოს, რადგან ქალიშვილის სახით ოჯახი მუშა ხელს კარგავს. შაფასური, შესაძლოა, იყოს ფული, ცხვარი ან ძროხა.

ნიგერიაში სასიძომ რჩეულთან მისვლამდე მისი ნათესავების ალყა უნდა გაარღვიოს. ნათესავები ჯოხებით არიან შეიარაღებულნი და სასიძოს ურტყამენ — ამით მის ამტანობასა და სირთულეებთან გამკლავების უნარს ამოწმებენ.

თუ კი პატარძალი ქორწილამდე (და ოჯახური ცხოვრების პირველ ხანებში) არ მოიმატებს წონაში და არ დაიყენებს მრგვალ ფორმებს, სიძეს მისი მშობლებთან მიბრუნების უფლება აქვს.

სომალში მშობლები ბავშვებს ჩვილობაშივე ნიშნავენ. მამაკაცს შეუძლია, ოთხი ცოლი ჰყავდეს, თუ მათი შენახვა შეუძლია.

ეთიოპიის ტომ სურამშიც განსაკუთრებულად ემზადებიან საქორწინო ცერემონიისთვის. ქორწილამდე რამდენიმე დღით ადრე საპატარძლოს უღებენ ქვედა რამდენიმე კბილს, უხვრეტენ ტუჩს და მასში უმაგრებენ თხის დისკოს. დროდადრო ამ დისკოს ცვლიან უფრო დიდით. რაც უფრო დიდი დიამეტრისაა თხის დისკო, მით უფრო ბევრია პატარძლის მზითვი, რადგან დისკო არის სიმბოლო პატარძლის ოჯახის სიმდიდრისა.

მონღოლეთის შუაგულში ცხოვრობენ დაურები. მათი ტრადიციის მიხედვით, იმი-ნათვის, რომ ქორწინების დღე გადაარჩინონ, პატარძალს და სიძეს ახლდაბდეული ნინილის მოკვლა მოეთხოვებათ. დანა ორივეს ერთად უნდა ეჭიროს. ამის შემდეგ დაურები გამოიშვებიან ცხიმში და, თუ ასე არ მოხდა, მათ მოუწევთ შემდეგი ნინილა გამოასალმონ სიცოცხლეს.

ფიჯიში, როდესაც სასიძო ქალიშვილის ხელს სთხოვს სასიძომროს, მისგან ვეშაპის კბილის მირთმევასაც ელიან. გაურკვეველია, სად უნდა იყოს სასიძომრო ვეშაპის კბილი ან როგორ უნდა მოიპოვოს ის პლანეტის ყველაზე დიდი ბინადრის პირიდან, მაგრამ, ვინაიდან ტრადიცია ცოცხლობს, ისინი ამას როგორღაც ახერხებენ.

შვედეთში ყოველთვის, როდესაც პატარძალი საქორწინო სუფრას დატოვებს, მამიწვე ყველა ქალი სიძეს მივარდება და კოცნის. იგივე ხდება პატარძლის დატოვების შემთხვევაშიც, ოღონდ, ამჯერად პატარძალს კოცნიან სუფრაზე დამსწრე მამაკაცები.

ირლანდიაში, როდესაც ნეფე პატარძალს ეცეკვება, პატარძლის ფეხები არავითარ შემთხვევაში არ უნდა მოსწყეს იატაკს. თუ მოსწყდა, ირლანდიელებს სჯერათ, რომ ბოროტი ფერიები მოვლენ და პატარძალს გააქრობენ. იმავე ირლანდიის სოფლებში ირჩევენ 9 ახალგაზრდა მამაკაცს, რომლებსაც მოიხსენიებენ, როგორც „ჩალის ბიჭებს“. ქორწილის წინაღ-

ქრონოპრაუი

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

მეხნიაკაბა იდეალური მკერდის ფორმა და ზომა გამოთვალს

ლონდონის უნივერსიტეტის მეცნიერებმა იდეალური მკერდის ფორმა და ზომა გამოთვალეს. მათი თქმით, კემბრიჯის უნივერსიტეტის მეცნიერებმა და ჰოლივუდის ვარსკვლავ სკარლეტ იოჰანსონს იდეალური მკერდი აქვთ. სიაში ამ ორი ქალბატონის გარდა სხვა ცნობილი სახეებიც მოხვდნენ. ესენი არიან: **მეგან ფოქსი, მირანდა კერი, ქაიტი ჰერი** და **კელი ბრუკი**.

ტორტები NASA-სგან

NASA-ს ყოფილი ინჟინერი ბეთ ენ გოლდბერგი თავის საინჟინრო განათლებასა და სამუშაო გამოცდილებას გამოავლენს კონსტრუქციების შესაქმნელად იყენებს — ამჯერად უკვე კულინარიაში.

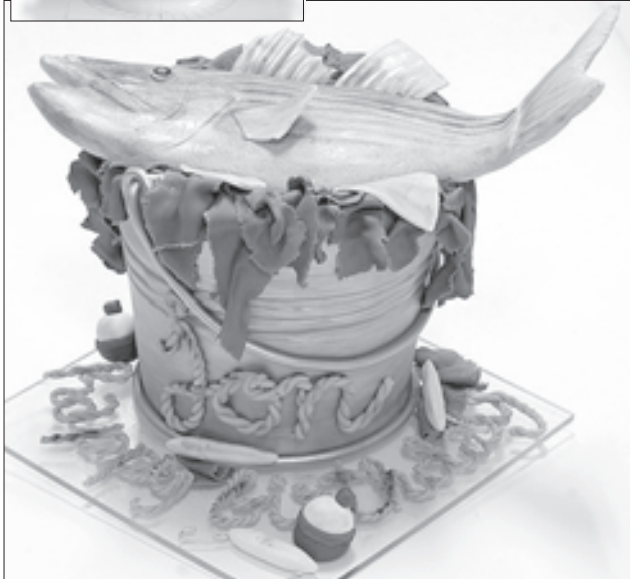
NASA-ში სამუშაო კონტრაქტის ვადის ამოწურვის შემდეგ ბეთ ენ გოლდბერგი საკუთარი ცხოვრების კარდინალურად შეცვლა გადაწყვიტა და ყველასთვის მოულოდნელად მენლო პარკში, კალიფორნიაში, საკონდიტრო Studio Cake გახსნა.

„საინჟინრო სკოლამ პრობლემების საუკეთესო გადაწყვეტად ჩამომყალიბა. რასაც

უნდა ვაკეთებდე — მცირე ბიზნესის გახსნით დანებდები, მეტრზე მეტი სიმაღლის ტორტების ცხოვრება და დეკორირების დამთავრებული, ყველაფერი პრობლემაა, მე კი, როგორც გითხარით, პრობლემების გადაჭრის სპეციალისტი და საუკეთესო გამოსავლის მძივნი ვარ!“ — ამბობს ბეთ ენი.

გოლდბერგი თავისი დროს უმეტეს ნაწილს ულამაზესი საქორწინო ტორტების დიზაინს უთმობს. ამ საოცარ ქმნილებებს, ალბათ, უფროსკულპტურები შეიძლება ვუწოდოთ, ვიდრე საკვები.

საოცარი ტექნიკით შექმნილი ტორტებმა სწრაფად მოიპოვა პოპულარობა. თავად ბეთ ენ გოლდბერგი კი არაერთი კულინარიული კონკურსის გამარჯვებული გახდა.

მეხნიაკაბა გვირაბის ბოლოს სინათლის დანახვის ფანოზენი ახსნას

ამერიკელმა ექიმებმა ახალი ახსნა მოუძებნეს მითებს, რომლებზეც ადამიანები კლინიკური სიკვდილის ან გულისცემის გაჩერების დროს ყველაზე ხშირად თვლიან, რომ გვირაბის ბოლოს სინათლე, საუბრები მიცვალვებულ ახლოობებთან სრულიად არარეალურია.

სამედიცინო ცდებით დადასტურდა, რომ ტვინის მიმართულ გლუკოზისა და ჟანგბადის რაოდენობის შემცირება უეცრად ტვინის ძლიერ სტიმულირებას იწვევს.

კვლევა მიჩიგანის შტატის მეცნიერებმა ჩაატარეს. სასურველი შედეგის მისაღწევად მათ თავიდან ასფიქსიამდე მიიყვანეს, მღრღნელების ჯანმრთელობის მდგომარეობას თვალყურს შესაბამისი მონიტორინგით ადევნებდა.

ექსპერიმენტის შედეგად გაირკვა, რომ გულის გაჩერებიდან დაახლოებით 30 წამში უეცრად იზრდება თავის ტვინის აქტიურობა, რომელიც უჩვეულო ხილვების გამოწვევ მიზეზად შეიძლება ჩაითვალოს. თუკი გულის გაჩერების დროს, ნამლის საშუალებით ადამიანის ორი ორგანოს კავშირის ბლოკირება მოხდება, ადამიანის სიცოცხლის გადარჩენის ალბათობა მნიშვნელოვნად გაიზრდება.

65 წლის ქალი ოთხ ტყუპს ელოდება

ამ ქალმა რეკორდი დაამყარა — ჯერ არავის გაუჩენია ამ ასაკში ოთხი ტყუპი. მას უკვე 35 წელი და 7 შვილიშვილი. ამბობს, რომ კიდევ ერთხელ დაორსულება უმცროსი ქალიშვილის თხოვნით გადაწყვიტა, რომელიც ახლა 9 წლისაა.

ანგერტ რაუნიკი ბერლინში ცხოვრობს. რუსული და ინგლისური ენების მასწავლებელია. 65 წლის ასაკში თავისი თვით დაორსულდებოდა, ამიტომ ჩარია ექიმები და ხელოვნური განაყოფიერება გაიკეთა. თუმცა ამას ნამდვილად არ ელოდა, რომ ერთდროულად ოთხი ტყუპი ჩაესახებოდა.

ახლა 21 კვირის ორსულია

და მოუთმენლად ელოდება შვილებს. ამბობს, რომ არ ეშინია — იმედი აქვს, უფროსი შვილები დაეხმარებოდნენ გაზრდაში. ორსულობა გართულების გარეშე მიმდინარეობს. როცა ეკითხებიან თავისი შვილების მომავალზე, ქალი აღნიშნავს, რომ სავსებით გაცნობიერებული აქვს თავისი ასაკი, თუმცა თავს გაცილებით ახალგაზრდულად გრძობს. თანაც, მისი უფროსი შვილები ჰპირდებიან, რომ ყველანაირად ამოუდგებიან მხარში — უფროსი ვაჟი უკვე 44 წლისაა.

„ჩემი გადაწყვეტილების შესახებ ერთს ვიტყვი — დაე, ყველამ თავად გადაწყვიტოს, რაც სურს და არ მოუსმინოს, სხვები რას ლაპარაკობენ“.

დღემდე ყველაზე მცხოვანი დედა, რომელმაც ოთხი ტყუპი გააჩინა, 55 წლის მერილ ფუელია. ყველაზე ასაკოვანი

ქალი კი, რომელმაც საერთოდ გააჩინა შვილი, ინდოელი ომპიკარი პანგარია — მან 70 წლის იმპობარა.

სიმჭიდროვის არქიტექტურა

გერმანელმა ფოტოგრაფმა მაიკლ ვოლფმა შექმნა არაჩვეულებრივი ფოტოსერია, რომელსაც „სიმჭიდროვის არქიტექტურა“ უწოდა.

ვოლფის მიერ გადაღებული ფოტოებზე ჰონგკონგის მასიური ბლოკებით აშენებული ან მშენებარე საცხოვრებელი კვარტლებია ასახული.

ეს სანახაობა თავისებურად ლამაზიც კია, თუმცა ამავე დროს — მონოტონური, ერთფეროვანი და შემადრწუნებელი.

დღეს ჰონგკონგი მსოფლიოს ერთ-ერთ ყველაზე მჭიდროდ დასახლებულ ტერიტორიულ ერთეულად მიიჩნევა.

ყველაზე ეფექტიანი პროდუქტი კიბოსთან საბრძოლველად

კლემსონის უნივერსიტეტის მეცნიერების მიერ ჩატარებული კვლევა, რომელიც აშშ-ის მთავრობის მიერ დაარსებული მოლეკულური ბიოლოგიის კვლევის მთავარი ინტერნეტრესურსზე ატვირთული, კიბოს უჯრედებთან მეტრძოდ კენკრაზე მოგვითხრობს.

როგორც გაირკვა, ჟოლო სიმსივნურ უჯრედებს ანადგურებს. ამასთან, ცნობილია, რომ

იგი ანტიოქსიდანტის ფუნქციასაც ითავსებს. მკვლევარები ვარაუდობენ, რომ ჟოლოში არსებობს ანტიოქსიგენური კომპონენტი.

სპეციალისტების თქმით, არც ერთი ცნობილი ანტიოქსიდანტი 90%-ით არ ანადგურებს სიმსივნურ უჯრედებს. გარდა ამისა, სიმსივნეს კლავს კონკრეტული ნივთიერებების ნაერთი, რომელიც ჟოლოშია კონცენტრირებული.

არსებული კვლევების მი-

ხედვით, სიმსივნის დამარცხება შეუძლია ნებისმიერი სახის ჟოლოს, თუმცა ადრე ვარაუდობდნენ, რომ ეს მხოლოდ რამდენიმე სახეობის ჟოლოს შეეძლო.

ჟოლოს სხვა სასარგებლო თვისებებიც აქვს, მასში ბევრია C ვიტამინი, რომელიც მამაკაცური ფერტილურობისთვის აუცილებელია, და მაგნიუმი, რომელიც ტესტოსტერონის გამოყოფაში დიდ როლს ასრულებს.

ჩინეთში დინოზავრის 46 კვარტალი აღმოაჩინეს

ჩინეთში, პროვინცია გუანდუნში, საგზაო სამუშაოების დროს დინოზავრის 43 გაქვავებული კვერცხი აღმოაჩინეს, რომელთაგან 19 დაუზიანებელია. ყველაზე მსხვილი კვერცხის დიამეტრი 13 სანტიმეტრს აღწევს. ნაპოვნი ადგილობრივ მუზეუმში გაგზავნეს გამოკვლევისთვის. მეცნიერებს სურთ, გაარკვიონ, რომელი სახეობის დინოზავრს ეკუთვნის აღმოჩენილი კვერცხები. ჩინეთი ცნობილია, როგორც „დინოზავრების სახლი“. იქ ინახება მსოფლიოში ყველაზე დიდი დინოზავრების კვერცხების კოლექცია — 10 000 ეგზემპლარზე მეტი. ეს შედეგი გინესის რეკორდების ნიგნია შეტანილი.

ქრონოგრაფი

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

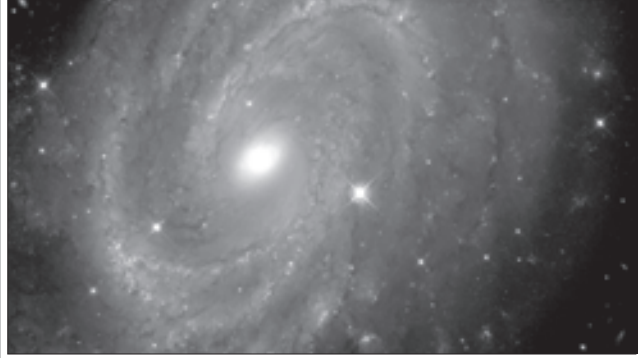
ბერძენის საკუთხაღის საიდუმლო ამოხსნილია

ბერძენის კუნძულები კაცობრიობისთვის ცნობილი 1492 წლიდან არის, როდესაც ისინი კოლუმბო აღმოაჩინა, თუმცა მათი, როგორც ერთ-ერთი ყველაზე მისტიკური და ამოუხსნელი ფენომენის, ნამდვილი ისტორია ცოტათი მოგვიანებით დაიწყო. პირველი გემის გაქრობა ამ აკვატორიაში 1918 წლით თარიღდება. გაქრობის მიზეზის ამოხსნა შეუძლებელი იყო.

და რაციონალური ამოხსნა ამ მოვლენებისა ეკუთვნით ამერიკელ მეცნიერებს, რომლებიც ცვდიდნენ გეგმებს და რაციონალური ამოხსნა ამ მოვლენებისა ეკუთვნით ამერიკელ მეცნიერებს, რომლებიც ცვდიდნენ გეგმებს და რაციონალური ამოხსნა ამ მოვლენებისა ეკუთვნით ამერიკელ მეცნიერებს, რომლებიც ცვდიდნენ გეგმებს

ბიც მეთანს აფრქვევდნენ, დღეისთვის კი იქ შენარჩუნებულია სასიკვდილო აირის შემცველი ბუშტები. ცდებით არის დამტკიცებული, რომ გემი, რომელიც ასეთ ბუშტში მოექცევა, ჩაძირვას იწყებს. მეცნიერები ირწმუნებიან, რომ აირის ბუშტები იმდენად დიდია, რომ თვითმფრინავების ჩამოგდებაც შეუძლიათ. უფლოვეები კი აქ არამინერი ცივილიზაციების არსებობის მტკიცებულებას ხედავენ. მათი აზრით, ბერძენის სამკუთხედის ფსკერზე არის მფრინავი თევზი, რომლის მცხოვრებლებიც შეისწავლიან კაცობრიობას.

მასივი კოსმოსიდან

ასტროფიზიკოსები აგრძელებენ თანამედროვე რადიოასტრონომიის მთავარ ამოცანაზე, ე. წ. სწრაფ რადიოტალღებზე მუშაობას. მათ გაარკვიეს, რომ ეს ტალღები უცნაური მათემატიკური კანონზომიერების მიხედვით ჩნდება. შესაძლოა, ამ ახალმა აღმოჩენამ დაადასტუროს არამინიერი გონიერი ორგანიზმების არსებობა და მათი გაგებაც შესაძლებელი გახადოს. ზუსტად არავინ იცის, რა ინვესტია ამ რადიოტალღების წარმოქმნას. ისინი მხოლოდ რამდენიმე წამს გრძელდება. ამ დროში ტალღები იმხელა ენერგიას გამოიმუშავენ, რამდენსაც მზე ერთი თვის განმავლობაში. ტალღების კვლევის შედეგად ცნობილია, რომ მათი წარმოშობა დედამიწასთან ახლოსაა, მაგრამ ჩვენი გალაქტიკიდან არ მოდის. ზოგი მეცნიერი ემხრობა თეორიას, რომ ტალღები არა ბუნებრივი, არამედ ანთროპოგენური წარმოშობისაა. ასევე, არსებობს მოსაზრება, რომ ეს ტალღები არის უცხო ცივილიზაციის შეტყობინებები. ჯერჯერობით დაზუსტებით რაიმეს თქმა მეცნიერებს არ შეუძლიათ, რადგან საკმარისი ფაქტობრივი მტკიცებულება არ აღმოუჩენიათ.

სახლი გზის ბატარეაზე

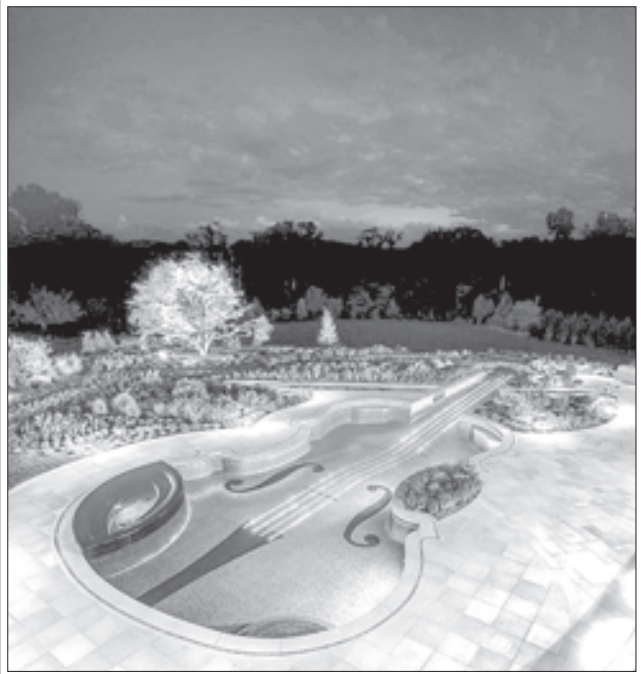
დანიელი არქიტექტორის საოცარმა საოჯახო და სააგარაკე პროექტმა Single Pole House-მა დიდი მოწონება და აღფრთოვანება გამოიწვია. სახლი გზის ბატარეაზეა და შესაბამისად, შესაძლებელია, აშენდეს ნებისმიერ ადგილას, მით უმეტეს, ამ სახლს ფართობი თითქმის არ ესაჭიროება. პროექტი სამოთხეს წარმოადგენს მათთვის, ვისაც მოგზაურობა და ბუნება უყვარს.

ფეხსაცმლის სახსოვრი

ფეხსაცმლის მწარმოებელმა კომპანიამ მათთვის, ვინც ერთნაირად გიჟდება ნამცხვრებსა და ფეხსაცმელზე, ორიგინალური დიზაინის პროდუქცია გამოუშვა — The Shoe Bakery-ს მიერ წარმოდგენილი ახალი კოლექციის თითოეული ექსპონატი ისე გამოიყურება, შეჭმა მოგინდებდა. კოლექციაში წარმოდგენილია ქალის ათამდე ფეხსაცმელი, რომელთა ზედაპირიც მეტისმეტად ნააგავს ტორტს, დონატებსა და სხვა ნამცხვრებს. „მთავარია, სახლში, სადაც ბავშვებიც ცხოვრობენ, ასე-

ვილინოს ფორმის აუზი

ეს ვილინოს ფორმის აუზის პროექტი დიზაინის სტუდიამ Cipriano Landscape and Design შექმნა. 125 კვარატული მეტრის ფართობის აუზი რიჯვუდში (ნიუ ჯერსი, აშშ) აშენდა. 12 ადამიანზე გათვლილი აუზი სტრადივარიუსის ვილინოს ფორმას იმეორებს. ორიგინალური კონსტრუქციის გასანათებლად 250 ნათურაა გამოყენებული. წყლის დონის, ასევე გათბობისა და აუდიო სისტემების გაკონტროლება მფლობელს iPhone-ს საშუალებით შეუძლია.

ჭალი, რომელიც სახლს ტყეად გადაქცევს

დიზაინის სტუდიამ Hilden & Diaz შეიმუშავა ჭალის არასტანდარტული დიზაინი, რომელიც საღამოობით სულ სხვა სამყაროში გადაგიყვანთ. „შუქი ისე ეცემა ტოტებს, რომ ჩრდილებით ზღაპრული სამყარო იქმნება. ეს ჭალი თავს შუა ტყეში, კოცონთან გაგრძობინებთ“, — ასე აღწერეს Hilden & Diaz-ის წარმომადგენლებმა თავიანთი ინსტალაცია. მართლაც, ჩრდილის შინაგონი ფორმების წყალობით, ოთახის ოთხივე კედელზე, ჭერსა და იატაკზეც კი ჯუნგლების იმიტაცია იქმნება. კომპანიის დამფუძნებლებმა და დიზაინერებმა — თირაჰილდენმა და ფიო დიაზმა ჭალს, რომელიც ბუჩქის გამხმარი ტოტებისა და ფესვების საგანაა შექმნილი, Forms of Nature (ბუნების ფორმები) უწოდეს.

დიპლომატთა სკოლის იდეა გეგმავს

თავისუფალი უნივერსიტეტის ბაზაზე არსებული აზიისა და აფრიკის ინსტიტუტის სტუდენტთა ინიციატივით, ამჟამად შაბათ-კვირის დიპლომატთა სკოლა, სადაც სწავლა ერთი თვის განმავლობაში შეეძლება IX-XII კლასელებს. მოსწავლეები აღფრთოვანებულნი არიან მიღებული ცოდნით. ერთ-ერთმა მათგანმა გვითხრა: „ჩვენი თაობა უფროსებს არ მოსწონთ, მაგრამ, ლექციებზე რომ დავენახეთ, ნამდვილად იამაყებდნენ, იმდენი რამ ვისწავლეთ, უკვე ვიცით, ტელეეთერიდან ვინ გვატყუებს და ვინ — არა“.

რევაზ თოფურია, თავისუფალი უნივერსიტეტის საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტის მესამე კურსის სტუდენტი, მომავალ დიპლომატთა კლუბის აღმასრულებელი დირექტორი:

— დიპლომატიის სკოლის იდეის განხორციელება აზიისა და აფრიკის ინსტიტუტისა და მომავალ დიპლომატთა კლუბის ერთობლივი ძალისხმევით შეეძლებოდა. ეს იდეა ერთი წლის წინათ გავეჩინა, მაგრამ სკეპტიკურად განვეწყვეთ, ფიქრობდით, რომ შაბათ-კვირის სკოლა არ გაამართლებდა, რადგან ბავშვებს დასვენება სჭირდებათ და ამისთვის ვერაფერს მოიცლიდა.

წელს კი გადავწყვიტეთ, მაინც გაგვეჩინა და იდეის განხორციელება შევუდექით.

დიპლომატიის სკოლა განკუთვნილია IX-XII კლასელებისთვის და დაინტერესებულ ბავშვებს აქვთ საშუალება, მიიღონ უფრო მეტი ცოდნა

ინკა საკიტაძე, რომელიც სკოლაში სწავლის სურვილს გამოთქვამენ, აქვთ თუ არა თანხა გადასახდელი? — დიახ, არის სიმბოლური გადასახადი 40 ლარის ოდენობით, დანარჩენს თვითონ უნივერსიტეტი ანაზღაურებს. ბავშვების შემოტანილი ფულით ყვიდულობთ ბლოკნოტებს, კალმებსა და პირსახებს. გამოგვიჩვენებთ სპონსორებს, ბავშვებს კარგი საჩუქრები გადასცეს, ეს იყო ნიგები, რომლებიც კურსდამთავრებულებისთვის ძალიან საინტერესოა. დიპლომატთა სკოლის მეორე ნაკადში მოსწავლეები რეგიონებიდანაც გვეყოლება. მსურველი ბევრია.

— **ამ სკოლის არსებობის შესახებ ახლახან შევიტყვეროვართ უნდა მოგაგონოთ მოსწავლემ, რომელსაც დიპლომატთა სკოლაში სწავლის სურვილი აქვს?**

— გვაქვს ვებგვერდი, აგრეთვე, ფეისბუქგვერდი და იქ ყველა ინფორმაციის მოპოვება შეიძლება. დავედივართ სკოლებშიც და ვცდილობთ, ადგილები გავაკანონოთ ბავშვებს ამ სიახლის შესახებ. მთავარი იყო, დიპლომატთა სკოლის პირველ ნაკადს მოსწონებოდა ჩვენი პროექტი და კმაყოფილნი ყოფილიყვნენ, რაც შემდეგი ნაბიჯების გადადგმის საშუალებას მოგვცემდა.

— **თქვენი დაინტერესება რა არის? ხელფასს გიხდით, სამეცნიერო კარიერას იკეთებთ თუ ცოდნას იღრმავებთ?**

— არ ფიქრობ ლექტორი-

«დიპლომატთა სკოლაში სწავლა გვირ კამეზი შეეხვეწინა აზრი, რაც მთავარია, დაბატები ვისწავლე, ვფიქრობ, შევძლებ, სანინალფადოკო აზრის მქონე ადამიანის ჩემ მხარეზე გადმოყვანას»

ორიენტირებული იქნება მათ აზროვნებასა და გამოცდილებებზე.

— **ბავშვებს, რომლებიც დიპლომატთა სკოლაში სწავლის სურვილს გამოთქვამენ, აქვთ თუ არა თანხა გადასახდელი?**

— დიახ, არის სიმბოლური გადასახადი 40 ლარის ოდენობით, დანარჩენს თვითონ უნივერსიტეტი ანაზღაურებს. ბავშვების შემოტანილი ფულით ყვიდულობთ ბლოკნოტებს, კალმებსა და პირსახებს. გამოგვიჩვენებთ სპონსორებს, ბავშვებს კარგი საჩუქრები გადასცეს, ეს იყო ნიგები, რომლებიც კურსდამთავრებულებისთვის ძალიან საინტერესოა. დიპლომატთა სკოლის მეორე ნაკადში მოსწავლეები რეგიონებიდანაც გვეყოლება. მსურველი ბევრია.

— **ამ სკოლის არსებობის შესახებ ახლახან შევიტყვეროვართ უნდა მოგაგონოთ მოსწავლემ, რომელსაც დიპლომატთა სკოლაში სწავლის სურვილი აქვს?**

— გვაქვს ვებგვერდი, აგრეთვე, ფეისბუქგვერდი და იქ ყველა ინფორმაციის მოპოვება შეიძლება. დავედივართ სკოლებშიც და ვცდილობთ, ადგილები გავაკანონოთ ბავშვებს ამ სიახლის შესახებ. მთავარი იყო, დიპლომატთა სკოლის პირველ ნაკადს მოსწონებოდა ჩვენი პროექტი და კმაყოფილნი ყოფილიყვნენ, რაც შემდეგი ნაბიჯების გადადგმის საშუალებას მოგვცემდა.

— **თქვენი დაინტერესება რა არის? ხელფასს გიხდით, სამეცნიერო კარიერას იკეთებთ თუ ცოდნას იღრმავებთ?**

— არ ფიქრობ ლექტორი-

ბაზე, დიპლომატიური საქმიანობა მაინტერესებს, უბრალოდ, ამით ცოდნას ვიღრმავებ. კარგია, როდესაც შენს ცოდნას სხვას გადასცემ, თანაც ისეთი ენით, რომ სკოლის მოსწავლეებისთვის გასაგები იყოს. ბავშვების დაინტერესება დაინახეთ და ეს ჩვენთვის უკვე მიღწევა იყო. სკოლის მოსწავლეებისთვის დიპლომატთა სკოლის კურსის დამთავრება სამომავლოდ ტრამპლინი იქნება.

სოფიკო ჯიშონია, დიპლომატიის სკოლის კურსდამთავრებული:

— **სოფიკო, როგორ იბოვე დიპლომატიის სკოლა და რატომ დაინტერესდი იქ სწავლით?**

— თავისუფალი უნივერსიტეტის გაცნობით პროგრამაზე მივედი, ძალიან მომეწონა და მათ ვებგვერდს „დავუშე გობრდი“, სკოლის შესახებ ინფორმაციაც ამ ვებგვერდიდან შევიტყვე. ყველა დეტალს გავეცანი, მიგხვდი, რომ ზუსტად ის იყო, რაც მჭირდება. საბუთები საჭირო არ იყო, მხოლოდ დავრეგისტრირდი და შემდეგ კონკურსის საფუძველზე ამირჩიეს. აბ

გიგოზაშვილი გარემო დამედა და, რაც მთავარია, მივიღე ცოდნა და უნივერსიტეტში სწავლის განმარტებელი. ძალიან საინტერესო იყო ყოველი დღე. ახლა ვიცი, რა მინდა და არჩევანი რაზე შევამჩრო.

გიორგი ძარუშიძე, დიპლომატიის სკოლის კურსდამთავრებული:

— ძალიან დიდი ცოდნა და გამოცდილება მივიღეთ. უნივერსიტეტში შესვლისას ცოტა დაბნეული და გაუცხოებული ხარ, იმ ერთმა თვემ კი, რომელიც აქ გავატარეთ, ყველა ბარიერი მოგვიხსნა. მზად ვარ, ჩავაბარო უნივერსიტეტში და უკვე ვიცი, რაც უნდა ვისწავლო. ყველასთან ვემგობრობთ, მათ შორის, ლექტორებთან. ახლა სულ ვანუხებ, ვეკითხები, ექნებათ თუ არა კიდევ რაიმე საინტერესო პროექტი. დიდი სურვილი გვაქვს, უფრო რთული პროგრამაც შევისწავლოთ. პირველად რომ მოვედი, ფიქრობდი, სკოლაში მეზარება სწავლა და აქ რა უნდა გავაკეთო-მეთქი, მაგრამ დიპლომატთა სკოლაში სწავლა სა-

ხალისო აღმოჩნდა. დიპლომატთა სკოლაში სწავლამ ბევრ რამეზე შემაძვირებინა აზრი, რაც მთავარია, დებატები ვისწავლე, ფიქრობ, შეეძლება სანინალფადოკო აზრის მქონე ადამიანის ჩემ მხარეზე გადმოყვანას.

მარიამ ხიფთაძე, დიპლომატთა სკოლის კურსდამთავრებული:

— ყოველი აქ მოსვლა სახალისო იყო. ჩემს მეგობრებსაც ვურჩიე ამ სკოლაში მოსვლა, უამრავი რამ გავიგე და შევისწავლე. **მთავარი იყო, გამარტებელი, სწორი იყო თუ არა ჩემი არჩევანი, შემიხსენებია დიპლომატიის მიღებაში სკოლა ძალიან დაამხმარა, დღეს ზუსტად ვიცი, რა მინდა.** ჩვენს თაობაზე ცუდი შეხედულება აქვთ და ამიტომ გული გვწყდება, მაგრამ, ლექციებს რომ დასწრებოდნენ, უფროსი თაობის ადამიანები ჩვენით იმბაყვანდნენ.

მოამზადა
კაკა ნასყიდაშვილი

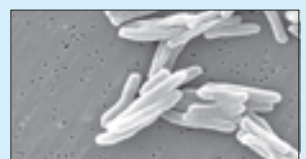
გარდაიცვალა საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი **მირა ბიშნაშვილი**, რომელიც მეოთხედი საუკუნის განმავლობაში რედაქტორობდა გაზეთ „ეკრანის ამბებს“. ქალბატონ ვერას, ამ კედემამოსილ და განსწავლულ ქალბატონს, თავის მეუღლესთან, პროფესორ ედუარდ მენაბდესთან ერთად, რომელიც საქტელერადიოს საერთაშორისო მიმომხილველი იყო, წლების განმავლობაში მნიშვნელოვანი წვლილი აქვს შეტანილი ქართული ჟურნალისტიკის განვითარების საქმეში. გაზეთ „საქართველო და მსოფლიოს“ შემოქმედებით „საქართველო და მსოფლიოს“ შემოქმედებით

დებითი კოლექტივი გულწრფელად თანაუგრძობს მისი ოჯახის წევრებსა და ახლობლებს.

თბილისის 24-ე სკოლაში ტუბერკულოზის ოთხი შემთხვევის შემთხვევა გამოვლინდა

განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილე ლია გიგაურის განცხადებით, თბილისის 24-ე საჯარო სკოლაში ტუბერკულოზის ოთხი შემთხვევის გამოვლენის გამო სწავლის შეწყვეტის საჭიროება არ დგას.

როგორც გიგაურმა ჟურნალისტებს განუცხადა, დაავადების კონტროლის ცენტრმა განათლების სამინისტროს თბილისის 24-ე სკოლაში ტუბერკულოზის ოთხი შემთხვევის გამოვლენის შესახებ შეატყობინა. „შეატყობინეს სკოლასაც, დაავადების კონტროლის ცენტრს ისე აქვს სისტემა, რომ ყველა კავშირს იკვლევს — ვისთან ჰქონდათ ამ ბავშვებს კავშირი, როგორც სკოლის ტერიტორიაზე, საკლასო სივრცეში, ასევე ნათესაურ კავშირებს. შემდეგ ხდება მათი გამოკვლევა და შესაბამისი ღონისძიებების გატარება“, — განაცხადა გიგაურმა. მისი აზრით, აღნიშნული ფაქტის გამო 24-ე საჯარო სკოლაში სწავლის შეწყვეტის საჭიროება არ არის.

ქალ-სახსრათა პათოლოგიის და გახდომა-გასუქების წინააღმდეგ

კოქსარტროზის, ოსტეოქონდროზის, ოსტეოპაროზის, ოსტეოართროზის, რემატოიდული ართროზის, ანკილოზური სპონდილიტის, პოდაგრული ართრიტისა და პოლიარტრიტის მკურნალობა, დაზიანებული ხრტილისა და გაცივებული ძვლის სტრუქტურის აღდგენა, სითხის დაბალანსება სახსარში, ტკივილების მოხსნა. მკურნალობა საოპერაციო და უშედეგოდ ნაოპერაციებზე სახსრებზე უახლესი მეთოდებით. ზრდის სწრაფი და ეფექტური პროგრამები 2-დან 25 წლამდე კურსით 3-5 სმ-ის მომატებით, მაღალეფექტურია გენეტიკური სიდაბლის დროსაც. გახდომა-გასუქება 5-დან 20კგ-მდე თვეში, მარტივად და უსაფრთხოდ, დიეტების, აკრძალვების, ვარჯიშების გარეშე, ნივთიერებათა ცვლისა და კუჭ-ნაწლავის მონერეგებით, ქოლესტერინისგან განწმენდით, ყველაფერი — მცენარეული პრეპარატებით, უკურევენების გარეშე.

ტელ: 599-722-138; 247-58-83
მის.: ნაჩიტლის №142, I სართ.
ქაბინეტი №6. ქალბატონი ქეთევანი

საქართველო **ესტუბრითი ჩვენს სანტს**
პოლიტიკა ეკონომიკა საზოგადოება ადამიანის უფლებები ისტორია

<http://www.geworld.ge>
მთავარი რედაქტორი ირაკლი თოდუა
გაზეთი ხელმძღვანელობს თავისუფალი პრესის პრინციპებით.
მისამართი: თბილისი, დავით ბაქრაძის ქ. №6
ტელ.: 234-32-95; e-mail: gazeti@inbox.ru

ISSN 2233-3894
9177223313890091